

Plats Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid 2026-09-21 Kl. 09:00

Ärenden Enligt föredragslista

Sändlista

Kallade ledamöter:

Tamam Abou-Hamidan	(S)
Malin Åman	(C)
Peter Stenberg	(SD)
Hans Jonsson	(S)
Mikael Fexby	(S)
Marita Orvegren	(S)
Thomas Eriksson	(C)
Annika Eriksson Bencic	(SD)
Robert Andersson	(SD)
Marianne Eriksson	(M)
Ingrid Brånsjö	(KD)

Övriga deltagare:

Patrik Håkansson, förvaltningschef
Ann Magnusson, förvaltningssekreterare
Ingela Porter, ekonom
Louise Håkansson, ekonom
Daniel Stjernquist, kvalitetsutvecklare

Inkallade ersättare enligt ersättsordning:

Diana Peteh (S)
Bea Magnstedt (C)
Mikael Johnsson (SD)
Per-Erik Öhrn (KD)
Roal Bencic (SD)

Ärendelista

- § 69 Godkännande av ärendelista
- § 70 Information om arbetstidsreformen för lärare och förskollärare
- § 71 Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030
- § 72 Revidering av regelverk för förskola och fritidshem – avgifter från 1 juli 2026
- § 73 Granskning av beslut om särskilt stöd - yttrande till kommunrevisionen
- § 74 Delårsredovisning 2026
- § 75 Budget 2027
- § 76 Förskolans lokalförsörjning - framtida inriktning för förskoleorganisationen
- § 77 Kamerabevakning vid Högavångsskolan - redovisning av extern utredning
- § 78 Elevuppföljning och förskolekö för september månad
- § 79 Sammanträdesplan utbildningsnämnden 2027
- § 80 Aktuell information från förvaltningen
- § 81 Taxor och avgifter Utbildningsnämnden 2027
- § 82 Ledamöters rapporter från samråd 2026/2027
- § 83 Kurser, konferenser och inbjudningar
Utbildningsnämnden 2026
- § 84 Meddelande
- § 85 Redovisning av delegationsbeslut 2026

69 Godkännande av ärendelista

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-11

Diarienummer:
2026/2194-1**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Information om arbetstidsreformen för lärare och förskollärare

Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Från den 1 juli 2027 träder en ny statlig reglering av lärares och förskollärares undervisningsuppdrag i kraft. Regleringen innebär bland annat att undervisningstid samt tid för planering och uppföljning får tydligare nationella ramar. Förvaltningen har påbörjat en lokal konsekvensanalys inför tjänsteplanering och resursfördelning läsåret 2027/28.

Yttrande

För grundskolan anges årliga intervall för den största omfattningen av undervisningstiden. För F–6 är intervallet 550–650 timmar per läsår och för 7–9 500–600 timmar per läsår. Därutöver ska tid avsättas för planering och uppföljning av den egna undervisningen. I F–6 ska denna tid minst motsvara undervisningstiden och i 7–9 minst 110 procent av undervisningstiden.

Regleringen innebär också att undervisningstid inte enbart kan bestämmas genom ett generellt lokalt mått. Rektor ska bedöma den enskilda lärarens förutsättningar, bland annat utifrån elevgruppernas storlek, hur många elever läraren regelbundet möter, antalet elever i behov av särskilt stöd och andra omständigheter av betydelse. Mindre goda förutsättningar ska få genomslag genom lägre undervisningstid och mer tid för planering och uppföljning.

Kommunens nuvarande resursfördelningsmått är 1 100 minuter per vecka i F–6 och 1 060 minuter per vecka i 7–9. Måtten är avsedda som resursfördelningsmått och inte som ett formellt beslut om varje lärares undervisningstid, men har i praktiken delvis kommit att fungera som en inofficiell undervisningsskyldighet. Den preliminära analysen visar att F–6 ligger nära den kommande övre nivån och att 7–9 är särskilt utsatt. Den exakta jämförelsen kräver dock att kommunen fastställer hur veckomått ska översättas till årsmått och vilka aktiviteter som ska räknas som undervisning.

För förskolan regleras inte undervisningstidens omfattning på motsvarande sätt. Däremot införs en nationell miniminivå om fem timmar per vecka för planering och uppföljning för varje heltidsarbetande förskollärare. Tiden är individuell och ska proportioneras vid deltid. Rektor ska bedöma om mer tid behövs utifrån bland annat barngruppens storlek, antalet förskollärare i barngruppen och antalet barn i behov av särskilt stöd.

Förvaltningens bedömning är att reformen behöver hanteras som en organisations- och resursfråga, inte enbart som en schemateknisk förändring. I grundskolan behöver nuvarande resursfördelningsmått prövas mot de nya årsintervallen och rektors individuella bedömning. I förskolan behöver dagens avdelningsbaserade modell för planeringstid prövas mot en reglering som gäller per förskollärare. I båda verksamhetsformerna behöver det tydliggöras vad som är planering och uppföljning av den egna undervisningen och vad som är övriga arbetsuppgifter.

Arbetet fortsätter med kartläggning av faktisk undervisningstid och planeringstid, gemensam kategorisering av arbetsuppgifter samt scenarier för bemanning och ekonomi. Förvaltningen avser att återkomma till nämnden när konsekvenserna är tillräckligt belysta och det finns underlag för eventuella lokala ställningstaganden.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har framfört att reformen enligt deras bedömning är underfinansierad, att flera frågor fortfarande är oklara och att tidplanen inför höstterminen 2027 är snäv. SKR pekar även på möjliga konsekvenser för kompetensförsörjning, gruppstorlekar och kostnader. Detta är SKR:s bedömning och inte ett kommunalt ställningstagande, men frågorna är relevanta att följa i den fortsatta lokala konsekvensanalysen.

Finansiering

De ekonomiska konsekvenserna är ännu inte fullt möjliga att beräkna. Reformen kan påverka bemanning, tjänsteplanering, resursfördelning och fördelningen av övriga arbetsuppgifter. Konsekvensberäkningar tas fram inom ramen för det fortsatta arbetet inför läsåret 2027/28. SKR har nationellt bedömt att reformen är underfinansierad.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Reformen syftar till att skapa tydligare förutsättningar för lärare och förskollärare att planera, genomföra och följa upp undervisningen. Det kan stärka kvaliteten i undervisningen och därmed barns och elevers rätt till utbildning. I den lokala konsekvensanalysen behöver samtidigt effekter på bemanning, gruppstorlekar, kontinuitet och tillgång till behörig personal beaktas. Någon särskild påverkan på jämställdheten har inte identifierats i detta skede.

Beslutsunderlag

- Förordning (2026:1487) om omfattning av tiden för lärares och förskollärares undervisningsuppdrag.
- Proposition 2025/26:196 Tid för undervisningsuppdraget.
- Förvaltningens arbetsmaterial om undervisningstid, planering och uppföljning från 1 juli 2027.
- Mötesunderlag om planeringstid i förskolan.
- SKR:s sammanställning av synpunkter på arbetstidsreformen och det samlade reformtrycket.

Beslutet skickas till
Förvaltningschef P.H

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

Utbildningsnämndens arbetsutskott

UBNAU§ 36/2026

UBN 2026/1419

§ 36/2026 Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030Utbildningsnämndens arbetsutskotts beslut:

Utbildningsnämndens arbetsutskottet föreslår Utbildningsnämnden att bifalla förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030.

Ärendebeskrivning

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun anta en biblioteksplan. Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 omfattar såväl folkbiblioteksverksamheten som skolbiblioteksverksamheten. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteket och Utbildningsnämnden för skolbiblioteket.

Planen har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen, med stöd av Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg. Synpunkter har inhämtats från kommuninvånare, kommunanställda och elever genom enkäter och materialet har därefter varit på remiss. Skolbiblioteksdelen har även diskuterats i rektorsgruppen tillsammans med ansvarig representant från folkbiblioteket.

Biblioteksplanen beskriver nuläge, mål och prioriterade utvecklingsområden för perioden 2027–2030. För Utbildningsnämndens ansvarsområde är planens avsnitt om skolbibliotek särskilt relevant.

Yttrande/Bedömning

Förvaltningen bedömer att förslaget ger en tydlig inriktning för skolbiblioteksverksamheten och förtydligar skolbibliotekets roll som pedagogisk resurs i undervisningen. Planen anger hur tillgång, mediebestånd och bemanning ska utvecklas samt tydliggör ansvarsfördelningen mellan huvudman/förvaltning, rektor, skolbibliotekarie, skolbiblioteksansvarig och lärare/skolpersonal.

För skolbiblioteket anges tre fokusområden: läsfrämjande, medie- och informationskunnighet (MIK) och digital kompetens samt demokrati och delaktighet. Varje skolenhet ska utifrån de gemensamma målen upprätta en egen handlingsplan med hänsyn till skolans resurser, behov och elevernas ålder.

Planen anger också en ambition att öka andelen fackutbildade skolbibliotekarier och säkerställa en mer likvärdig bemanning. Som en del i detta arbete finns redan en fackutbildad skolbibliotekarie anställd på heltid, med tjänsten fördelad mellan Brännaregårdsskolan och Vilboksskolan. Därutöver lyfter planen utvecklat samarbete med folkbiblioteket samt fortsatt utveckling av bemanningen.

Utbildningsnämndens arbetsutskott

UBNAU§ 36/2026

UBN 2026/1419

I remissförfarandet har Nordenbergs gymnasium framfört att biblioteksplanen inte bör utvärderas separat utan som en del av den ordinarie kvalitetsrapporteringen. Detta ligger i linje med förslagets avsnitt om uppföljning, där skolbiblioteket ingår i den ordinarie kvalitetsrapporten för respektive skolverksamhet och följs upp årligen.

Sammantaget bedömer utbildningsförvaltningen att förslaget ger en ändamålsenlig grund för det fortsatta arbetet med att utveckla en likvärdig och pedagogiskt integrerad skolbiblioteksverksamhet.

Finansiering

Planen innehåller utvecklingsinsatser som kan medföra kostnader, bland annat avseende bemanning, bibliotekssystem, mediebestånd och lokaler. Genomförandet behöver därför ske inom ramen för respektive verksamhets budget och ordinarie budgetprocess. Eventuella åtgärder som kräver utökad finansiering får hanteras i särskild ordning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Skolbiblioteksverksamheten riktar sig direkt till barn och unga och planen har därför ett tydligt barnrättsperspektiv. Elever har getts möjlighet att lämna synpunkter i samband med framtagandet. Planens inriktning på likvärdig tillgång, tillgängliga och flerspråkiga medier, läsfrämjande arbete samt elevinflytande bedöms stärka barns och ungas möjligheter till lärande och delaktighet.

Ur ett jämställdhetsperspektiv betonas att skolbibliotekens mediebestånd ska präglas av mångfald och ett inkluderande och normmedvetet perspektiv. Planen bedöms därmed bidra till att skolbibliotekens resurser och verksamhet är tillgängliga och relevanta för elever med olika behov och förutsättningar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030

Beslutet skickas till

Förvaltningschef P.H

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-08-18

Diarienummer:
2026/1419-4**Nämnd**Utbildningsnämndens arbetsutskott
Utbildningsnämnden**2026-08-24**
2026-09-21**Handläggare**Namn: Patrik Håkansson
Titel: Förvaltningschef

Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027-2030

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår Utbildningsnämnden att bifalla förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030.

Ärendebeskrivning

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun anta en biblioteksplan. Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030 omfattar såväl folkbiblioteksverksamheten som skolbiblioteksverksamheten. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteken och Utbildningsnämnden för skolbiblioteken.

Planen har tagits fram av en arbetsgrupp med representanter från kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen, med stöd av Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg. Synpunkter har inhämtats från kommuninvånare, kommunanställda och elever genom enkäter och materialet har därefter varit på remiss. Skolbiblioteksdelen har även diskuterats i rektorsgruppen tillsammans med ansvarig representant från folkbiblioteket.

Biblioteksplanen beskriver nuläge, mål och prioriterade utvecklingsområden för perioden 2027–2030. För Utbildningsnämndens ansvarsområde är planens avsnitt om skolbibliotek särskilt relevant.

Yttrande/Bedömning

Förvaltningen bedömer att förslaget ger en tydlig inriktning för skolbiblioteksverksamheten och förtydligar skolbibliotekets roll som pedagogisk resurs i undervisningen. Planen anger hur tillgång, mediebestånd och bemanning ska utvecklas samt tydliggör ansvarsfördelningen mellan huvudman/förvaltning, rektor, skolbibliotekarie, skolbiblioteksansvarig och lärare/skolpersonal.

För skolbiblioteken anges tre fokusområden: läsfrämjande, medie- och informationskunnighet (MIK) och digital kompetens samt demokrati och delaktighet. Varje skolenhet ska utifrån de gemensamma målen upprätta en egen handlingsplan med hänsyn till skolans resurser, behov och elevernas ålder.

Planen anger också en ambition att öka andelen fackutbildade skolbibliotekarier och säkerställa en mer likvärdig bemanning. Som en del i detta arbete finns redan en fackutbildad skolbibliotekarie anställd på heltid, med tjänsten fördelad mellan Brännaregårdsskolan och Vilboksskolan. Därutöver lyfter planen utvecklat

samarbete med folkbiblioteken samt fortsatt utveckling av bemanningen.

I remissförfarandet har Nordenbergs gymnasium framfört att biblioteksplanen inte bör utvärderas separat utan som en del av den ordinarie kvalitetsrapporteringen. Detta ligger i linje med förslagets avsnitt om uppföljning, där skolbiblioteket ingår i den ordinarie kvalitetsrapporten för respektive skolverksamhet och följs upp årligen.

Sammantaget bedömer utbildningsförvaltningen att förslaget ger en ändamålsenlig grund för det fortsatta arbetet med att utveckla en likvärdig och pedagogiskt integrerad skolbiblioteksverksamhet.

Finansiering

Planen innehåller utvecklingsinsatser som kan medföra kostnader, bland annat avseende bemanning, bibliotekssystem, mediebestånd och lokaler.

Genomförandet behöver därför ske inom ramen för respektive verksamhets budget och ordinarie budgetprocess. Eventuella åtgärder som kräver utökad finansiering får hanteras i särskild ordning.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Skolbiblioteksverksamheten riktar sig direkt till barn och unga och planen har därför ett tydligt barnrättsperspektiv. Elever har getts möjlighet att lämna synpunkter i samband med framtagandet. Planens inriktning på likvärdig tillgång, tillgängliga och flerspråkiga medier, läsfrämjande arbete samt elevinflytande bedöms stärka barns och ungas möjligheter till lärande och delaktighet.

Ur ett jämställdhetsperspektiv betonas att skolbibliotekens mediebestånd ska präglas av mångfald och ett inkluderande och normmedvetet perspektiv. Planen bedöms därmed bidra till att skolbibliotekens resurser och verksamhet är tillgängliga och relevanta för elever med olika behov och förutsättningar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Förslag till Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030

Beslutet skickas till

Förvaltningschef P.H

Kultur- och fritidsnämnden

Kommunstyrelsen

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

1 Remiss Olofströms kommuns biblioteksplan 2027-2030

Fastställt av:

Ansvarig för revidering: Bibliotekschef

Fastställt den:

Gäller för: Olofströms kommun

Ersätter: Biblioteksplan 2023–2026

Giltighetstid: 31 december 2030

Biblioteksplan för Olofströms kommun 2027–2030

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	2
2. Lagar och styrdokument	2
3. Lokala förutsättningar	2
4. Samverkan	3
5. Folkbiblioteket	3
5.1 Folkbibliotekets ändamål	3
5.2 Vad tycker kommuninvånarna om folkbiblioteket?	3
5.3 Mål och prioriteringar för folkbiblioteken	4
6. Skolbiblioteket	7
6.1 Vad tycker kommunens elever och personal om sitt skolbibliotek?	8
6.2 Skolbibliotekets ändamål	8
6.3 Hur uppnår skolbiblioteksverksamheten sitt ändamål?	9
6.4 Vilka mål och aktiviteter finns för skolbiblioteket?	10
6.5 Särskilda undantag	11
6.6 Ansvarsfördelning	11
7. Uppföljning och utvärdering	12

1. Bakgrund

Enligt bibliotekslagen ska varje kommun ta fram en biblioteksplan som beskriver hur den kommunala biblioteksverksamheten är organiserad och hur den ska utvecklas. Syftet är att alla invånare ska få tillgång till en likvärdig och kvalitativ biblioteksservice.

Olofströms kommuns biblioteksplan omfattar både folkbibliotek och skolbibliotek. I kommunen finns tre folkbibliotek: ett huvudbibliotek i Olofström samt två mindre bibliotek i Jämshög och Kyrkhult. Skolbibliotek finns på kommunens skolor, som omfattar sex grundskolor och en gymnasieskola. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för folkbiblioteken, medan utbildningsnämnden ansvarar för skolbiblioteken.

Biblioteksplanen beskriver kommunens biblioteksverksamhet samt de prioriterade utvecklingsområden som ska vägleda arbetet under de kommande åren. Den har tagits fram i samarbete mellan representanter för folk- och skolbiblioteken och antas av kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, kommunstyrelsen samt kommunfullmäktige.

2. Lagar och styrdokument

Den kommunala biblioteksplanen utgår från bibliotekslagen, som beskriver bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Tillsammans med bibliotekslagen utgör skollagen och läroplanerna grunden för skolbibliotekens uppdrag. Planen förhåller sig också till den regionala biblioteksplanen för Region Blekinge och Kronoberg, som anger inriktningen för samarbete och utveckling för folkbiblioteken i regionerna.

Barnkonventionen, lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt diskrimineringslagen är viktiga utgångspunkter i arbetet med delaktighet, likvärdig tillgång och att motverka diskriminering. Sveriges nationella AI-strategi är ett annat styrdokument som påverkar bibliotekens utveckling och utformning.

Olofströms kommuns vision och mål påverkar också biblioteksplanens innehåll. Visionen utgår från att människor ska kunna bo, verka och utvecklas i hela kommunen genom hela livet. De tre strategiska målinriktningarna är Nära till allt, Barnen i centrum samt Jobb till 1000.

3. Lokala förutsättningar

Olofströms kommun ligger naturskönt i västra Blekinge och har omkring 13 000 invånare. Kommunen har ett starkt industriellt arv, där tillverkningsindustrin har haft och fortfarande har stor betydelse. Volvo Cars har en större produktionsanläggning i Olofström.

Olofströms kommun är Region Blekinges litterära nod. Det litterära arvet har kopplingar till bland andra Harry Martinson och Sven Edvin Salje. I kommunen finns också en internationell bokby, Jämshögs bokby, som är ett lokalt initiativ med fokus på läsning och litteratur.

Många kommuninvånare har ett annat modersmål än svenska. De största språkgrupperna, utöver svenska, är arabiska, finska, språk från forna Jugoslavien och polska. Till följd av arbetskraftsinvandring under senare delen av 1900-talet finns en stor andel invånare som tillhör den sverigefinska nationella minoriteten. I kommunen finns en aktiv finsk förening.

Kommunens demografiska profil visar att andelen äldre är högre än i riket i stort, och att färre invånare har eftergymnasial utbildning jämfört med riksgenomsnittet. Det innebär att biblioteket har ett viktigt uppdrag när det gäller tillgänglighet, språkstöd, digital delaktighet, stöd till vuxenstuderande samt läsfrämjande insatser för både barn och vuxna.

4. Samverkan

Bibliotekslagen betonar vikten av samverkan mellan landets bibliotek för att ge alla tillgång till gemensamma resurser.

I Olofströms kommun samarbetar folk- och skolbiblioteken för att stärka barns och ungas läslust samt deras tillgång till litteratur. Genom gemensamma satsningar främjas läsning, språkutveckling och lärande.

Olofströms folkbibliotek ingår i Blekingebiblioteken, ett samarbete mellan folkbiblioteken i Karlshamn, Ronneby, Sölvesborg och Olofström. Genom en gemensam katalog, webbplats och ett gemensamt lånekort får invånarna tillgång till fler bibliotek och ett större medieutbud. Samarbetet omfattar även gemensamma arbetsgrupper och insatser för kompetensutveckling.

Den regionala verksamheten Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg stöttar folkbiblioteken genom utvecklingsarbete och samordning. Målet är en likvärdig och tillgänglig biblioteksservice av hög kvalitet i hela regionen.

Genom nationella samarbeten med bland annat Sveriges depåbibliotek och lånecentral, Kungliga biblioteket, Myndigheten för tillgängliga medier och Mångspråkiga lånecentralen kan biblioteken erbjuda talböcker, litteratur på flera språk och andra medier som ökar tillgängligheten och breddar utbudet.

5. Folkbiblioteket

5.1 Folkbibliotekets ändamål

Biblioteken ska enligt bibliotekslagen verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och stödja fri åsiktsbildning. Biblioteksverksamheten ska stärka litteraturens ställning och främja intresset för bildning, utbildning, forskning och kultur. Biblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade efter användarnas behov. Utbudet av böcker, medier och tjänster ska vara brett och kvalitativt.

Biblioteken ska särskilt uppmärksamma barn och unga samt de prioriterade grupperna enligt bibliotekslagen: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska. Detta innebär att biblioteken ska ägna dessa grupper särskild uppmärksamhet i syfte att tillgodose tillgång till litteratur, information, kunskap och kultur på lika villkor.

5.2 Vad tycker kommuninvånarna om folkbiblioteket?

Inför framtagandet av biblioteksplanen har Olofströms biblioteksbesökare och olika målgrupper getts möjlighet att lämna synpunkter via enkäter. Dessa visar hur biblioteket används samt vilka utvecklingsbehov som finns.

Folkbiblioteket beskrivs som en viktig, trygg och tillgänglig plats som används för boklån, läsning av böcker och tidningar, studier, informationssökning, socialt umgänge och återhämtning. Det fungerar också som plats för bokcirklar och andra arrangemang. Vidare omnämns IT-vägledning, utskrifter och digitala möten. Biblioteket lyfts som en viktig plats för barnfamiljer och som stöd i förskolans arbete genom sagostunder och läsfrämjande samarbeten. I Jämshög och Kyrkhult betonas god tillgänglighet och närhet samt stor uppskattning för meröppet.

Utbudet av böcker och medier upplevs överlag som bra eller mycket bra, men det finns även önskemål om fler aktuella titlar, bland annat på engelska. Möjligheten att lämna inköpsförslag nämns som positivt.

Program och aktiviteter upplevs främst som bra, men det finns önskemål om fler arrangemang för både barn och vuxna såsom föreläsningar, boktipskvällar och musikcafé. Det framkommer även att information om aktiviteter ibland inte når fram.

Biblioteket beskrivs vidare som en plats för lugn, trygghet och studiero, med behov av fler sittplatser, studiemiljöer och inspirerande ytor för vuxna. Det finns även önskemål om café- eller fikahörna, fler eluttag, förbättrad möblering samt en barnhörna i Kyrkhult.

Personalens bemötande beskrivs genomgående som trevligt, hjälpsamt och serviceinriktat.

5.3 Mål och prioriteringar för folkbiblioteken

Utifrån styrdokument, lokala förutsättningar och omvärldsbevakning har fyra övergripande områden valts ut. Till varje område finns ett antal prioriterade utvecklingsområden. De fyra områdena är Barn och unga, Prioriterade grupper, Litteratur och läsning samt Demokrati och delaktighet.

Barn och unga

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga i enlighet med bibliotekslagen och barnkonventionen. Uppdraget handlar om att främja barns och ungas språkutveckling och läsning samt att ge tillgång till litteratur, information, kunskap och kultur. Läsningens egenvärde, läslust och fantasi är också en del av bibliotekens uppdrag. Särskilt viktiga är insatser som stärker språkutvecklingen tidigt i livet. Biblioteken ska även bidra till att barn och unga utvecklar sin förmåga att använda och förstå information, inklusive digital kompetens.

En viktig del av uppdraget är att tillgodose barn och ungas rätt till delaktighet och inflytande samt att verksamheten utformas utifrån deras behov i dialog med målgruppen. Ett behov av att utveckla verksamheten för unga har identifierats och ett arbete pågår. Utbudet av medier och arrangemang för barn och unga ska vara brett och varierat, och biblioteken ska säkerställa likvärdig tillgång till utbudet.

Folkbiblioteket arbetar läsfrämjande i samverkan med till exempel förskola, skola och barnhälsovård. Arbetet har en kompensatorisk funktion för att bidra till mer jämlika uppväxtvillkor. Inom ramen för

Språkstegen sker ett långsiktigt samarbete i Blekinge och Kronobergs län med fokus på små barns språkutveckling. Arbetet bedrivs i samverkan mellan bibliotek, barnhälsovård, logopedi och förskola och riktar sig till föräldrar genom tidiga insatser som stödjer språkutveckling och läsning. Genom gemensamma och återkommande insatser stärks förutsättningarna för barns språkutveckling från tidig ålder, till exempel genom kapprumsbibliotek på förskolor och besök på biblioteket för föräldragrupper.

Biblioteket samverkar också med skolan genom flera läsfrämjande insatser, såsom biblioteksbesök för klasser, bokprat, författarbesök och uppsökande verksamhet för anpassad grundskola. Samarbetet omfattar även samordning av ett nätverk för skolbibliotekarier och skolbiblioteksansvariga. Biblioteken i Jämshög och Kyrkhult har ett fördjupat samarbete med skolorna på orterna när det gäller det läsfrämjande arbetet.

Prioriterade utvecklingsområden

- Arbeta för att öka barn och ungas delaktighet och inflytande.
- Stärka verksamheten för unga utifrån deras behov och inflytande.
- Upprätthålla och vidareutveckla arbetet med *Språkstegen*.
- Upprätthålla och vidareutveckla strukturer för samarbetet med skolan kring läsfrämjande insatser med fokus på läslust och fritidsläsning.

Prioriterade grupper

Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper: personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter samt personer med annat modersmål än svenska.

Uppdraget innebär att tillgodose de prioriterade gruppernas rätt till tillgång till information, kunskap och kultur på lika villkor. Det handlar både om innehåll och om hur verksamheten utformas. För personer med funktionsnedsättning innebär det att tillgängliga format som till exempel talböcker och lättläst litteratur ska finnas, liksom att information och tjänster ska vara begripliga och möjliga att ta del av. För personer med annat modersmål än svenska innebär uppdraget att erbjuda medier på olika språk samt att arbeta aktivt med språkstöd.

Biblioteken ska säkerställa att bemötande, lokaler och digitala tjänster är tillgängliga för alla oavsett funktionsförmåga. Tillgänglighet handlar även om information och kommunikation, där biblioteken ska arbeta på ett sätt som gör det möjligt för fler att förstå och ta del av utbudet. Samverkan med andra verksamheter och aktörer är också centralt för att nå ut och skapa bättre förutsättningar för delaktighet.

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna. De nationella minoriteterna omfattar judar, romer, urfolket samer, sverigefinnar och tornedalingar. De nationella minoritetsspråken – jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli – ska skyddas och främjas. Detta förstärks i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, där det bland annat framgår att det allmänna ska verka för att dessa språk och kulturer bevaras och utvecklas samt att individers möjlighet att använda sitt språk ska främjas.

Bibliotekens uppdrag innebär att nationella minoriteters språk och kultur synliggörs och görs tillgängliga i verksamheten. Det omfattar att erbjuda medier på minoritetsspråken samt att

uppmärksamma minoriteternas kultur och perspektiv i bibliotekens utbud och aktiviteter. Arbetet utgår från att nationella minoriteters språk och kultur är en viktig del av bibliotekens verksamhet även när efterfrågan är begränsad.

Prioriterade utvecklingsområden

- Stärka den fysiska, intellektuella och kommunikativa tillgängligheten för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning har likvärdig tillgång till kunskap, information och kultur.
- Följa och vidareutveckla handlingsplanen för arbetet med nationella minoriteter för att säkerställa att deras språk och kultur synliggörs och görs tillgängliga i verksamheten.

Litteratur och läsning

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken främja litteraturens ställning och stimulera intresset för läsning. Förmågan att ta del av information är grundläggande i ett demokratiskt samhälle, och där spelar läsning och språkutveckling en avgörande roll. Läsning är en förutsättning för jämlik delaktighet, och folkbiblioteken har en nyckelroll i detta arbete. Läsning har också ett värde i sig. Genom litteraturen får människor nya perspektiv, konstnärliga upplevelser och möjligheter till personlig utveckling.

Det läsfrämjande uppdraget börjar med de yngsta kommuninvånarna. Språkutvecklingen grundläggs tidigt genom samtal, högläsning och berättande. Folkbiblioteken har en viktig roll i det läsfrämjande arbetet för barn och unga tillsammans med familjer, barnhälsovård, förskola och skola.

Biblioteken ska inte bara tillhandahålla ett allsidigt och kvalitativt mediebestånd utan också erbjuda mötesplatser där litteraturen kan upplevas och diskuteras, till exempel författarsamtal och bokcirklar. Ett större utbud av litteraturevenemang är något som efterfrågas i det underlag som inkommit från kommuninvånarna. Uppdraget innebär riktade insatser där barn och unga prioriteras, men där även vuxna är en viktig målgrupp. Att Olofströms kommun är Blekinges litterära nod är också en drivkraft för en aktiv och långsiktig läs- och litteraturfrämjande verksamhet i samverkan med andra aktörer.

Folkbibliotekets arbete med litteratur och läsning ska vara både brett och riktat, med fokus på tidiga insatser. Det ska inspirera till läsning i alla åldrar och ge tillgång till ett allsidigt och kvalitativt utbud av medier i olika format, där kommuninvånarna har möjlighet att påverka inköpen.

Prioriterade utvecklingsområden

- Undersöka hur ett varierat utbud av läs- och litteraturfrämjande aktiviteter på alla tre biblioteken kan se ut.
- Tillsammans med olika aktörer utveckla Jämshögs internationella bokby och Olofström som regionens litterära nod.

Demokrati och delaktighet

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Verksamheten ska vara tillgänglig för alla och främja delaktighet i samhället. Det innebär att biblioteken ska vara öppna och inkluderande mötesplatser där människor kan ta del av kunskap, uttrycka åsikter och delta i samhällsutvecklingen. Genom ett brett programinnehåll ska biblioteken erbjuda mötesplatser för samtal, kunskap och kultur, med respekt för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och alla människors lika värde.

Biblioteken ska främja mångfald genom att uppmärksamma olika behov och förutsättningar. Alla har rätt att känna sig välkomna och inkluderade, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Biblioteken ska stärka delaktighet och inflytande genom att ge invånare möjlighet att påverka innehåll och program. Dialog med både användare och icke-användare är viktig, liksom uppsökande verksamhet och samverkan med andra aktörer.

Digital delaktighet är en central del av bibliotekens demokratiska uppdrag, och en viktig del av arbetet är att motverka digitalt utanförskap genom vägledning och stöd. Det ligger i linje med Sveriges nationella AI-strategi, där digital kompetens och förståelse för ny teknik ses som avgörande för deltagande i samhället. Här lyfts också vikten av miljöer för lärande och stöd, där biblioteken kan fungera som arenor. Biblioteken ska erbjuda teknik som möjliggör användning av samhällets digitala utbud och tjänster.

Studerande ska ges tillgång till litteratur, studieplatser och en god lärmiljö på biblioteken. I underlagen till biblioteksplanen framkommer en tydlig efterfrågan på studieplatser. Detta stärker förutsättningarna för studier och livslångt lärande, vilket kan höja utbildningsnivån i kommunen och förbättra möjligheterna på arbetsmarknaden och därmed delaktigheten i samhället.

Vid kris ska biblioteket så långt som möjligt fortsätta sin ordinarie verksamhet och bidra med tillgång till tillförlitlig information, nyheter och samhällsinformation samt motverka desinformation. Genom att vara en trygg mötesplats stärker biblioteket demokratin och invånarnas motståndskraft. Biblioteket ska även värna kulturarvet och stödja kunskap om krisberedskap, i samverkan med andra aktörer och myndigheter

Biblioteken ska följa utvecklingen i samhället och anpassas efter förändringar som digital utveckling, nya medievanor och invånarnas behov. Personalens kompetens ska utvecklas löpande genom fortbildning och erfarenhetsutbyte för att hålla en hög kvalitet och möta framtidens krav.

Prioriterade utvecklingsområden

- Stärka tillgången till studieplatser och goda lärmiljöer på biblioteken för att möta efterfrågan och främja studier, livslångt lärande och ökad delaktighet i samhället.
- Stärka bibliotekets krisberedskap för att säkerställa fortsatt verksamhet, tillgång till tillförlitlig information och motståndskraft mot desinformation i händelse av kris.

6. Skolbiblioteket

I Olofströms kommun finns sex förskolor och en öppen förskola i kommunal regi. Det finns sex kommunala grundskolor och på två av dessa finns anpassad grundskola. I kommunen finns två gymnasieskolor: kommunala Nordenbergsskolan och Klaragymnasiet som drivs av kommunförbundet Cura. I Jämshög finns en folkhögskola som har Lunds stift som huvudman.

Skolbiblioteket är en pedagogisk resurs som ska stödja elevernas lärande och bidra till ökad måloppfyllelse. Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Denna plan syftar till att tydliggöra skolbibliotekets roll i kommunens utbildningsverksamhet samt hur det samverkar med folkbiblioteken.

6.1 Vad tycker kommunens elever och personal om sitt skolbibliotek?

Inför framtagandet av biblioteksplanen har Olofströms kommuns elever och personal genom olika fokusgrupper getts möjlighet att lämna synpunkter via enkäter. Dessa visar hur kommunens skolbibliotek används idag samt vilka utvecklingsbehov som finns.

Personalen lyfter att det finns ett stort behov av fackutbildade skolbibliotekarier. Skolbibliotekarien beskrivs som viktig i arbetet med läsfrämjande, MIK (medie- och informationskunnighet) och som stöd till pedagoger vid planering. Specialpedagogerna lyfter särskilt behovet av stöd kring anpassade medier och digitala hjälpmedel.

Eleverna upplever skolbiblioteken som trivsamma med ett bra utbud, men har önskemål om tydligare och utvidgade öppettider (särskilt på raster), större möjlighet till självutlåning, fler böcker på engelska och andra språk samt fler sittplatser.

Sammantaget visar enkäterna att skolbiblioteken uppskattas, men att tillgänglighet och bemanning behöver stärkas.

6.2 Skolbibliotekets ändamål

Skolbibliotekets uppdrag beskrivs i bibliotekslagen, skollagen och de olika läroplanerna.

Skolbiblioteken ska enligt dessa styrdokument verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbiblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Skolbiblioteken ska vara tillgängliga för alla elever.

Utöver detta ska skolbiblioteken främja elevernas läsande och deras medie- och informationskunnighet.

Skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning genom att utifrån deras behov erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Det ska även ägnas särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken, andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska samt litteratur på lättläst svenska.

Enligt Skolverkets vägledning ska en skolbiblioteksplan beskriva och ange

- hur skolbiblioteksverksamheten ska uppnå sitt ändamål
- hur eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek och hur bemanningen ska säkras
- mål, visioner och aktiviteter
- särskilda skäl till eventuella undantag.

6.3 Hur uppnår skolbiblioteksverksamheten sitt ändamål?

Tillgänglighet

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till ett anpassat skolbibliotek på sin skolenhet, med ett brett utbud av digitala och analoga medier för både elever och lärare.

I nuläget finns det skolbibliotek på samtliga av Olofströms kommuns grundskolor och på gymnasieskolan.

Under planperioden planeras följande utvecklingsinsatser:

- Alla skolenheter ska ha ett skolbibliotek i ändamålsenliga lokaler
- Ett gemensamt digitalt bibliotekssystem införs
- Samtliga skolbiblioteks bestånd ska registreras i bibliotekssystemet för att möjliggöra sökning och självutlåning för elever och personal

Ett anpassat och aktuellt bestånd

Skolbibliotekens bestånd ska vara aktuellt, allsidigt och anpassat till elevernas behov. Urvalet ska präglas av mångfald och bidra till både igenkänning och nya perspektiv.

Särskild prioritet ska ges till:

- Tillgängliga medier (talböcker, tecken som stöd med mera)
- Flerspråkighet och de svenska minoritetsspråken
- Lättläst litteratur

Inköp ska ske i samråd med elever och skolpersonal.

Hur får eleverna tillgång till bemannade skolbibliotek?

Från och med den 1 juli 2025 är det lag på att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek.

I nuläget ser det ut så här:

- Gymnasiet och högstadiet har deltidsbemannade skolbibliotek med fackutbildade skolbibliotekarier
- F–6-skolorna har skolbiblioteksansvariga lärare

Målet är att:

- Öka andelen fackutbildade skolbibliotekarier
- Säkerställa likvärdig bemanning i kommunen

Planerade åtgärder:

- Delad skolbibliotekarietjänst mellan Brännaregårdsskolan och Vilboksskolan
- Utvecklat samarbete med folkbiblioteken i Jämshög, Kyrkhult och Gränum
- Successiv utökning av bemanning

6.4 Vilka mål och aktiviteter finns för skolbiblioteket?

Skolbiblioteken i Olofströms kommun ska vara en levande pedagogisk resurs som stödjer undervisningen, främjar läsning och stärker elevernas medie- och informationskunnighet.

Utifrån styrdokumentet som rör skolbiblioteken har skolbibliotekens mål delats in i tre fokusområden:

- Läsfrämjande
- MIK och digital kompetens
- Demokrati och delaktighet

Varje skolenhet kommer att upprätta en egen handlingsplan utifrån målen som utgår ifrån skolans resurser och behov samt åldern på eleverna.

Läsfrämjande

Målet är att öka elevernas läslust och läsförmåga genom att:

- Öka antalet bokprat, läsprojekt och besök på skolbiblioteket
- Utveckla samarbetet med folkbiblioteket och kulturavdelningen kring läs- och skrivfrämjande insatser, såsom skrivprojekt, bokprat och författarbesök

Medie- och informationskunnighet (MIK) och digital kompetens

Begreppet MIK är ett samlingsbegrepp för de kunskaper och förmågor som krävs för att hitta, värdera och analysera information i dagens digitala samhälle.

Skolbiblioteket ska stärka elevernas medie- och informationskunnighet genom att:

- Utveckla undervisningen i informationssökning, källkritik, AI och säker och ansvarsfull användning av internet
- Utveckla samarbetet med folkbiblioteket kring MIK för elever i äldre skolåldern, till exempel föreläsningar
- Vara ett stöd till lärare vid planering och samarbeten

Demokrati och delaktighet

Skolbiblioteken ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Målsättningen är att skolbiblioteket ska:

- Verka för elevinflytande (till exempel genom skolbiblioteksråd och inköpsförslag)
- Vara en inkluderande miljö för elever och personal

Skolbibliotekets medieinköp ska utgå från ett inkluderande och normmedvetet perspektiv i enlighet med diskrimineringslagen. Beståndet ska spegla och synliggöra variationer i kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

6.5 Särskilda undantag

På mindre skolenheter kan elevunderlaget påverka möjligheten till bemanning.

I dessa fall ges tillgång till skolbiblioteksfunktioner genom samverkan med närliggande skolor samt folkbibliotek och anpassade lösningar.

6.6 Ansvarsfördelning

För att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av skolans pedagogiska arbete krävs en tydlig struktur för ansvar.

Roller och ansvar

Huvudman och förvaltning: Ansvarar för att skapa en likvärdig verksamhet, tillhandahålla gemensamma digitala system och verka för ökad bemanning av fackutbildade bibliotekarier. Huvudmannen tillser även fortbildning och kompetensutveckling för kommunens skolbibliotekarier och biblioteksansvariga.

Rektor: Leder utvecklingen på den egna skolenheten, avsätter budget och ser till att skolbiblioteket är en integrerad del av det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor skapar förutsättningar för ett nära samarbete mellan bibliotekarie och skolpersonal.

Skolbibliotekarie: Ansvarar för bibliotekets dagliga drift, såsom inköp, gallring och skyltning. Planerar och genomför pedagogiska insatser i samarbete med lärare samt driver utvecklingen av biblioteksverksamheten på skolan. Skolbibliotekarien deltar även i folkbibliotekets nätverk för kompetensutveckling.

Skolbiblioteksansvarig: Ansvarar för bibliotekets basfunktioner, vilket inkluderar registrering av böcker, återlämning, uppsättning och skyltning. Vid skolor som saknar fackutbildad bibliotekarie ansvarar den biblioteksansvarige även för medieinköp. Rollen innefattar även deltagande i folkbibliotekets nätverk för kompetensutveckling.

Lärare/ skolpersonal: Integrerar bibliotekets resurser som en naturlig del av undervisningen. Samarbetar aktivt med skolbibliotekarien kring läsförmedlande insatser samt medie- och informationskunnighet (MIK).

7. Uppföljning och utvärdering

Biblioteksplanen följs upp årligen och revideras vart fjärde år. Uppföljningen genomförs av representanter från kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen som en del av verksamheternas kvalitetsarbete. Årligen rapporteras statistik till Kungliga biblioteket och folk- respektive skolbibliotekens utlånings- och beståndsstistik analyseras.

I kommunens system för kvalitetsarbete skrivs handlingsplaner för folkbibliotekens prioriterade utvecklingsområden. Dessa följs upp regelbundet och justeras årligen.

Handlingsplaner upprättas på varje skolenhet och följs upp årligen av skolbibliotekarie eller skolbiblioteksansvarig tillsammans med ansvarig rektor. Skolbiblioteket ingår i det systematiska kvalitetsarbetets dokumentation för varje skolverksamhet och följs upp en gång per år. Gemensam dialog förs mellan kommunens rektorsgrupp och representant/representanter från skolbiblioteken som en gång per år följer upp skolbibliotekens utveckling och måluppfyllelse.

Remissversion

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-11

Diarienummer:
2026/1003-4**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Revidering av regelverk för förskola och fritidshem – avgifter från 1 juli 2026

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att anta reviderade regelverk för förskola respektive fritidshem med uppdaterade bestämmelser om barnomsorgsavgifter, att gälla från och med den 1 juli 2026. I övrigt är regelverken oförändrade.

Ärendebeskrivning

Utbildningsnämnden antog den 20 april 2026 regelverk för förskola och fritidshem. Från och med den 1 juli 2026 ändrades de nationella reglerna för maxtaxa genom förordning (2026:3) om ändring i förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet. Ändringen innebär att den del av hushållets månadsinkomst som understiger 10 001 kronor inte ska räknas med i den avgiftsgrundande inkomsten. I praktiken görs därmed ett avdrag på 10 000 kronor innan avgiften beräknas, vilket sänker avgifterna för hushållen. De reviderade regelverken har anpassats till de avgiftsnivåer som gäller från den 1 juli 2026.

Yttrande

Eftersom avgiftsbestämmelserna ändrades efter nämndens beslut i april behöver regelverken formellt revideras. Revideringen avser endast avsnitten om avgifter; inga andra bestämmelser har ändrats.

Finansiering

Förändringen innebär lägre avgiftsintäkter. Staten har förstärkt statsbidraget för maxtaxa för att kompensera kommunerna för avgiftssänkningen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Sänkta avgifter minskar hushållens kostnader för förskola och fritidshem och bedöms vara positivt ur ett barnrättsperspektiv. Förändringen bedöms inte medföra någon särskild påverkan ur jämställdhetsperspektiv.

Beslutsunderlag

- Regelverk förskola 2026, reviderat med avgifter från 1 juli 2026
- Regelverk fritidshem 2026, reviderat med avgifter från 1 juli 2026

Beslutet skickas till

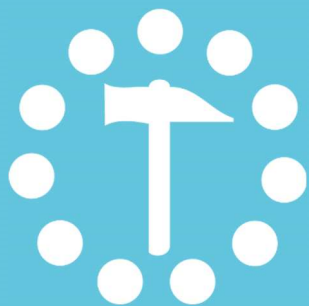
Barnomsorgshandläggare M.L, M.F

Berörda rektorer

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

- 1 Regelverk förskola 2026 (original med nya avgifter)
- 2 Regelverk fritidshem 2026 (original med nya avgifter)

Välkommen till förskolan i Olofströms kommun

Antaget UBN 20 april, 2026, revideras årligen

Innehåll

Förskolan styrs av skollagen och läroplanen	3
Placering av barn på förskolan	3
Om vårdnadshavare inte bor tillsammans	3
Växelvis placering på två förskolor	3
Plats i två kommuner.....	3
Byte av förskola.....	4
Förskolornas öppettider och stängningsdagar	4
Sommaröppen förskola.....	4
Vistelsetid, hämtning och lämning	4
Nattarbete	4
Dygnet runt	5
Allmän förskola.....	5
Studerande	6
Föräldraledig.....	6
Arbetssökande	6
Ledighet.....	6
Sjukdom	6
Avgifter i förskolan	7
Överklagande av avgift	8
Avstängning från förskola	8
Uppehåll	8
Uppsägning av plats.....	8
Tillfällig uppsägning	8
Övergång från förskoleplacering till fritidshemsplacering.....	9

Förskolan styrs av skollagen och läroplanen

Skollagen reglerar bland annat vilka rättigheter och skyldigheter barn och deras vårdnadshavare har. Läroplanen beskriver förskolans värdegrund, vad barnen ska få möta under sin tid i förskolan och vilket ansvar rektorn och förskollärarna har.

Förskolan vänder sig till barn från ett års ålder och fram till att barnet börjar förskoleklass vid sex års ålder. Förskolan är inte obligatorisk.

Placering av barn på förskolan

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola, ska kommunen erbjuda barnet placering utifrån önskat placeringsdatum om ansökan har inkommit senast fyra månader innan önskat datum. Barnets sexmånadersdag är det tidigaste ködatumet som går att få, även om det går att ansöka tidigare.

Om vårdnadshavare har separerat och barnet har delat boende, ska båda vårdnadshavarna vara innehavare av en barnomsorgsplats.

Följande turordning gäller för placering och erbjudande om plats:

1. Barn med särskilda behov
2. Syskonförtur
3. Geografisk närhet
4. Kötid

Om vårdnadshavare inte bor tillsammans

Vårdnadshavare som har separerat och har delat boende ska ha var sin barnomsorgsplats om båda har behov av barnomsorg. Var och en ansvarar för sin barnomsorgsplats vilket betyder att har man inget barnomsorgsbehov säger man upp sin del av platsen.

En vårdnadshavare som blir sammanboende har ansvar att ändra familjebilden då hela hushållets bruttoinkomst räknas som avgiftsgrundande, oavsett om barnet/barnen är gemensamma eller inte.

Växelvís placering på två förskolor

Olofströms kommun godkänner inte växelvis placering av förskolebarn som bor växelvis hos sina vårdnadshavare. Vårdnadshavarna måste komma överens om i vilken förskola barnet ska vara placerat.

Plats i två kommuner

Om barnet bor växelvis hos sina vårdnadshavare och dessa bor i olika kommuner, kan barnet bara få plats i en kommun.

Byte av förskola

Om vårdnadshavarens förstahandsval av plats ej kan tillgodoses kan en ansökan om byte av förskola göras.

Prioriterade byten som sker löpande under hela året:

1. Barn med syskonförtur som inte fått plats i samma verksamhet som syskonet.
2. Barn som inte har fått en plats nära sitt hem tidigare.

Förskolornas öppettider och stängningsdagar

Förskolorna har öppet vardagar klockan 06:30 – 18:30.

Personalen har tre studiedagar per termin då verksamheten stänger på alla enheter utom en, som håller öppet för de familjer som ej kan lösa omsorg på annat vis. Vårdnadshavare informeras om datum i god tid.

Sommaröppen förskola

Under 4 veckor på sommaren stänger förskoleverksamheten på alla enheter utom en, som håller öppet för de familjer som ej kan lösa omsorg på annat vis. Förutsättningarna under dessa veckor är annorlunda än under ordinarie verksamhetstid. Det är inte garanterat att personal från den ordinarie förskolan finns på plats.

Omsorgsbehovet kan behöva styrkas med intyg från arbetsgivare eller utbildningsanordnare.

Vistelsetid, hämtning och lämning

Barnets närvarotid grundar sig på båda vårdnadshavares sysselsättning, det vill säga arbetstid, studietid, föräldraledighet och arbetssökande plus rimlig tid för resor till och från förskoleverksamheten. Det är den vårdnadshavare som börjar sin sysselsättning senast på dagen som lämnar barnet och den som slutar sin sysselsättning tidigast som hämtar barnet.

Vårdnadshavare kan av rektor för förskolan ombes lämna intyg om arbetstider, studietider, sjukskrivning, sjukersättning och aktivitetsersättning m.m.

Schema läggs in i Infomentor vid varaktig förändring. Tillfälliga schemaändringar görs via överenskommelse med verksamheten.

Nattarbete

Förvärvsarbetande som arbetar nattetid ska tillsammans med rektor komma överens om lämplig tid för hämtning och lämning på förskolan.

Om barnet har två vårdnadshavare i hemmet skall bådas arbetstid vägas in.

Dygnet runt

Dygnet runt är till för barn folkbokförda i Olofströms kommun från 1 år till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år som har behov av omsorg på kvällar, nätter eller helger. Vid behov av barnomsorg på Dygnet runt förskolan måste en ansökan göras. Intyg som styrker arbete på obekväm tid samt schema behöver bifogas. Plats erbjuds på Dygnet runt endast om barnets andra vårdnadshavare också arbetar obekväm arbetstid.

Omsorg erbjuds inte på julafton och nyårsafton.

Vårdnadshavare har inte rätt till barnomsorg på obekväm arbetstid under föräldraledighet, semester eller annan ledighet.

Det är inget krav för kommuner att erbjuda natt- och helgverksamhet. Därför finns det inga garantier för hur snabbt ett barn kan få plats på Dygnet runt.

Fler Riktlinjer för Dygnet runt finns att tillgå på Olofströms kommuns hemsida.

Allmän förskola

Det är obligatoriskt för kommunen att anordna den allmänna förskolan, men frivilligt för föräldrarna att låta barnen delta i verksamheten.

Från och med höstterminen det år barnet fyller 3 år finns valmöjligheten att ansöka om barnomsorgsplats i allmän förskola. Allmän förskola omfattar 16 timmar/vecka och följer skolans läsårstider, vilket betyder att barnet är ledig skolans lov och skolans/förskolans studiedagar. Info gällande läsårstider finns på kommunens hemsida www.olofstrom.se.

Platsen är avgiftsfri.

För barn som redan har en plats i förskolan görs 25,24 % avdrag för förskoleavgiften från och med augusti månad det år som barnet fyller 3 år. Detta sker för att kompensera den avgiftsfria allmänna förskolan som omfattar 525 timmar/år. Avdraget sker fortlöpande även under juni, juli och augusti.

Verksamheten bestämmer förläggningen av de 16 timmar som ej regleras av förvärvsarbete och förläggs fyra timmar per dag, måndag t om torsdag. Endast denna tid är avgiftsfri.

Allmän förskola kan ej kombineras med annan tid för arbete, studier, föräldraledigt eller arbetssökande.

För att kunna få en förskoleplats enligt allmän förskola (avgiftsfri) så måste en ansökan göras. Detta gäller också när behovet av allmän förskola inte finns, då är det viktigt att ansöka om en betald plats. Avgiftsfri allmän förskola börjar gälla tidigast månaden efter ansökan inkommit. Under sommaruppehållet fr om 1 juni t om 31 juli görs det ingen förändring till avgiftsfri allmän förskola. Förändringen sker då först i augusti månad. Vid ändring från allmän förskola till betald plats (arbete, studier, föräldraledig eller arbetssökande) görs detta från önskat startdatum.

Om behovet endast är 16 timmar/vecka på grund av arbete eller studier men med avvikande tider än vad allmän förskola erbjuder räknas platsen som en ordinarie plats och faktureras därefter.

Om du är föräldraledig eller arbetssökande har du rätt att lämna ditt barn på förskolan även under lov och studiedagar men då blir platsen en betald plats. Om du däremot väljer att inte

ha ditt barn på förskolan under lov och studiedagar så går man under allmän förskola vilken är avgiftsfri.

Studerande

Barn vars vårdnadshavare studerar erbjuds förskoleverksamhet i samma omfattning som man studerar.

Föräldraledig

Barn vars vårdnadshavare är föräldralediga för annat barn erbjuds förskoleverksamhet 16 timmar per vecka. Verksamheten bestämmer dagarnas och tidens förläggning.

Föräldraledighet kan ej kombineras med annan tid för arbete, studier eller arbetssökande.

Arbetssökande

Barn vars vårdnadshavare är aktivt arbetssökande, det vill säga står till arbetsmarknadens förfogande och inskriven på Arbetsförmedlingen, erbjuds förskoleverksamhet 16 timmar per vecka. Verksamheten bestämmer dagarnas och tidens förläggning.

Avvikelse från dessa tider får ske för att den arbetssökande ska kunna gå på möten och intervjuer. Dessa avvikelser ska godkännas av respektive rektor. Den sammanlagda tiden får dock vara max 16 timmar per vecka.

Ledighet

Vid vårdnadshavares ledighet är barnet ledigt. Barn med allmän förskola har rätt att vara på förskolan 16 timmar under skolans terminstid.

Sjukdom

Om vårdnadshavaren är sjukskriven, har förlängd sjukpenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning gäller samma schema och tidsomfattning som innan sjukskrivningen. Vid behov kan barnets omsorgstid eventuellt ändras om vårdnadshavaren behöver det på grund av sin sjukskrivning. Endast rektor kan bevilja utökad tid av särskilda skäl. Läkarintyg kan komma att krävas in.

Är barnet frånvarande pga. sjukdom mer än 20 kalenderdagar i följd kan avgiftsreduktion fås efter ansökan. Sjukdomen ska styrkas med läkarintyg.

Avgifter i förskolan

Avgiften betalas 12 månader per år och debiteras månadsvis. För gifta/sammanboende räknas bådass månadsinkomster (hushållets bruttoinkomst) som avgiftsgrundande, oavsett om barnet/barnen är gemensamma eller inte. I de fall ett barns föräldrar har gemensam vårdnad och barnet bor växelvis hos föräldrarna och båda föräldrarna har behov av barnomsorg för barnet, skall var och en debiteras utifrån respektive hushåll. Två fakturor kan därmed utgå för ett barn men summan överstiger inte maxbeloppet för ett barn.

Som avgiftsgrundande inkomst räknas:

- Bruttolön och andra skattepliktiga ersättningar
- Föräldrapenning
- Arbetslöshetsersättning
- Aktivitetsstöd/utvecklingsersättning
- Sjukpenning
- Sjukersättning/aktivitetsersättning
- Familjehemsföräldrars arvodes- och omkostnadsersättning
- Familjebidrag
- Vårdbidrag för barn till den del det utgör arvode
- Pension (ej barnpension)

I fråga om näringsverksamhet är det den inkomst som redovisats på årets deklarationsblankett.

Exempel på inkomster som inte är avgiftsgrundande:

- Försörjningsstöd
- Bostadsbidrag
- Barnbidrag
- Statligt studiemedel (både bidrags- och lånedelen)
- Etableringsersättning

Inkomsttaket ligger på 51 560 kr/månad från och med 2026-07-01. Den del av inkomsten som understiger 10 001 kronor ska inte räknas med i den avgiftsgrundande inkomsten. Det innebär att 10 000 kronor räknas av från alla hushålls avgiftsgrundande inkomst och de hushåll med en avgiftsgrundande inkomst på 10 000 kronor eller lägre betalar ingen avgift.

Yngsta placerade barnet i en familj räknas som barn ett, näst yngsta barnet räknas som barn två och så vidare. Från och med barn fyra utgår ingen avgift.

All inkomstförändring ska omgående redovisas i Edlevo. Kommunen kontrollerar en gång per år uppgivna inkomstuppgifter mot Skatteverket. Kommunen kan efterdebitera tre år tillbaka i tiden. Högst avgift debiteras om inte inkomstuppgift lämnas.

Avgift för barn i förskola

- Barn 1: 3% av inkomsten (max 1 547 kr)
- Barn 2: 2% av inkomsten (max 1 031 kr)
- Barn 3: 1% av inkomsten (max 516 kr)

Överklagande av avgift

Om en familj debiterats för hög avgift ska kommunen betala mellanskillnaden. Kommunen iakttar sedvanlig preskriptionstid, vilket innebär återbetalning tio år tillbaka i tiden.

Avgiftsbeslut kan överklagas genom laglighetsprövning. Ett annat sätt för en enskild att få ett avgiftsbeslut prövat i domstol är att stämma kommunen inför tingsrätten och yrka återbetalning på den grund att debiteringen inte stämmer med taxan.

Avstängning från förskola

När avgiften för två månader förfallit till betalning skickas meddelande om inkasso och meddelande om avstängning. Avstängning kommer att ske om inte hela fordran, inklusive inkasso- och räntekostnader är betalda. För att få behålla barnomsorgsplatsen ska hela skuldbeloppet vara betalt eller ska en avbetalningsplan upprättas och följas.

Uppehåll

Barnomsorgsplatsen får behållas även om den under en period inte utnyttjas, t ex på grund av vårdnadshavarens semester eller annan ledighet, dock längst 3 månader.

Vårdnadshavaren meddelar verksamheten om uppehållet. Beräknas uppehållet av andra skäl bli längre än 3 månader, ska vårdnadshavaren göra en skriftlig anhållan hos ansvarig rektor, som därefter fattar beslut, dock för sammantaget högst 6 månader.

Barnomsorgsavgift enligt ordinarie taxa debiteras under uppehållet. Om platsen inte utnyttjas, utan att vårdnadshavaren meddelat detta, skrivs barnet ut efter 1 månad.

Barnomsorgsavgift för perioden samt för två månaders uppsägningstid kommer att debiteras vårdnadshavaren.

Uppsägning av plats

Uppsägningstiden för en plats är två månader och avgift tas ut under denna tid.

Uppsägning sker endast via barnomsorgens system. Vid delad barnomsorgsplats sägs varje plats upp av respektive platsinnehavare.

Tillfällig uppsägning

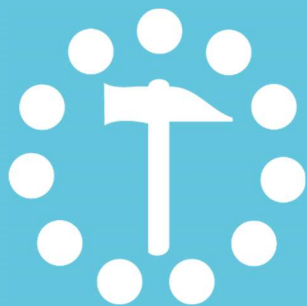
Tillfällig uppsägning av barnomsorgsplats kan inte göras av vårdnadshavare om behov av barnomsorg finns inom en period av 90 dagar.

Om barnomsorgsplats har sagts upp och vårdnadshavare ansöker om plats inom 90 dagar efter avslutad placering anses placeringen ha fortgått och avgift debiteras retroaktivt enligt gällande taxa.

Övergång från förskoleplacering till fritidshemsplacering

Om ert barn idag är placerad på förskola, kommer barnet automatiskt att få en fritidshemsplacering i augusti. Önskas ej fritidshemsplacering måste förskoleplaceringen sägas upp enligt gällande regler.

Detta gäller inte för de barn som innehar en avgiftsfri allmän förskoleplacering (16 tim/v) vid vårterminens slut. Om behov av fritidsplacering finns, måste ansökan göras.

Välkommen till Fritidshem i Olofströms kommun

Antaget UBN 20 april, 2026, revideras årligen

Innehåll

Fritidshem erbjuds	3
Ansökan	3
Om vårdnadshavare inte bor tillsammans	3
Fritidshemmets öppettider och stängningsdagar.....	3
Sommaröppet fritidshem	4
Lovverksamhet.....	4
Schema	4
Hämtning och lämning	4
Dygnet runt	4
Sjukdom	5
Avgifter för fritidshem	5
Överklagande av avgift	6
Avstängning från fritidshem.....	6
Uppehåll	6
Uppsägning av plats.....	6
Tillfällig uppsägning	7

Fritidshem

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och grundsärskola. Utbildning i fritidshem ska erbjudas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier, om eleven har behov av särskilt stöd i form av fritidshem eller ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid.

Fritidshem erbjuds

- Elever vars föräldrar förvärvsarbetar, studerar eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt, Skollagen 14 kap 5 §
- Elever i behov av särskilt stöd, Skollagen 14 kap 6 §
- Elever till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år, Skollagen 14 kap 7 §

Ansökan

För att få en plats på fritidshem måste ansökan göras. Ansökan hanteras av administratör för barnomsorgen i samråd med rektor.

Övergången mellan förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg sker automatiskt för de barn som behöver fritidshem på hösten. Detta gäller inte för de barn som har en avgiftsfri allmän förskoleplats (16 timmar/vecka) vid vårterminens slut utan dessa måste söka fritidshemsplats om behov finns.

Barn som har barnomsorgsplats på förskola, kommer automatiskt att få en fritidshemsplats i augusti. Önskas ej fritidshemsplats måste platsen sägas upp enligt gällande regler.

Om vårdnadshavare inte bor tillsammans

Vårdnadshavare som har separerat och har delat boende ska ha var sin barnomsorgsplats om båda har behov av barnomsorg. Var och en ansvarar för sin barnomsorgsplats vilket betyder att har man inget barnomsorgsbehov säger man upp sin del av platsen.

En vårdnadshavare som blir sammanboende har ansvar att ändra familjebilden då hela hushållets bruttoinkomst räknas som avgiftsgrundande, oavsett om barnet/barnen är gemensamma eller inte.

Fritidshemmets öppettider och stängningsdagar

Fritidshemmet har öppet vardagar klockan 06:30 – 18:30.

Personalen har fyra studiedagar per år då verksamheten stänger. Vårdnadshavare informeras om datum i god tid.

Sommaröppet fritidshem

Under 4 veckor på sommaren stänger fritidsverksamheten på alla enheter. Sommarförskolan håller öppet för de fritidsbarn vars familjer inte kan lösa omsorg på annat vis.

Förutsättningarna under dessa veckor är annorlunda än under ordinarie verksamhetstid. Det är inte garanterat att personal från det ordinarie fritidshemmet finns på plats.

Omsorgsbehovet kan behöva styrkas med intyg från arbetsgivare och utbildningsanordnare.

Lovverksamhet

Lovverksamheten är även öppen för barn som inte är inskrivna i fritidshem men har ett omsorgsbehov under lov. Verksamheten omfattas inte av maxtaxan. I denna verksamhet tas en lovavgift på 200 kronor/lov ut, max 5 dagar. Detta är ett engångsbelopp per lov. Gäller inte på sommarlovet.

Schema

Schema läggs in i Infomentor vid varaktig förändring. Tillfälliga schemaändringar görs via överenskommelse med verksamheten.

Vårdnadshavare kan av rektor för fritidshemmet ombes lämna intyg om arbetstider, studietider, sjukskrivning, sjukersättning och aktivitetsersättning m.m.

Hämtning och lämning

Det är vårdnadshavaren som ansvarar för hämtning och lämning på fritidshemmet. Överlämningen ska alltid ske mellan personal och vårdnadshavare.

Dygnet runt

Dygnet runt är till för barn folkbokförda i Olofströms kommun från 1 år till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år som har behov av omsorg på kvällar, nätter eller helger. Vid behov av barnomsorg på Dygnet runt måste en ansökan göras. Intyg som styrker arbete på obekväm tid samt schema behöver bifogas. Plats erbjuds på Dygnet runt endast om barnets andra vårdnadshavare också arbetar obekväm arbetstid.

Omsorg erbjuds inte på julafton och nyårsafton.

Vårdnadshavare har inte rätt till barnomsorg på obekväm arbetstid under föräldraledighet, semester eller annan ledighet.

Det är inget krav för kommuner att erbjuda natt- och helgverksamhet. Därför finns det inga garantier för hur snabbt ett barn kan få plats på Dygnet runt.

Fler Riktlinjer för Dygnet runt finns att tillgå på Olofströms kommuns hemsida.

Sjukdom

Om vårdnadshavaren är sjukskriven, har förlängd sjukpenning, sjukersättning eller aktivitetsersättning är det endast rektorn som kan bevilja tid på fritidshemmet. Läkarintyg kan komma att krävas in.

Är barnet frånvarande pga. sjukdom mer än 20 kalenderdagar i följd kan avgiftsreduktion fås efter ansökan. Sjukdomen ska styrkas med läkarintyg

Avgifter för fritidshem

Avgiften betalas 12 månader per år och debiteras månadsvis. För gifta/sammanboende räknas bådas månadsinkomster (hushållets bruttoinkomst) som avgiftsgrundande, oavsett om barnet/barnen är gemensamma eller inte. I de fall ett barns föräldrar har gemensam vårdnad och barnet bor växelvis hos föräldrarna och båda föräldrarna har behov av barnomsorg för barnet, skall var och en debiteras utifrån respektive hushåll. Två fakturor kan därmed utgå för ett barn men summan överstiger inte maxbeloppet för ett barn.

Som avgiftsgrundande inkomst räknas:

- Bruttolön och andra skattepliktiga ersättningar
- Föräldrapenning
- Arbetslöshetsersättning
- Aktivitetsstöd/utvecklingsersättning
- Sjukpenning
- Sjukersättning/aktivitetsersättning
- Familjehemsföräldrars arvodes- och omkostnadsersättning
- Familjebidrag
- Vårdbidrag för barn till den del det utgör arvode
- Pension (ej barnpension)

I fråga om näringsverksamhet är det den inkomst som redovisats på årets deklarationsblankett.

Exempel på inkomster som inte är avgiftsgrundande:

- Försörjningsstöd
- Bostadsbidrag
- Barnbidrag
- Statligt studiemedel (både bidrags- och lånedelen)
- Etableringsersättning

Inkomsttaket ligger på 51 560 kr/månad från och med 2026-07-01. Den del av inkomsten som understiger 10 001 kronor ska inte räknas med i den avgiftsgrundande inkomsten. Det innebär att 10 000 kronor räknas av från alla hushålls avgiftsgrundande inkomst och de hushåll med en avgiftsgrundande inkomst på 10 000 kronor eller lägre betalar ingen avgift.

Yngsta placerade barnet i en familj räknas som barn ett, näst yngsta barnet räknas som barn två och så vidare. Från och med barn fyra utgår ingen avgift.

All inkomstförändring ska omgående redovisas i Edlevo. Kommunen kontrollerar en gång per år uppgivna inkomstuppgifter mot Skatteverket. Kommunen kan efterdebitera tre år tillbaka i tiden. Högst avgift debiteras om inte inkomstuppgift lämnas.

Avgift för barn på fritidshem:

- Barn 1: 2% av inkomsten (max 1 031 kr)
- Barn 2: 1% av inkomsten (max 516 kr)
- Barn 3: 1% av inkomsten (max 516 kr)

Överklagande av avgift

Om en familj debiterats för hög avgift ska kommunen betala mellanskillnaden. Kommunen iakttar sedvanlig preskriptionstid, vilket innebär återbetalning tio år tillbaka i tiden.

Avgiftsbeslut kan överklagas genom laglighetsprövning. Ett annat sätt för en enskild att få ett avgiftsbeslut prövat i domstol är att stämma kommunen inför tingsrätten och yrka återbetalning på den grund att debiteringen inte stämmer med taxan.

Avstängning från fritidshem

När avgiften för två månader förfallit till betalning skickas meddelande om inkasso och meddelande om avstängning. Avstängning kommer att ske om inte hela fordran, inklusive inkasso- och räntekostnader är betalda. För att få behålla barnomsorgsplatsen ska hela skuldbeloppet vara betalt eller ska en avbetalningsplan upprättas och följas.

Uppehåll

Barnomsorgsplatsen får behållas även om den under en period inte utnyttjas, t ex på grund av vårdnadshavarens semester eller annan ledighet, dock längst 3 månader.

Vårdnadshavaren meddelar verksamheten om uppehållet. Beräknas uppehållet av andra skäl bli längre än 3 månader, ska vårdnadshavaren göra en skriftlig anhållan hos ansvarig rektor, som därefter fattar beslut, dock för sammantaget högst 6 månader.

Barnomsorgsavgift enligt ordinarie taxa debiteras under uppehållet. Om platsen inte utnyttjas, utan att vårdnadshavaren meddelat detta, skrivs barnet ut efter 1 månad.

Barnomsorgsavgift för perioden samt för två månaders uppsägningstid kommer att debiteras vårdnadshavaren.

Uppsägning av plats

Uppsägningstiden för en plats är två månader och avgift tas ut under denna tid.

Uppsägning sker endast via barnomsorgens system på Olofströms kommuns hemsida. Vid delad barnomsorgsplats sägs varje plats upp av respektive platsinnehavare. Det är vårdnadshavarens ansvar att säga upp platsen om man ska vara föräldraledig eller arbetssökande.

Om man ej sagt upp sin plats vid vårterminens slut det året barnet fyller 13 år kommer placeringen avslutas åt er. Avgift för uppsägningstiden tas ut efter denna tid.

Tillfällig uppsägning

Tillfällig uppsägning av barnomsorgsplats kan inte göras av vårdnadshavare om behov av barnomsorg finns inom en period av 90 dagar.

Om barnomsorgsplats har sagts upp och vårdnadshavare ansöker om plats inom 90 dagar efter avslutad placering anses placeringen ha fortgått och avgift debiteras retroaktivt enligt gällande taxa.

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-11

Diarienummer:
2025/3413-8**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Granskning av beslut om särskilt stöd - yttrande till kommunrevisionen

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens yttrande över kommunrevisionens granskning av beslut om särskilt stöd.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att genomföra de åtgärder som redovisas i yttrandet och följa upp dessa inom det systematiska kvalitetsarbetet samt inom den pågående översynen av grundskolans resursfördelningsmodell.
3. Yttrandet översänds till kommunrevisionen.

Ärendebeskrivning

Olofströms kommunrevisorer har låtit Azets Revision & Rådgivning granska om utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Revisorernas samlade bedömning är att utbildningsnämnden endast delvis säkerställer detta. Granskningen visar samtidigt att det finns tydliga och kända rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och att elevhälsan involveras i utredningsarbetet. Bristerna avser främst innehåll och precision i vissa åtgärdsprogram, dokumenterad uppföljning och utvärdering, förutsättningar att ge stöd i tillräcklig omfattning samt huvudmannens särskilda uppföljning av området.

Revisorerna lämnar sex rekommendationer: översyn av resursfördelningsmodellen, säkerställande av formella krav på åtgärdsprogram, säkerställande av förutsättningar för särskilt stöd vid varje skolenhet, uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram, särskild uppföljning av särskilt stöd och skolenkätens resultat samt uppföljning av kontinuerlig och likvärdig tillgång till psykologisk insats.

Yttrande

Förvaltningen bedömer att revisorernas iakttagelser ger relevanta utgångspunkter för det fortsatta utvecklingsarbetet. Flera åtgärder är redan påbörjade och andra behöver införlivas i pågående processer.

Resursfördelning

En översyn av grundskolans resursfördelningsmodell pågår. I arbetet hanteras bland annat konsekvenser av förändringar i lärares arbetstid, extra studietid samt förändringar av koefficienter i modellen. Revisionsrapporten tydliggör att översynen också behöver omfatta mer kostnadskrävande och strukturella förutsättningar som inte fullt ut synliggörs i dagens modell. Det gäller bland annat små skolenheter och kostnader kopplade till olika skolformer, däribland anpassad grundskola. Dessa delar har ännu inte analyserats färdigt och ska därför ingå i det fortsatta arbetet.

Åtgärdsprogram och uppföljning

En arbetsgrupp ledd av verksamhetschef för elevhälsan och kommunens specialpedagoger arbetar med att säkerställa att de formella kraven på åtgärdsprogram uppfylls samt att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas. Rektorerna involveras i arbetet. Särskild vikt läggs vid att tydligt beskriva elevens behov, formulera konkreta och utvärderingsbara åtgärder, ange omfattning och tidsutsträckning samt skilja mellan extra anpassningar, särskilt stöd och mer ingripande former av särskilt stöd.

Förutsättningar att ge särskilt stöd

Rekommendationen behöver hanteras med en tydlig ansvarsfördelning. Bedömningen av en elevs behov av särskilt stöd ska göras genom den utredningsprocess som rektor ansvarar för, med underlag från undervisande lärare, elevhälsans professioner, eleven och vårdnadshavare. Rektor ansvarar för beslut om åtgärdsprogram och för hur det konstaterade behovet ska tillgodoses. Huvudmannens ansvar är att skapa organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att rektor ska kunna fullgöra detta ansvar och att följa upp när beslutade eller konstaterade stödbehov inte kan mötas.

Det bör därför skiljas mellan ett konstaterat stödbehov och önskemål om en viss bemanning eller organisatorisk lösning. Ingen enskild yrkesgrupp har ett generellt tolkningsföreträde över vilken konkret resurs som ska sättas in. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska stödet däremot ges. Ekonomiska begränsningar kan inte i sig utgöra skäl för att lämna ett konstaterat behov utan tillräcklig åtgärd.

Huvudmannens uppföljning och psykologisk insats

Särskilt stöd ska följas upp och analyseras mer explicit inom det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet. Det gäller bland annat omfattning och ledtider i utredningar och åtgärdsprogram, genomförda uppföljningar och utvärderingar samt lärarpersonalens och elevernas svar i Skolinspektionens skolenkät. Inom samma struktur ska huvudmannen särskilt följa den kontinuerliga och likvärdiga tillgången till psykologisk insats och i vilken utsträckning den psykologiska kompetensen kan användas förebyggande och hälsofrämjande.

Finansiering

Arbetet med åtgärdsprogram, uppföljning och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet genomförs inom befintlig organisation. Den pågående översynen av resursfördelningsmodellen kan däremot identifiera behov av förändrad resurstilldelning, bland annat för kostnadskrävande verksamheter och skolformer. Eventuella ekonomiska konsekvenser behöver då hanteras i

ordinarie budget- och resursfördelningsprocess och föreläggas nämnden för ställningstagande.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Åtgärderna har ett tydligt barnrättsperspektiv genom att de syftar till att stärka varje elevs rätt till det stöd som behövs och öka likvärdigheten mellan skolenheter. I uppföljningen bör huvudmannen, där det är relevant och möjligt, analysera om det finns systematiska skillnader mellan olika elevgrupper, bland annat utifrån kön, utan att den individuella behovsbedömningen ersätts av gruppbaseade antaganden.

Beslutsunderlag

Missiv från Olofströms kommunrevisor, 2026-05-26.

Azets Revision & Rådgivning, Granskning av beslut om särskilt stöd, 2026-03-18.

Förvaltningens yttrande över granskning av beslut om särskilt stöd.

Beslutet skickas till

Olofströms kommunrevisor

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

- 1 Yttrande över granskning av beslut om särskilt stöd
- 2 Missiv_-_granskning_av_särskilt_stöd
- 3 Granskning särskilt stöd_Olofström

Olofströms kommunrevisorer**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Telefonnummer: 0454 – 932 45

Yttrande över granskning av beslut om särskilt stöd

Utbildningsnämnden har tagit del av kommunrevisionens granskning av beslut om särskilt stöd. Nämnden noterar att revisorernas samlade bedömning är att huvudmannen endast delvis säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer. Samtidigt visar granskningen på fungerande delar, bland annat tydliga rutiner för att identifiera stödbehov och etablerad samverkan med elevhälsan.

Nämnden lämnar följande svar på rekommendationerna.

1. Översyn av resursfördelningsmodellen

Nämnden instämmer i att resursfördelningsmodellen behöver ses över. Ett sådant arbete pågår redan och omfattar bland annat konsekvenser av förändringar i lärares arbetstid, extra studietid samt förändringar av koefficienter i modellen. Revisionsrapporten visar samtidigt att översynen behöver breddas.

I det fortsatta arbetet ska även kostnadskrävande och strukturella förutsättningar som inte fullt ut synliggörs i dagens modell analyseras. Det gäller bland annat små skolenheter samt kostnader kopplade till olika skolformer, däribland anpassad grundskola. Dessa delar har ännu inte behandlats fullt ut. Nämnden delar revisorernas bedömning att sådana kostnader behöver synliggöras så att de inte otydligt belastar den generella kompensatoriska resursen eller resurser avsedda för individuella stödbehov.

2. Formella krav på åtgärdsprogram

Nämnden instämmer i rekommendationen. En arbetsgrupp ledd av verksamhetschef för elevhälsan och kommunens specialpedagoger arbetar med att säkerställa att åtgärdsprogram upprättas i enlighet med gällande krav. Rektorerna involveras i arbetet.

Arbetet ska särskilt säkerställa att elevens behov beskrivs tydligt, att åtgärderna är konkreta och utvärderingsbara samt att omfattning och tidsutsträckning framgår. Det ska också vara tydligt om en insats utgör extra anpassning, särskilt stöd eller en mer ingripande form av särskilt stöd.

3. Förutsättningar vid varje skolenhet att ge särskilt stöd i behövd omfattning

Nämnden delar utgångspunkten att huvudmannen ska säkerställa att det finns organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för att elever ska få det särskilda

stöd de har rätt till. Rekommendationen behöver samtidigt omsättas med en tydlig ansvarsfördelning.

Det är genom utredningen av särskilt stöd som elevens behov ska klargöras. Rektor ansvarar för att utredningen genomförs och ansvarar för beslut om åtgärdsprogram. Undervisande lärare, specialpedagogisk kompetens och övriga delar av elevhälsan bidrar med professionella underlag och bedömningar. Huvudmannens uppgift är inte att besluta om enskilda elevers konkreta stödinsatser, utan att ge rektor förutsättningar att fullgöra sitt ansvar och att följa upp situationer där konstaterade eller beslutade stödbehov inte kan tillgodoses.

Nämnden uppfattar därför formuleringen "i den omfattning som anses behövas" som den omfattning som efter utredning och beslut bedöms nödvändig för att elevens stödbehov ska tillgodoses. Det är inte liktydigt med att en enskild yrkesgrupp eller ett önskemål om en viss bemanning ensidigt avgör vilken organisatorisk lösning som måste väljas. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska stödet däremot ges. Budgetrestriktioner kan inte i sig motivera att ett konstaterat behov lämnas utan tillräcklig åtgärd.

Som en del av huvudmannens uppföljning ska det därför tydligare synliggöras när rektor bedömer att skolenhetens förutsättningar inte räcker för att genomföra nödvändiga stödinsatser. Sådana uppgifter ska kunna ligga till grund för resursdialog, prioriteringar och vid behov beslut på huvudmannanivå.

4. Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram

Nämnden instämmer i rekommendationen. Den arbetsgrupp som arbetar med kvaliteten i åtgärdsprogrammen har även i uppdrag att säkerställa att beslutade åtgärder följs upp och utvärderas. Uppföljningen ska vara dokumenterad och knuten till de behov, åtgärder, ansvariga och tidpunkter som anges i åtgärdsprogrammet. Rektorerna involveras för att säkerställa att arbetssättet tillämpas likvärdigt på samtliga skolenheter.

5. Särskild uppföljning och analys av särskilt stöd och skolenkäten

Nämnden instämmer i att området behöver följas mer explicit på huvudmannanivå. Detta ska integreras i det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet. Uppföljningen ska bland annat omfatta utredningar om särskilt stöd, åtgärdsprogram, ledtider, genomförda uppföljningar och utvärderingar samt resultat från Skolinspektionens skolenkät avseende stöd och särskilt stöd. Analysen ska göras så att skillnader mellan skolenheter kan identifieras och leda till åtgärder på huvudmannanivå när det behövs.

6. Kontinuerlig och likvärdig tillgång till psykologisk insats

Nämnden instämmer i att den psykologiska insatsen behöver följas särskilt. Detta ska hanteras inom det systematiska kvalitetsarbetet genom uppföljning av tillgänglighet, kontinuitet och hur den psykologiska kompetensen används i skolornas elevhälsoarbete. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot förutsättningarna för ett förebyggande och hälsofrämjande arbete, vid sidan av utredande uppgifter.

Samlad bedömning

Nämnden bedömer att revisionsrapporten pekar ut relevanta förbättringsområden. Åtgärder har påbörjats avseende åtgärdsprogram och uppföljning, medan den pågående översynen av resursfördelningsmodellen behöver breddas så att även strukturellt kostnadskrävande verksamheter och skolformsrelaterade kostnader synliggörs. Uppföljningen av särskilt stöd och elevhälsans psykologiska insats ska samtidigt förstärkas inom ordinarie kvalitetsarbete.

Eventuella ekonomiska konsekvenser som framkommer i översynen av resursfördelningsmodellen kommer att redovisas och hanteras i ordinarie budget- och resursfördelningsprocess.

Patrik Håkansson

Förvaltningschef

Utbildningsnämnden
(Kommunfullmäktige för kännedom)

Granskning av om särskilt stöd

På förtroendevalda revisorernas uppdrag har Azets Revision och Rådgivning genomfört en granskning av rubricerat område.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med särskilt stöd (beslutsfattande med mera) bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Vår samlade bedömning är att utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning *endast delvis* säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det finns tydliga och kända rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Samråd sker med elevhälsan både inför och under utredning samt i den åtgärdande fasen.

Åtgärdsprogram upprättas i huvudsak i mallar som uppfyller kraven enligt 3 kap. 9 § skollagen. Vi ser dock brister i åtgärdsprogrammen vad gäller beskrivning av elevens behov samt beskrivning av åtgärder. Elever i behov av särskilt stöd får ta del av insatser även om insatserna inte alltid ges i den omfattning som bedöms krävas. Vi ser att uppföljning och utvärdering inte har gjorts av samtliga åtgärdsprogram i vårt stickprov.

Utbildningsnämnden som huvudman följer upp elevernas måluppfyllelse, men inte specifikt särskilt stöd.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- göra en översyn av befintlig resursfördelningsmodell för att säkerställa att avsatta resurser motsvarar behoven och fördelas utifrån elevers olika förutsättningar och behov. Vi bedömer att modellen bör beakta i vilken skolform eleven går samt om särskilda resurser behöver avsättas för att mer kostnadskrävande verksamheter, såsom små skolenheter, ska kunna bedrivas inom ram.

- säkerställa att formella krav på upprättande av åtgärdsprogram uppfylls. Det gäller särskilt beskrivning av elevs behov, att tydliggöra omfattning och tidsutsträckning av insatser för att kunna avgöra om insatsen är extra anpassning eller särskilt stöd. Det är också angeläget att det går att avgöra om insatsen utgörs av särskilt stöd eller mer ingripande särskilt stöd såsom undervisning i särskild undervisningsgrupp.
- säkerställa att förutsättningar finns vid varje skolenhet att ge elever särskilt stöd i den omfattning som anses behövas.
- säkerställa att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas.
- särskilt följa upp och analysera särskilt stöd samt lärarpersonalens och elevernas svar i skolenkäten på frågor om stöd/särskilt stöd.
- särskilt följa upp kontinuerlig och likvärdig tillgång till psykologisk insats som främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Revisorerna önskar ett yttrande på de iakttagelser, bedömningar och rekommendationer som återfinns i bifogad granskningsrapport. Yttrandet skall vara revisorerna tillhanda senast den 31 augusti 2026.

För revisionen

Tuija Finnilä
Ordförande

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

TUIJA FINNILÄ

Undertecknare

Serienummer: d9951dd1665889[...]b3d3307da7e4a

IP: 77.240.xxx.xxx

2026-05-25 15:03:32 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se <https://eutl.penneo.com>.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

A decorative graphic on the left side of the page. It consists of a large blue triangle pointing right, followed by a series of overlapping triangles in shades of grey, green, and blue, creating a sense of movement and depth.

Granskning av beslut om särskilt stöd

Rapport

Olofströms kommun

2026-03-18

Antal sidor 19

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	5
3	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
3.1	<i>Avgränsning och ansvarig nämnd</i>	5
4	Revisionskriterier	6
5	Metod	6
6	Resultat av granskningen	7
6.1	<i>Utredning</i>	8
6.1.1	Bedömning	9
6.2	<i>Samråd med elevhälsan</i>	10
6.2.1	Bedömning	10
6.3	<i>Åtgärdsprogram</i>	10
6.3.1	Bedömning	12
6.4	<i>Åtgärder</i>	13
6.4.1	Bedömning	15
6.5	<i>Huvudmannens uppföljning</i>	16
6.5.1	Bedömning	17
7	Samlad bedömning och rekommendationer	18

1 SAMMANFATTNING

Azets Revision & Rådgivning har av Olofströms kommuns revisorer fått i uppdrag att bedöma om utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2026.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning endast delvis säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det finns tydliga och kända rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Samråd sker med elevhälsan både inför och under utredning samt i den åtgärdande fasen. Åtgärdsprogram upprättas i huvudsak i mallar som uppfyller kraven enligt 3 kap. 9 § skollagen. Vi ser dock brister i åtgärdsprogrammen vad gäller beskrivning av elevens behov samt beskrivning av åtgärder. Elever i behov av särskilt stöd får ta del av insatser även om insatserna inte alltid ges i den omfattning som bedöms krävas. Vi ser att uppföljning och utvärdering inte har gjorts av samtliga åtgärdsprogram i vårt stickprov.

Utbildningsnämnden som huvudman följer upp elevernas måluppfyllelse, men inte specifikt särskilt stöd.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Nej Endast delvis I allt väsentligt Ja 	
Revisionsfråga	Bedömning
Inleds utredning i de fall där elever riskerar att inte nå betygskriterierna trots extra anpassningar?	I allt väsentligt
Sker samråd med elevhälsan i samband med utredning av behov av särskilt stöd?	I allt väsentligt
Upprättas åtgärdsprogram där elevens behov av särskilt stöd, och hur det ska tillgodoses, framgår?	Endast delvis
Genomförs åtgärder som tillgodoser elevens behov av särskilt stöd och följs åtgärderna upp i enlighet med åtgärdsprogrammet?	Endast delvis
Följer nämnden upp arbetet med särskilt stöd?	Endast delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi utbildningsnämnden att

- göra en översyn av befintlig resursfördelningsmodell för att säkerställa att avsatta resurser motsvarar behoven och fördelas utifrån elevers olika förutsättningar och behov. (2 kap. 8 b § SkoL) Vi bedömer att modellen bör beakta i vilken skolform eleven går samt om särskilda resurser behöver avsättas för att mer kostnadskrävande verksamheter, såsom små skolenheter, ska kunna bedrivas inom ram.
- säkerställa att formella krav på upprättande av åtgärdsprogram uppfylls. (2 kap. 8 § och 3 kap. 9 § SkoL och Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:334) om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, sid. 32–35) Det gäller särskilt beskrivning av elevs behov, att tydliggöra omfattning och tidsutsträckning av insatser för att kunna avgöra om insatsen är extra anpassning eller särskilt stöd. Det är också angeläget att det går att avgöra om insatsen utgörs av särskilt stöd eller mer ingripande särskilt stöd såsom undervisning i särskild undervisningsgrupp.
- säkerställa att förutsättningar finns vid varje skolenhet att ge elever särskilt stöd i den omfattning som anses behövas. (3 kap. 7 § 3 stycket SkoL)
- säkerställa att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas. (2 kap. 8 § och 3 kap. 9 § SkoL och Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, SKOLFS 2022:334 avsnitt 5)
- särskilt följa upp och analysera särskilt stöd samt lärarpersonalens och elevernas svar i skolenkäten på frågor om stöd/särskilt stöd. (4 kap. 3 och 5–6 §§ SkoL)
- särskilt följa upp kontinuerlig och likvärdig tillgång till psykologisk insats som främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. (2 kap. 25 § SkoL)

2 BAKGRUND

Azets Revision & Rådgivning har av Olofströms kommuns revisorer fått i uppdrag att bedöma om utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2026.

Utbildningen i landet ska vara likvärdig och ta hänsyn till elevers olika behov. En av skolans huvuduppgifter är att anpassa undervisningen så att varje elev får möjlighet att lära på det sätt som passar eleven bäst. Eleven har rätt att få den stimulans, det stöd och de extra anpassningar som behövs för att nå så långt som möjligt inom den ordinarie undervisningen. Om skolan misstänker att eleven trots detta inte kommer att nå kunskapsmålen i ett eller flera ämnen ska skolan ge eleven särskilt stöd. Rätten till särskilt stöd är kopplad till rätten att nå de betygskriterier som minst ska uppnås eller till att eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Olofströms kommuns revisorer bedömer i sin risk- och väsentlighetsanalys att alla elever riskerar att inte få det särskilda stöd, i enlighet med gällande styrdokument, som de behöver för att uppnå betygskriterierna i alla ämnen.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med särskilt stöd (beslutsfattande med mera) bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Inleds utredning i de fall där elever riskerar att inte nå betygskriterierna trots extra anpassningar?
- Sker samråd med elevhälsan i samband med utredning av behov av särskilt stöd?
- Upprättas åtgärdsprogram där elevens behov av särskilt stöd, och hur det ska tillgodoses, framgår?
- Genomförs åtgärder som tillgodoser elevens behov av särskilt stöd och följs åtgärderna upp i enlighet med åtgärdsprogrammet?
- Följer nämnden upp arbetet med särskilt stöd?

3.1 AVGRÄNSNING OCH ANSVARIG NÄMND

Granskningen har avgränsats till grundskolan och avser utbildningsnämnden.

4 REVISIONSKRITERIER

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725), KL
- 2 kap. 8 och 25 §§, 3 kap. 7 § och 9–10 §§ samt 4 kap. 3 och 5–6 §§, skollagen (2010:800), Skoll
- Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:334) om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram

5 METOD

Granskningen har genomförts genom studier av Skolinspektionens skolenkät och beslut, samt interna kommunala dokument såsom dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete och intern kontroll.

Intervjuer har genomförts med utbildningsnämndens ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande, förvaltningschef tillika skolchef, kvalitetsutvecklare, verksamhetschef barn- och elevhälsan samt urval av rektorer, lärare och personal från elevhälsan. Tre stickprov av åtgärdsprogram har tagits från ett urval av fem grundskoleenheter. De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av förvaltningschefen med flera.

6 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

I Olofströms kommun finns ett styrdokument¹ med gemensamma rutiner för kommunens grundskolor. Dokumentet inleds med redovisning av mål såsom att "alla elever ska nå målen i alla ämnen" och att barnen ska vara i centrum och få hjälp att klara skolarbetet. I ett kompletterande dokument *Lärarnas rutiner undervisningsprocesser i skolan* finns ytterligare rutiner som bland annat reglerar arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Tabellen nedan visar de senaste uppgifterna ur offentlig statistik vad gäller andel elever i grundskolan som har åtgärdsprogram samt andel elever i årskurs 6 respektive årskurs 9 som inte uppnått betygskriterierna i alla ämnen. Uppgifterna jämförs med rikets genomsnitt.

2024/2025	Olofström ²	Riket ³
Andel elever med åtgärdsprogram	6,3 %	6,7 %
Andel elever som får enskild undervisning	2,0 %	0,8 %
Andel elever i särskild undervisningsgrupp	3,0 %	1,4 %
Andel elever med anpassad studiegång ⁴	1,0 %	1,5 %
Andel elever med studiehandledning på modersmål.	6,6 %	2,4 %
Andel elever som ej uppnått betygskriterierna i alla ämnen, årskurs 6	32,9 %	28,3 % ⁵
Andel elever som ej uppnått betygskriterierna i alla ämnen, årskurs 9	37,1 %	27,9 % ⁶

Av uppgifterna ovan kan vi se att måluppfyllelsen efter årskurs 6 och efter årskurs 9 i Olofströms kommun är lägre än rikets genomsnitt. Måluppfyllelsen efter årskurs 6 har utvecklats negativt från 2019 till 2024. År 2025 bröt måluppfyllelsen mot den negativa trenden. Resultatet efter årskurs 9 var dock det lägsta på över ett decennium.

Andel elever med åtgärdsprogram i Olofströms kommun är lägre än genomsnittet i riket, trots en lägre genomsnittlig måluppfyllelse. Andel elever med mer ingripande insatser av särskilt stöd, det vill säga enskild undervisning och undervisning i särskild undervisningsgrupp är dock högre. Andelen elever med anpassad studiegång⁷ är lägre i förhållande till rikets genomsnitt.

¹ Likvärdig utbildning för alla – utveckla hållbara individer

² Kommunal huvudman

³ Samtliga huvudmän

⁴ Om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

⁵ Kommungrupp – pendlingskommun nära mindre tätort 36,9 %

⁶ Kommungrupp – pendlingskommun nära mindre tätort 35,9 %

⁷ Anpassad studiegång avser avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. (3 kap. 12 §)

Tabellen nedan visar andel elever i årskurs 6 läsåret 2021/2022 och i årskurs 9 2024/2025 som inte uppnådde betygskriterierna i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk.

Olofström	2021/2022 åk. 6	2024/2025 åk. 9
engelska	10,1 %	3,1 %
matematik	8,7 %	7,5 %
svenska	7,9 %	1,5 %
svenska som andraspråk	37,8 %	34,6 %

Skolverket

Uppgifterna ovan visar att andel elever som når målen i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk ökar i olika grad från årskurs 6 till årskurs 9. Den minst positiva utvecklingen finner vi svenska som andraspråk.

6.1 UTREDNING

”Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd”, enligt 3 kap. 7 § skollagen. Beslut om särskilt stöd fattas av rektor. Huvudmannen ansvarar dock för att rektor har ekonomiska förutsättningar att besluta om särskilt stöd och att arbetet med särskilt stöd i övrigt fungerar på skolenheterna.⁸

I Skolinspektionens skolenkät, som genomförs hos varje huvudman vartannat år, tillfrågades alla undervisande lärare⁹ om bland annat särskilt stöd. Den första siffran i kolumnen anger genomsnittet i Olofströms kommuns kommunala skolor och den andra siffran genomsnittet i enkätomgången.

Utredning – särskilt stöd	Avger positivt svar ¹⁰	Index ¹¹
Tycker du att skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt när extra anpassningar inte är tillräckliga?	27–35 % / 54 %	4,1 / 5,5

Skolenkäten för undervisande lärare våren 2024, Skolinspektionen

Av uppgiften ovan kan vi se att grundskollärarna i Olofströms kommun i lägre grad än genomsnittet i enkätomgången bedömer att ”skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt”. Närmare två av tre lärare tycker att behov av särskilt stöd ”till viss del” eller ”inte alls”¹² utreds skyndsamt. Intervjuade lärare menar att svaren kan variera mellan skolenheterna och sannolikt kommer resultatet att se bättre ut i årets enkät, då de upplever

⁸ Se Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. (SKOLFS 2022:334)

⁹ Svarsfrekvens 73 %

¹⁰ Anger svaret ”helt och hållet” eller ”till stor del”.

¹¹ Medelvärde och indexvärdet hamnar på en skala mellan 0–10, där 10 innebär att respondenterna svarar ”helt och hållet” och 0 ”inte alls” stämmer, däremellan finns svarsalternativen ”till stor del” och ”till viss del”.

¹² 15 %

att mycket har blivit bättre. Förut gavs stöd nästan alltid i form av extra anpassningar, framför ett par respondenter.

Av kommunens rutiner framgår att en lärare som bedömer att extra anpassningar inte räcker till för att eleven ska nå målen ska göra en skyndsamt EHT¹³-anmälan. Rektor ansvarar för att utredning genomförs.¹⁴ En utredning ska, enligt rutinen, göras ”av någon eller några i elevhälsoteamet” och dokumenteras på Skolverkets blankett, till vilken det finns hänvisning genom länk.

När en lärare bedömer att extra anpassningar inte är tillräckligt för att en elev ska nå målen görs en skriftlig anmälan därom till elevhälsan. Ärendet lyfts på EHT och rektor kan då besluta om att inleda en utredning. Det är främst specialpedagog eller speciallärare som ansvarar för utredningen, men även lärare, vårdnadshavare och elever involveras. När utredningen är klar redovisas den i EHT och besluta fattas om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. Intervjuade rektorer menar det årligen fattas cirka 1–5 fem beslut per enhet om att inte upprätta åtgärdsprogram. Utredningen skannas och bevaras i ett digitalt verksamhetssystem.

I intervjuer med rektorer och representanter för elevhälsan framförs att skolan genomför utredningar, men rektorerna menar att det kan ta 1–2 månader, vilket de inte bedömer är skyndsamt. En respondent menar dock att det vanligtvis inte tar längre än 14 dagar.

Av stickprov framgår att utredning har föregått samtliga beslut om åtgärdsprogram. För alla utredningar har specialpedagog eller speciallärare svarat.

6.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att utredning **i allt väsentligt** inleds i de fall där elever riskerar att inte nå betygskriterierna trots extra anpassningar.

Vi grundar vår bedömning på intervjuer, i vilka tjänstepersonerna är eniga om att utredningar inleds, även om ett par respondenter menar att det inte alltid görs skyndsamt. Att en utredning kan ta två veckor bedömer vi vara inom ram för skyndsamhetskravet då utredningen är förhållandevis omfattande. Vi ser dock med oro på att omkring hälften av eleverna i årskurs sex och årskurs 9 inte uppnår betygskriterierna i samtliga ämnen. Andelen elever som inte når målen överstiger vida andelen elever med åtgärdsprogram.

Av genomförda stickprov och intervjuer framgår att utredning har gjorts i samtliga fall innan beslut om åtgärdsprogram fattats och att det finns fungerande rutiner för lärare att lyfta ärenden till elevhälsa och rektor då extra anpassningar inte bedöms tillräckliga.

Vi bedömer att huvudmannen utifrån skolenkätens resultat borde genomfört en övergripande analys för att få klarhet i orsakerna till att en så stor andel av personalen i kommunen anser att utredning bara till viss del eller inte alls utreds skyndsamt.

¹³ EHT - ElevHälsöTeam

¹⁴ *Lärarnas rutiner undervisningsprocesser i skolan*, sid. 13

6.2 SAMRÅD MED ELEVHÄLSAN

Elevhälsan i Olofströms kommun är enligt Utbildningsförvaltningens *Elevhälsoplan* organiserad under verksamhetschefen för elevhälsan. Elevhälsan omfattar professionerna: skolkurator, skolläkare, skolpsykolog, skolsköterska och specialpedagog. På enhetsnivå arbetar elevhälsan under rektors ledning i elevhälsoteam. Av genomförda stickprov av åtgärdsprogram framgår att samverkan har skett med elevhälsan i samtliga utredningar och beslut. I huvudsak sker samverkan med den specialpedagogiska insatsen. Specialpedagog eller speciallärare är, förutom ansvariga för utredningar, i flera fall också ansvariga för åtgärder i åtgärdsprogrammen och uppföljning/utvärdering av åtgärder. I ett stickprov anges också insats från skolkurator.

Nämndens presidium framför att det vid varje skolenhet finns tillgång till elevhälsans samtliga insatser. Bilden delas av övriga respondenter. I intervjuer framkommer dock att skolpsykologen sällan deltar i det löpande arbetet i skolornas elevhälsoteam, men finns tillgänglig för dialog vid behov. Psykologens arbete är främst riktat mot utredningar om intellektuell funktionsnedsättning inför eventuellt mottagande i anpassad skola. Under de senaste åren har psykologinsatsen varierat mellan 40 och 80 procent, men är nu 80 procent vilket bedöms ge förutsättningar för att klara uppdraget.

6.2.1 Bedömning

Vår bedömning är att samråd i **allt väsentligt** sker med elevhälsan i samband med utredning av behov av särskilt stöd.

Vi bygger vår bedömning på genomförda stickprov och intervjuer som visar att elevhälsan involveras i utredning av särskilt stöd, dels genom att specialpedagog/speciallärare är ansvarig för utredningen, dels genom att utredningens resultat behandlas i elevhälsoteam. Skolpsykologen involveras sällan i löpande samverkan mellan elevhälsa och lärare eller i samverkan vid utredning om särskilt stöd (med undantag för utredning av intellektuell funktionsnedsättning), vilket vi bedömer utgör en brist.

6.3 ÅTGÄRDSPROGRAM

Beslut om åtgärdsprogram ska, enligt rutiner för särskilt stöd, beslutas på blankett framtagen av Skolverket. I rutinen finns länk till blanketten på Skolverkets hemsida. I rutinen regleras inte hur beslutet ska bevaras.

I granskningen har tre stickprov tagits från vardera skolenheten i urvalet. I tabellen nedan redovisas resultatet av stickprovskontrollen. Under rubriken anmärkningar redovisas avvikelser som vi bedömer utgör brister i förhållande till skollagens krav på vad ett åtgärdsprogram ska innehålla. Ett åtgärdsprogram ska innehålla:

- elevens behov (Elevs svårigheter ska inte anges.)

- åtgärder, som ska vara konkreta, utvärderingsbara och av dignitet som motsvarar särskilt stöd. (Stöd att komma i gång, viss typ av instruktion, tillgång till dator eller viss programvara utgör inte särskilt stöd.)
- tid för uppföljning och utvärdering
- ansvarig för åtgärder och utvärdering, namn och befattning
- beslutsfattare, namn och befattning

Stickprov nummer	Utan anmärkning	Med anmärkning eller kommentar
1		- en åtgärd är kopplad till förutsättning att möjlighet finns - omfattningen på speciallärares insats är otydlig
2		- elevens behov anges blandat med åtgärder - två åtgärder bedömer vi utgöra extra anpassningar - datum för utvärdering saknas - uppföljning/utvärdering saknas.
3		- avvikande mall: behov anges inte - otydligt vad gäller omfattning av ”undervisning i mindre grupp” eller om särskild undervisningsgrupp avses - otydlig tidsangivelse för utvärdering (början av vt-2026) - utvärdering saknas februari 2026
4		- otydligt vad gäller åtgärd och ansvar för ”stöd i klassrumsmiljö” - otydligt vad gäller ”anpassad lärmiljö” och ansvar för densamma
5		- otydligt vad gäller åtgärd och ansvar för ”stöd i klassrumsmiljö” - otydligt vad gäller ”anpassad lärmiljö” och ansvar för densamma - ansvarig för handledning och träning anges inte.
6		- Stickprov saknas.
7		- en åtgärd anges vara under utarbetande - uppföljning saknas
8		- ett par åtgärder utgör stöd i allmänhet eller saknar tydlig omfattning - uppföljning/utvärdering saknas
9		- uppföljning saknas
10		- elevs behov blandas med elevs svårigheter - allmänt stöd av klasslärare utgör inte särskilt stöd - riktade insatser av Trygghetsteam saknar konkretion och omfattning
11		- elevs behov blandas med elevs svårigheter

		- stöd av klasslärare i klassrummet utgör inte särskilt stöd
12		- elevs behov blandas med elevs svårigheter - stöd av klasslärare i klassrummet utgör inte särskilt stöd
13		- elevs behov blandas med elevs svårigheter - åtgärd i form av "möjliggöra kunskapsinhämtning" utgör inte särskilt stöd. - otydligt vad gäller innehåll och omfattning i "utveckla sociala förmågan" - uppföljning/utvärdering saknas
14		- istället för behov noteras problem och åtgärder - oklart vad gäller "prioritering av skoluppgifter" Anpassad studiegång? - oklart vad gäller omfattning av samtal med skolkurator
15		- i någon mån blandas åtgärder med behov - önskekost – särskilt stöd? - uppföljning/utvärdering saknas

Av stickproven framgår att samtliga beslut om åtgärdsprogram, utom ett, är fattade i mallar som uppfyller skollagens krav på innehåll. Vi noterar att det är tre olika mallar som används. I intervjuer framgår att besluten fattas i en mall som finns på kommunens intranät. När beslutet är fattat skannas det in i ett digitalt verksamhetssystem. Uppföljning/utvärderingar saknas i sju ärenden där tiden för uppföljning/utvärdering har passerats.

6.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärdsprogram **endast delvis** upprättas där elevens behov av särskilt stöd, och hur det ska tillgodoses, framgår.

Vi bygger vår bedömning på genomförda stickprov. Ett beslut är fattat i en mall som inte uppfyller lagens krav på vad ett åtgärdsprogram ska innehålla. Övriga är beslutade i mallar som uppfyller lagens krav på vad ett åtgärdsprogram ska innehålla. Samtliga efterfrågade uppgifter är med något undantag ifyllda. Speciallärare eller specialpedagog har varit involverade i samtliga ärenden i stickprovskontrollen. Åtgärder, tid för uppföljning/utvärdering samt ansvariga för insatsen anges i allt väsentligt.

Av stickproven framgår att elevens behov i allt väsentligt anges även om behoven i flera fall blandas med elevens svårigheter eller åtgärder. Vi bedömer att det i flera åtgärdsprogram finns brister vad gäller åtgärder. Det handlar om: åtgärder som skulle kunna utgöra särskilt stöd om tidsomfång och tidsutsträckning angavs, åtgärder som utgör extra anpassningar eller ledning och stimulans och åtgärder som inte konkretiseras. Extra anpassningar ska inte dokumenteras i åtgärdsprogram då extra anpassningar inte är möjliga att överklaga.

I några åtgärdsprogram framgår att anpassningar ska göras eller att undervisning ska ske utanför klassrummet. Det är oklart om det avses anpassad av studiegång respektive enskild undervisning eller undervisning i särskild undervisningsgrupp. Det framgår inte omfattningen på ingreppet eller tidsutsträckning vad gäller undervisning utanför ordinarie klassrum, vilket skulle kunna utgöra undervisning i särskild undervisningsgrupp.

6.4 ÅTGÄRDER

Resurser till skolenheterna fördelas primärt utifrån förutsättningar kopplade till timplan, antal elever och antal grupper och antagande om generellt behov av extra resurser. Resursfördelningsmodellen¹⁵ beaktar också skolenheternas socioekonomiska struktur vid fördelning av statsbidrag. Utöver dessa grundläggande förutsättningar fördelas resurser (cirka 6 tjänster) efter behov i dialog mellan rektor och utbildningsförvaltningen. Utanför resursfördelningsmodellen finansieras kostnader för skolbibliotekarie, skolkurator och skolsköterska. Beslut om grundskolans resurstilldelning 2025/2026 fattades utifrån gällande resursfördelningsmodell av nämnden vid sammanträdet i april 2025.¹⁶ Nämndens presidium bedömer att resursfördelningen beaktar att elevsammansättningen vid kommunens skolenheter ser olika ut. Genom beslut om effektivisering av den kommunala vuxenutbildningen har resurser kunnat frigöras till grundskolan så att antalet tjänster i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk har kunnat öka och riktas mot enheter med större behov. I intervjuer med personal i verksamheten upplevs ingen resursförstärkning. Det handlar möjligen då om mindre nerdragningar. Resurserna bedöms inte räcka till för att möta elevernas behov. Prioriteringar behöver kontinuerligt göras av vilka insatser som bäst gynnar eleverna. För att kunna bedriva undervisning i svenska som andraspråk krävs lärare i ämnet och resurser till det finns inte i grundtilldelningen utan kan utverkas genom en minskad specialpedagogisk insats, vilket inte bedöms vara rimligt då svenska som andraspråk är ett ämne i läroplanen och inte en stödinsats.

Av tjänsteskrivelse¹⁷ framgår att en översyn av resursfördelningen bör göras bland annat utifrån synpunkter från Skolinspektionen vad gäller om resursfördelningsmodellen i tillräckligt hög grad relaterar till elevernas måluppfyllelse. Två andra aspekter som lyfts fram är för det första att två småskoleenheter inte bedrivs med särskild resurstilldelning av nämnden utan med stöd av resurser för kompensatoriska insatser och för det andra att antalet elever i anpassad grundskola ökar. För elever i anpassad grundskola finns ingen särskild resurstilldelning utan kostnader för dessa elever ska finansieras inom ram för grundskolans tilldelning och utrymmet för det kompensatoriska uppdraget. Av nämndens protokoll framgår inte direkt att nämnden har beslutat om en översyn. Nämnden beslutade "att efter samverkan genomföra föreslagna förändringar i grundskolans resursfördelningssystem".¹⁸ Enligt förvaltningschefen avsågs bland annat förändring av beräkningskoefficient för särskilt stöd och att frågan skulle samverkas med de fackliga parterna. Då det inte framkom något ytterligare i frågan vid samverkan genomfördes de

¹⁵ UBN 2022-06-13 § 65

¹⁶ UBN 2025-04-07 § 36

¹⁷ *Resursfördelning grundskola, förskoleklass, fritidshem och anpassad grundskola – läsåret 2026/2027*, 2024-02-19

¹⁸ UBN 2024-02-26 § 6

förändringar som funnits med i tjänsteskrivelsen och därmed gick inte ärendet tillbaka till nämnden. Frågan om en ny översyn lyftes av förvaltningschefen vid nämndens arbetsutskotts sammanträde den 23 februari 2026.

I nämndens protokoll av den 7 april 2025 framgår också vilka behov och utmaningar som inte har kunnat mötas inom befintlig ram. Det gäller bland annat lärartjänster för att "säkerställa dubbelbemanning och särskilt stöd i" Högvångsskolans "mest resurskrävande klasser". En annan utmaning som inte resursfördelningsmodellen tar "höjd för [är] de merkostnader som uppstår i mycket små skolenheter, vilket leder till att den faktiska organisationen i Jämshög och Gränum å ena sidan får en låg tilldelning på grund av sin litenhet samtidigt som de kostar cirka 1,5 tjänst mer än de skulle gjort om de bedrivits som en enhet".¹⁹ Det framgår också att kommunen bör höja ambitionsnivå vad gäller specialpedagogfunktionen. I intervjuer framgår att driften av skolverksamheten i Gränum är, utifrån skolans litenhet, kopplad till höga kostnader och görs på bekostnad av pedagogisk verksamhet såsom insatser i form av särskilt stöd. Nämnden avsätter inte särskilda medel för att Gränums skola ska kunna bedrivas inom ekonomisk ram, enligt skolchef och rektorer. Enheten har dock erhållit extra tilldelning utifrån behov, men det har gjorts utanför den formella modellen.

Uppgifterna nedan visar undervisade lärares svar i Skolinspektionens skolenkät på frågan om åtgärder.

Särskilt stöd i enlighet med utredning	Avger positivt svar ²⁰	Index ²¹
Tycker du att skolan ger stöd i enlighet med de behov som utredningar om särskilt stöd visar?	41–53 % / 55 %	4,7 / 5,6

Skolenkäten för undervisande lärare våren 2024, Skolinspektionen

Omkring hälften av grundskollärarna i Olofströms kommun menar att skolan "helt och hållet" eller "till stor del"²² ger elever stöd i enlighet med vad utredningen har visat att de behöver. Andelen är i stort densamma som menar att behov av särskilt stöd görs skyndsamt. Närmare hälften av lärarna anger att skolan "till viss del"²³ eller "inte alls"²⁴ ger stöd i enlighet med de behov som utredningar visar. Att så många lärare svarar negativt beror enligt ett par respondenter på att det finns lärare som efterfrågar att stödet ges av annan personal än klassläraren och sådana resurser uppges inte finnas.

I intervjuer framgår att elever i behov av särskilt stöd i huvudsak får det. Det kan dock brista i omfattning på den insats som sätts in till exempel stöd av speciallärare. Det kan också vara svårt att möta de behov som elever med språkstörningar har, då det inte finns tillgång till

¹⁹ UBN 2025-04-07 § 36

²⁰ Anger svaret "helt och hållet" eller "till stor del".

²¹ Medelvärde och indexvärde hamnar på en skala mellan 0–10, där 10 innebär att respondenterna svarar "helt och hållet" och 0 "inte alls" stämmer, däremellan finns svarsalternativen "till stor del" och "till viss del".

²² 40 %

²³ 35 %

²⁴ 11 %

logoped eller talpedagog. Även elever som är i behov mindre sammanhang kan inte alltid erbjudas en anpassad lärmiljö. Vid flera skolenheter finns dock särskilda undervisningsgrupper. I dessa undervisar i huvudsak legitimerade lärare i särskilt avsedda lokaler för en mindre grupp elever (4–6 elever). Enligt förvaltningsledningen fungerar dessa särskilda undervisningsgrupper väl.

På central nivå finns en tjänst som specialpedagog som i någon mån kan stödja skolenheterna med specialpedagogisk handledning. För övrigt finns inga insatser på huvudmannanivå såsom central särskild undervisningsgrupp, akutskola eller resursskola. Vid behov inrättas akutskola vid Högavångsskolan. När det sker får den bedrivas med kommunala medel eftersom kraven för statsbidrag inte uppfylls. Förvaltningsledningen menar att det hade varit önskvärt med en mer omfattande central elevhälsa.

I intervjuer framgår att åtgärdsprogrammen kontinuerligt följs upp inom tidsintervallet 6-8 veckor. Ansvarig för uppföljningen är primärt speciallärare eller specialpedagog. I denna kontinuerliga uppföljning inhämtas uppgifter primärt från undervisande lärare. Vid en årlig utvärdering kontaktas också vårdnadshavarna. Speciallärare och specialpedagog kan också, enligt uppgift, delta i utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.

Av stickproven framgår att utvärderingar har gjorts i två av fjorton ärenden, i sju ärenden saknas utvärdering och i resterande fem har tiden för utvärdering inte passerats.

6.4.1 Bedömning

Vår bedömning är att åtgärder som tillgodoser elevens behov **endast delvis** genomförs.

Vi grundar vår bedömning på intervjuer och stickprov. Det är en brist att insatser inte alltid kan sättas in i en omfattning som motsvarar behoven eller att den åtgärd som bedöms mest lämplig inte i alla fall finns tillgänglig. Av åtgärdsprogram framgår insatser, men omfattningen anges inte alltid, vilket vi bedömer utgör en brist. Avsaknad av uppgift om omfattning kan innebära att eleven inte får den insats som behövs och att det blir omöjligt att utvärdera om insatsen var tillräcklig. Orsaken till att uppgiften utelämnas kan bero på osäkerhet om tillgång på resurser för insatsen. Att extra anpassningar, enligt vår bedömning, finns med i åtgärdsprogram kan också vara ett tecken på att adekvata insatser i form av särskilt stöd av olika skäl inte kan erbjudas, vilket i så fall är en brist.

Vi bedömer att det finns brister i huvudmannens styrning av grundskolan utifrån befintlig resursfördelningsmodell. Vi bedömer att det är en brist att huvudmannen inte anslår specifika medel för elever som läser enligt anpassad grundskolas läroplan eller för små skolenheter, vilka, enligt uppgift, inte kan bedriva sin verksamhet inom ram för bastilldelningen. Ur ekonomistyrningsperspektiv är det viktigt att dessa kostnader syns och inte göms bakom en allmän post för kompensatoriska åtgärder.

Att resurser fördelas till enheterna både kvantitativt och kvalitativt, till exempel till stöd för det kompensatoriska uppdraget, bedömer vi är ändamålsenligt.

Vår bedömning är att åtgärderna **endast delvis** följs upp/utvärderas i enlighet med åtgärdsprogrammet.

Vi grundar vår bedömning på uppföljningar/utvärderingar i bifogade stickprov. I hälften av stickproven saknas dokumenterad uppföljning/utvärdering trots att angiven tid för uppföljning/utvärdering har passerats, vilket vi bedömer är en brist.

6.5 HUVUDMANNENS UPPFÖLJNING

Det systematiska kvalitetsarbetet i Olofströms kommun bedrivs utifrån styrdokument *Likvärdig utbildning för alla – utveckla hållbara individer*. Dokumentet omfattar kvalitetsarbetet på både enhetsnivå och huvudmannanivå. "På förvaltningsnivå sammanställs respektive rektors rapport efter läsårets slut och kompletteras med eventuella ytterligare indikatorer/nyckeltal och analys. Konstruktiv kvalitetsdialog genomförs med både förvaltning och nämnd."²⁵ Det verifieras av respondenterna i intervjuer. Uppföljning av särskilt stöd behandlas inte specifikt; dock tydliggörs uppföljning av kunskapsläge samt kartläggning, bedömningsstöd och nationella prov. Nämndens presidium framför i intervju att uppföljningen av särskilt stöd behöver stärkas. Därför fick förvaltningen i början på året 2025 i uppdrag att redovisa antal utredningar, antal åtgärdsprogram och hur lång tid det tar att genomföra utredning respektive beslut om åtgärdsprogram. Uppföljningen ska redovisas på enhetsnivå, enligt presidiet.

Utifrån skolenheternas enhetsspecifika kvalitetsrapporter sammanställs årligen en huvudmannarapport benämnd *Kvalitetsrapport utbildningsnämnden*. Av 2025 års rapport framgår att ett antal områden är prioriterade. De gäller bland annat måluppfyllelse samt "organisation och arbetet kring elevhälsan inklusive de allmänna råden för arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram".²⁶ Av enheternas analyser framgår bland annat att:

- "minskade personella resurser, vilket påverkat stödet till eleverna."
- "ett återkommande utvecklingsbehov är tillgången till resurser för att kunna arbeta mer förebyggande och systematiskt, särskilt inom området anpassningar, särskilt stöd och socialt elevstöd."
- "den särskilda undervisningsgruppen Gladan bedöms vara en tydlig framgångsfaktor. Elevernas närvaro, måluppfyllelse och självständighet har förbättrats markant, samtidigt som arbetsmiljön för både elever och personal stärkts."

²⁵ *Likvärdig utbildning för alla – utveckla hållbara individer*, sid. 7

²⁶ *Kvalitetsrapport 2025 utbildningsnämnden*, sid. 3

I huvudmannens analys lyfts utmaningar i matematik och svenska/svenska som andraspråk. Resultaten i matematik är svaga på nästan samtliga enheter och måluppfyllelsen på Högavångsskolan ligger under förväntat meritvärde. Det finns också framgångsfaktorer såsom särskilda undervisningsgrupper i Kyrkhult. Identifierade utmaningar är kopplade till ekonomi, personalförsörjning, arbetsmiljö och studiero. Förbättringsområden identifieras, men det framgår inte vad huvudmannen behöver vidta för åtgärder för att möta de behov som finns på enhetsnivå.

I intervju med presidiet framgår att nämnden under 2023 i internkontroll följde upp att beslut om särskilt stöd har fattats enligt gällande rutiner.²⁷ Kontrollen visade inte på några väsentliga avvikelser.

6.5.1 Bedömning

Vår bedömning är att barn- och utbildningsnämnden **endast delvis** följer upp arbetet med särskilt stöd.

Vi bygger vår bedömning på huvudmannens dokumenterade systematiska kvalitetsarbete, som i hög grad refererar till enheternas kvalitetsrapporter.

Vi bedömer att huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete brister vad gäller att analysera enheternas förutsättningar att vidta de åtgärder som behövs för att eleverna ska uppnå målen för utbildningen. Därmed saknas också åtgärder på huvudmannanivå. Vi bedömer, utifrån elevernas måluppfyllelse, att det är en brist att huvudmannen inte särskilt följer upp beslut om åtgärdsprogram och förutsättningar för särskilt stöd liksom lärarnas svar i skolenkäten på frågor om särskilt stöd, då omkring hälften av lärarna inte instämmer i att utredning genomförs och åtgärder vidtas i enlighet med 3 kap. 7 och 10 §§ skollagen.

Vi konstaterar att presidiet i intervju framfört att uppföljningen av särskilt stöd ska stärkas, vilket vi alltså finner angeläget.

²⁷ UBN 2023-12-11 § 139

7 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med särskilt stöd (beslutsfattande med mera) bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden som huvudman för grundskolan, genom sin styrning och uppföljning endast delvis säkerställer att arbetet med särskilt stöd bedrivs enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden att

- göra en översyn av befintlig resursfördelningsmodell för att säkerställa att avsatta resurser motsvarar behoven och fördelas utifrån elevers olika förutsättningar och behov. (2 kap. 8 b § SkoL) Vi bedömer att modellen bör beakta i vilken skolform eleven går samt om särskilda resurser behöver avsättas för att mer kostnadskrävande verksamheter, såsom små skolenheter, ska kunna bedrivas inom ram.
- säkerställa att formella krav på upprättande av åtgärdsprogram uppfylls. (2 kap. 8 § och 3 kap. 9 § SkoL och Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:334) om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, sid. 32–35) Det gäller särskilt beskrivning av elevs behov, att tydliggöra omfattning och tidsutsträckning av insatser för att kunna avgöra om insatsen är extra anpassning eller särskilt stöd. Det är också angeläget att det går att avgöra om insatsen utgörs av särskilt stöd eller mer ingripande särskilt stöd såsom undervisning i särskild undervisningsgrupp.
- säkerställa att förutsättningar finns vid varje skolenhet att ge elever särskilt stöd i den omfattning som anses behövas. (3 kap. 7 § 3 stycket SkoL)
- säkerställa att åtgärdsprogram följs upp och utvärderas. (2 kap. 8 § och 3 kap. 9 § SkoL och Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram, SKOLFS 2022:334 avsnitt 5)
- särskilt följa upp och analysera särskilt stöd samt lärarpersonalens och elevernas svar i skolenkäten på frågor om stöd/särskilt stöd. (4 kap. 3 och 5–6 §§ SkoL)
- särskilt följa upp kontinuerlig och likvärdig tillgång till psykologisk insats som främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. (2 kap. 25 § SkoL)

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Joakim Nertyk

*Certifierad kommunal revisor
specialist - skolväsendet*

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-18

Diarienummer:
2026/1045-7**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Delårsredovisning 2026

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner delårsredovisningen per den 31 augusti 2026 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen har upprättat delårsredovisning per den 31 augusti 2026. Redovisningen omfattar verksamhetsberättelse samt uppföljning av drift och investeringar.

Yttrande

Delårsredovisningen visar ett ackumulerat utfall som är 0,7 mnkr bättre än budget och en årsprognos som är 0,1 mnkr sämre än årsbudgeten (366,1 mnkr jämfört med 366,0 mnkr). Större prognosavvikelser finns inom förskolan (+2,5 mnkr), anpassad grundskola (-0,7 mnkr), grundskolan (-1,7 mnkr), gymnasieskolan (-2,5 mnkr) och gemensam administration (+2,2 mnkr).

Avvikelserna är främst kopplade till förändrade barn- och elevtal, bemanning och lönekostnader, interkommunala elever och skolskjuts samt lägre eller framflyttade centrala kostnader. Investeringsbudgeten om 1,505 mnkr prognostiseras hålla budget. Verksamhetsmässigt har året präglats av fortsatt kvalitetsarbete, revisionen av särskilt stöd, införandet av USiP och anpassningar till den demografiska utvecklingen. Internkontrollen löper enligt plan.

Finansiering

Ärendet avser uppföljning och medför inget särskilt finansieringsbeslut. Årsprognosen visar ett underskott om 0,1 mnkr mot budget.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Beslutet avser redovisning och innebär i sig ingen förändring av verksamheten. Underlaget följer bland annat likvärdighet, särskilt stöd och resursfördelning, vilka är centrala ur ett barnrättsperspektiv. Inga särskilda jämställdhetskONSEKVENSER har identifierats för beslutet.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Förvaltningschef P.H
Ekonomer I.P, L.H

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

- 1 2026_DelårsredovisningVerksamhetsberättelseDriftNämnd_Förvaltning_UBN
- 2 Drift UBF 202608
- 3 Investeringar UBN 202608
- 4 Kommentar_Drift_UBF_202608 def

Verksamhetsberättelse

Nämndsordförande: Tamam Abou Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

Uppdraget

Utbildningsnämnden ansvarar för hela utbildningskedjan i Olofströms kommun: förskola, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunalt aktivitetsansvar, vuxenutbildning, yrkeshögskola och kulturskola.

Nämndens uppdrag är att skapa goda och likvärdiga förutsättningar för barns, elevers och vuxenstuderandes lärande och utveckling. Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och med ett kompensatoriskt perspektiv där resurser och insatser anpassas efter skilda behov och förutsättningar.

Utbildningsverksamheten har samtidigt en viktig roll för kommunens långsiktiga utveckling och kompetensförsörjning. Uppdraget omfattar därför såväl arbetet med barns och elevers kunskapsutveckling som att skapa utbildningsvägar som svarar mot arbetsmarknadens och samhällets behov.

Ekonomiskt utfall

Utfallet är 0,7 mkr bättre än budget. Årsprognos är 0,1 mkr sämre än årsbudget.

Förskola (+2,5 mkr i årsprognos)

Under våren låg barnantalet i nivå med budget, medan stödinsatser gav ett mindre överskott. Under hösten väntas barnantalet minska betydligt (motsvarande en avdelning). Det ger ett positivt utfall på +1,5 mkr och en årsprognos på +2,5 mkr mot budget.

Anpassad grundskola (-0,7 mkr i årsprognos)

Elevantalet har hittills ökat från budgeterade 26 till 31 elever och väntas öka ytterligare under hösten, vilket kräver utökad personal. Personalkostnaderna beräknas gå över budget med 3,4 mkr, men täcks till största del av statsbidrag (+2,4 mkr). Nettoeffekten på årsprognosen blir -0,7 mkr.

Grundskola (-1,7 mkr i årsprognos)

Underskottet förklaras främst av högre lönekostnader (-2,6 mkr). Statsbidrag som budgeterats för grundskolan har i stället omfördelats för att täcka löneläget inom den anpassade grundskolan. Lägre skolskjutskostnader (+0,9 mkr) dämpar underskottet.

Gymnasium (-2,5 mkr i årsprognos)

Ökade kostnader och minskade intäkter för interkommunala elever (-2,9 mkr) samt högre skolskjutskostnader (-0,5 mkr) belastar prognosen. Detta kompenseras delvis av statsbidrag samt ersättningar från Migrationsverket. Ökade lönekostnader (+0,7 mkr) täcks helt av motsvarande statsbidrag.

Gemensam administration (+2,2 mkr i årsprognos)

Prognosen stärks av att planerade kostnadsökningar för städning och investeringar flyttas fram (+1,0 mkr), samt att kostnaderna för personal och rehabilitering är lägre än budgeterat (+0,9 mkr). Därutöver täcks kompetensutveckling av ökat statsbidrag (0,3 mkr).

Årets händelser

2026 har präglats av ett fortsatt utvecklingsarbete inom utbildningsnämndens verksamheter. Arbetet har i hög grad handlat om att gå från analys till konkreta åtgärder inom

områden som måluppfyllelse, undervisningskvalitet, likvärdighet och resursanvändning. Samtidigt påverkas verksamheten av ett minskande barn- och elevantal, förändrad lagstiftning och ökade krav på organisationens förmåga att möta olika behov.

Systematiskt kvalitetsarbete och måluppfyllelse

Arbetet efter Skolinspektionens granskning av huvudmannen har fortsatt under året. Granskningen pekade bland annat på behov av fördjupade analyser av resultat och trygghet, systematiska jämförelser mellan skolor och elevgrupper samt ett tydligare kompensatoriskt perspektiv.

Under 2026 har detta fått ett tydligare genomslag i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Resultat analyseras mer samlat på huvudmannanivå och används som underlag i dialogen med rektorer och nämnd. Särskild uppmärksamhet riktas mot variationer mellan skolor, ämnen och elevgrupper.

Analyserna av elevernas resultat visar att verksamheten i flera avseenden når goda resultat, men också att skillnaderna är betydande. Matematik samt svenska och svenska som andraspråk är fortsatt viktiga utvecklingsområden. Det fortsatta arbetet behöver därför i högre grad koppla samman resultat, undervisningens kvalitet, stödinsatser och hur resurser används på respektive skolenhet.

Revision av arbetet med särskilt stöd

Under året har kommunrevisionen genomfört en granskning av arbetet med särskilt stöd. Granskningen visar att det finns fungerande rutiner och arbetssätt, men också utvecklingsområden när det gäller bland annat dokumentation, uppföljning och omfattningen av stödinsatser.

En viktig fråga för huvudmannen är att säkerställa likvärdiga förutsättningar mellan skolorna och att varje skolenhet har organisatoriska och kompetensmässiga förutsättningar att ge

elever särskilt stöd i den omfattning som bedöms behövas. Revisionens iakttagelser kommer därför att ingå i det fortsatta arbetet med resursfördelning, organisation och huvudmannens systematiska uppföljning.

Undervisningskvalitet

Ett viktigt utvecklingsområde under året är ett ökat fokus på kvaliteten i undervisningen. Inför läsåret 2026/27 har grundskolan introducerat *Undervisningsskicklighet i praktiken, USiP*, som ett gemensamt ramverk för utveckling av undervisningen.

Arbetet bygger bland annat på gemensamma dimensioner för undervisningsskicklighet, kollegialt lärande, lektionsobservationer och återkoppling. Ambitionen är att skapa ett gemensamt professionellt språk för undervisning och att successivt utveckla en kultur där undervisningens genomförande och effekter på elevernas lärande blir en naturlig del av skolornas utvecklingsarbete.

Arbetet innebär en förflyttning från att huvudsakligen följa resultat i efterhand till att också mer systematiskt utveckla de processer i undervisningen som påverkar resultaten.

Demografi, organisation och resursanvändning

Det minskande antalet barn och elever fortsätter att påverka verksamheten. Tidigare genomförda anpassningar inom framför allt förskolan får full ekonomisk och organisatorisk effekt under 2026, samtidigt som minskande elevkullar successivt även påverkar grundskolans organisation.

Utvecklingen innebär att bemanning, organisation, lokaler och resursfördelning löpande behöver anpassas. Samtidigt behöver förändringar genomföras på ett sätt som säkerställer att varje skolenhet har förutsättningar att bedriva en likvärdig verksamhet och ge elever det stöd de behöver.

Under året har därför frågor om resursfördelning, skolornas olika förutsättningar och organisationens långsiktiga hållbarhet fått en allt större betydelse i förvaltningens planering.

Även inom förskolan pågår ett arbete med att bättre förstå skillnader mellan enheterna när det gäller bland annat bemanning, sjukfrånvaro och användning av vikarier. Syftet är att skapa ett bättre kunskapsunderlag för framtida beslut om organisation och bemanning.

Lokaler och framtida skolstruktur

Planeringen av kommunens nya 7–9-skola är en central framtidsfråga. Under året har arbetet fortsatt med att tydliggöra verksamhetens behov och hur den nya skolan kan utformas för att stödja undervisning, lärande, trygghet och en effektiv organisation.

Arbetet behöver samtidigt ses i relation till den demografiska utvecklingen. Minskande elevkullar innebär att långsiktiga investeringar och organisatoriska lösningar behöver utformas så att de är hållbara även vid förändrade elevtal.

Gymnasieskola och yrkeshögskola

Gymnasieskolans utbildningsutbud utvecklas kontinuerligt utifrån elevernas efterfrågan, regional dimensionering och arbetsmarknadens behov. Kommunens yrkesutbildningar har en särskilt viktig roll för den lokala och regionala kompetensförsörjningen.

Under 2026 har ansökningar om nya utbildningsomgångar lämnats till Myndigheten för yrkeshögskolan för utbildningarna Automationsingenjör – Robot och Processtekniker – Smart industri, samt blivit beviljade Underhållstekniker – hållbar industri. Utbildningarna har en tydlig koppling till industrins kompetensbehov och till kommunens och regionens långsiktiga kompetensförsörjning.

Förändrade regelverk och ökade krav

Utbildningsverksamheten påverkas av ett växande antal nationella reformer och förändrade regelverk. Under året har bland annat nya bestämmelser inom trygghets- och disciplinområdet krävt reviderade rutiner och information till verksamheterna.

Frågor om säkerhet, beredskap, kontinuitetsplanering, informationssäkerhet och juridiska bedömningar tar samtidigt en allt större del av organisationens arbete. Utvecklingen innebär att huvudmannen behöver kunna hantera ökade krav inom dessa områden parallellt med kärnuppdraget att utveckla undervisningen och elevernas måloppfyllelse.

Intern kontroll

Arbetet med internkontroll löper enligt plan och redovisas vid årsbokslutet.

Framtiden

Utbildningsnämndens största långsiktiga utmaning är att förena ett minskande barn- och elevantal med höga ambitioner för kvalitet, likvärdighet och måloppfyllelse. De kommande åren kommer därför att kräva strategiska prioriteringar när det gäller organisation, bemanning, lokaler och resursfördelning.

Den demografiska utvecklingen innebär att organisationen behöver fortsätta anpassas. Detta gäller både förskola och grundskola. Anpassningarna kan dock inte enbart utgå från förändrade volymer. Hänsyn behöver också tas till skolornas olika förutsättningar och till behovet av tillräcklig kompetens och kapacitet för bland annat särskilt stöd, elevhälsa, svenska som andraspråk och andra kompensatoriska insatser.

Det systematiska kvalitetsarbetet behöver därför utvecklas ytterligare så att analys av resultat tydligare påverkar huvudmannens prioriteringar och resursfördelning. Ett viktigt nästa steg är att bättre kunna följa sambanden mellan elevernas resultat, genomförda insatser, undervisningens kvalitet och de resurser som respektive skolenhet disponerar.

Utvecklingen av undervisningen blir samtidigt central. Arbetet med USiP och kollegial återkoppling behöver etableras långsiktigt och bli en integrerad del av skolornas systematiska kvalitetsarbete. Det innebär också ökade krav på rektorernas pedagogiska ledarskap och på huvudmannens förmåga att skapa organisatoriska förutsättningar för skolledarna att leda utvecklingen.

Även rektorsorganisationen och hur verksamheten organiseras på enhetsnivå behöver kontinuerligt prövas. Resurser och organisation behöver i första hand utformas utifrån barnens och elevernas behov och verksamhetens uppdrag, samtidigt som organisationen ska vara ekonomiskt hållbar.

Kommande förändringar i regleringen av lärares arbetstid och arbetsuppgifter kan få både organisatoriska och ekonomiska konsekvenser. Tillsammans med ökade krav inom bland annat elevstöd, säkerhet och administration innebär detta att nämnden behöver vara beredd på att nya krav inte alltid kan hanteras inom befintliga organisatoriska strukturer.

Digitalisering och artificiell intelligens kommer fortsatt att förändra utbildningsverksamheten. Utvecklingen skapar möjligheter att effektivisera arbetsprocesser och stödja undervisningen, men kräver samtidigt kompetensutveckling, tydliga riktlinjer och ett kritiskt förhållningssätt.

För gymnasieskolan och yrkeshögskolan blir fortsatt anpassning till regionala och lokala kompetensbehov viktig. Besluten om de ansökningar om nya utbildningsomgångar inom yrkeshögskolan som lämnats under 2026 kommer att få betydelse för kommunens fortsatta utbildningsutbud.

Sammantaget går utbildningsnämnden in i en period där strukturella förändringar behöver genomföras parallellt med ett tydligt kvalitetsarbete. Utmaningen är inte enbart att anpassa verksamheten till färre barn och elever, utan att använda

förändringen till att skapa en långsiktigt hållbar organisation där resurser, kompetens och ledning i högre grad koncentreras till det som har störst betydelse för barns och elevers lärande och utveckling.

**Delårsredovisning
Verksamhetsberättelse**
**Utbildningsnämnden/
Utbildningsförvaltningen**

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan

Förvaltningschef: Patrik Håkansson

	Helårs- budget	Prognos 2026	Budget 2026-08-31 Ack budget	Utfall 2026-08-31 Ack utfall	Utfall 2025-08-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg - prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
NÄMND: 6 Utbildningsnämnden							
Intäkter exkl kapital	-83 932	-89 332	-56 073	-61 091	-59 696	5 400	5 018
Kostnader exkl kapital	448 948	454 448	286 300	290 720	283 264	-5 500	-4 419
Kapitalkostnader	989	989	659	591	528	0	68
NETTO:	366 005	366 105	230 887	230 220	224 096	-100	667
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	1 319	1 319	877	845	765	0	32
16 Kommunledning/personal	1 197	1 197	797	721	711	0	76
33 Kulturskolor	5 656	5 656	3 525	3 623	3 446	0	-98
40 Förskoleverksamhet	80 186	77 686	52 881	51 407	50 093	2 500	1 474
42 Fritidshem	14 580	14 580	9 233	9 066	9 009	0	167
43 Förskoleklass	6 380	6 380	4 040	4 259	4 737	0	-219
44 Grundskola	162 293	164 593	100 712	102 858	99 189	-2 300	-2 146
45 Gymnasieskola	80 901	83 201	50 680	50 732	47 556	-2 300	-53
47 Kommunal vuxenutbildning	3 108	3 308	1 922	1 731	3 743	-200	191
49 Gem administration utb	10 385	8 185	6 221	4 978	4 847	2 200	1 243

**Delårsredovisning
Verksamhetsberättelse**
**Utbildningsnämnden/
Utbildningsförvaltningen**

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

	Helårs- budget	Prognos 2026	Budget 2026-08-31 Ack budget	Utfall 2026-08-31 Ack utfall	Utfall 2025-08-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg.- Prognos	Avvikelse Ack budg.- Ack utfall
NÄMND: 6 Utbildningsnämnden							
Intäkter exkl kapital	-83 932	-89 332	-56 073	-61 091	-59 696	5 400	5 018
Kostnader exkl kapital	448 948	454 448	286 300	290 720	283 264	-5 500	-4 419
Kapitalkostnader	989	989	659	591	528	0	68
NETTO:	366 005	366 105	230 887	230 220	224 096	-100	667
1060 Utbildningsnämnd							
Kostnader exkl kapital	1 319	1 319	877	845	765	0	32
NETTO:	1 319	1 319	877	845	765	0	32
1630 Facklig verksamhet							
Kostnader exkl kapital	1 197	1 197	797	721	711	0	76
NETTO:	1 197	1 197	797	721	711	0	76
3310 Musikskola							
Intäkter exkl kapital	-243	-243	-122	-105	-161	0	-16
Kostnader exkl kapital	5 881	5 881	3 634	3 715	3 594	0	-81
Kapitalkostnader	18	18	12	12	13	0	0
NETTO:	5 656	5 656	3 525	3 623	3 446	0	-98
4000 Öppen förskola							
Kostnader exkl kapital	554	554	355	348	258	0	7
NETTO:	554	554	355	348	258	0	7
4070 Förskola							
Intäkter exkl kapital	-11 231	-11 331	-7 571	-8 177	-8 620	100	607
Kostnader exkl kapital	90 805	88 405	60 058	59 198	58 414	2 400	860
Kapitalkostnader	58	58	39	39	41	0	0
NETTO:	79 632	77 132	52 526	51 059	49 835	2 500	1 467
4250 Fritidshem							
Intäkter exkl kapital	-4 928	-4 928	-3 344	-3 475	-3 606	0	131
Kostnader exkl kapital	19 504	19 504	12 574	12 536	12 612	0	38
Kapitalkostnader	4	4	3	5	3	0	-2
NETTO:	14 580	14 580	9 233	9 066	9 009	0	167
4350 Förskoleklass							
Intäkter exkl kapital	-248	-248	-165	-430	-332	0	265
Kostnader exkl kapital	6 628	6 628	4 205	4 689	5 068	0	-484
NETTO:	6 380	6 380	4 040	4 259	4 737	0	-219
4400 Grundskola							
Intäkter exkl kapital	-23 740	-25 340	-16 039	-16 916	-17 514	1 600	877
Kostnader exkl kapital	170 297	173 497	106 624	109 632	107 213	-3 200	-3 008
Kapitalkostnader	377	377	251	253	261	0	-2
NETTO:	146 934	148 534	90 836	92 969	89 960	-1 600	-2 133
4430 Anpassade grundskolan							
Intäkter exkl kapital	-582	-2 982	-388	-2 124	-1 082	2 400	1 736
Kostnader exkl kapital	15 905	19 005	10 239	11 986	10 285	-3 100	-1 747
Kapitalkostnader	36	36	24	26	25	0	-2
NETTO:	15 359	16 059	9 875	9 889	9 229	-700	-13
4500 Gymnasieskola							
Intäkter exkl kapital	-28 219	-28 219	-18 783	-19 388	-18 623	0	605
Kostnader exkl kapital	99 502	102 002	63 359	64 045	60 241	-2 500	-686
Kapitalkostnader	213	213	142	220	150	0	-78
NETTO:	71 496	73 996	44 718	44 876	41 768	-2 500	-158

	Helårs- budget	Prognos 2026	Budget 2026-08-31 Ack budget	Utfall 2026-08-31 Ack utfall	Utfall 2025-08-31 Ack utfall	Avvikelse Årsbudg.- Prognos	Avvikelse Ack budg - Ack utfall
4501 Borgen, elevhem							
Intäkter exkl kapital	-1 795	-1 995	-1 080	-1 179	-1 135	200	99
Kostnader exkl kapital	3 468	3 468	2 290	2 227	2 173	0	63
Kapitalkostnader	0	0	0	14	3	0	-14
NETTO:	1 673	1 473	1 210	1 063	1 041	200	147
4530 Anpassade gymnasieskolan							
Kostnader exkl kapital	7 732	7 732	4 752	4 793	4 747	0	-41
NETTO:	7 732	7 732	4 752	4 793	4 747	0	-41
4700 Komvux som anpassad utbildning på grundläggande nivå							
Intäkter exkl kapital	0	0	0	-95	-77	0	95
Kostnader exkl kapital	923	923	591	763	1 011	0	-173
NETTO:	923	923	591	669	934	0	-78
4720 Gymnasial vuxenutbildning samt påbyggnadsutbildnin							
Intäkter exkl kapital	-3 658	-4 358	-2 439	-2 918	-2 652	700	480
Kostnader exkl kapital	5 002	5 302	3 389	3 633	4 715	-300	-244
Kapitalkostnader	0	0	0	0	14	0	0
NETTO:	1 344	944	950	714	2 077	400	236
4740 Komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå							
Kostnader exkl kapital	214	114	143	67	113	100	76
NETTO:	214	114	143	67	113	100	76
4760 Svenska för invandrare							
Intäkter exkl kapital	-1 709	-1 209	-1 139	-903	-1 069	-500	-236
Kostnader exkl kapital	3 174	3 374	2 077	2 316	2 540	-200	-239
NETTO:	1 465	2 165	938	1 413	1 472	-700	-475
4780 Uppdragsutbildning							
Intäkter exkl kapital	-7 510	-8 110	-4 958	-5 133	-4 706	600	175
Kostnader exkl kapital	6 672	7 272	4 259	4 001	3 853	-600	258
NETTO:	-838	-838	-700	-1 132	-853	0	433
4910 Utbildningskontor							
Intäkter exkl kapital	-69	-69	-46	-84	-122	0	38
Kostnader exkl kapital	9 751	7 851	5 798	5 023	4 847	1 900	775
Kapitalkostnader	283	283	189	21	19	0	167
NETTO:	9 965	8 065	5 941	4 961	4 744	1 900	980
4920 Kompetensutveckling							
Intäkter exkl kapital	0	-300	0	-164	0	300	164
Kostnader exkl kapital	420	420	280	181	103	0	99
NETTO:	420	120	280	17	103	300	263

Månadsuppföljning 2026-08
Investeringsredovisning
 (netto redovisad)

Utbildningsnämnden/Utbildningsförvaltningen

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
 Förvaltningschef: Patrik Håkansson

		Budget inkl TA 2026	Redovisn. -26-08-31	Prognos Kvarst 2026	Avvikelse 2026	Status
PROJEKT						
160000526	Inventarier Utbildningsnämnden	1 505	6	1 499	0	0
NETTO:		1 505	6	1 499	0	

Delårsredovisning 2026-08

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

Sammanfattning

Utfallet är 0,7 mkr bättre än budget.

Årsprognos är 0,1 mkr sämre än årsbudget.

Periodens utfall dämpas av god kostnadskontroll inom gemensam administration och kompetensutveckling och färre avdelningar än budgeterat inom förskola, men tyngs av ökat elevtryck i anpassad grundskola samt högre kostnader för interkommunal ersättning inom grundskola och gymnasieskola. Nämndens samlade helårsprognos pekar mot en i princip balanserad ekonomi med ett mindre underskott på -0,1 mkr mot årsbudget.

40 Förskoleverksamhet

Lönekostnaderna är lägre än planerat, med en positiv avvikelse på 0,9 mkr hittills under året. För helåret beräknas överskottet landa på 2,1 mkr. Detta förklaras av lägre kostnader för personal riktade mot barn med särskilda behov än vi räknat med, en tjänst som specialpedagog som under årets början var vakant samt färre barn än budgeterat. Den interkommunala ersättningen visar ett överskott på 0,4 mkr för perioden. Denna positiva trend väntas hålla i sig även under hösten. Således ligger helårsprognosen på 0,5 mkr över budget.

Statsbidraget avseende maxtaxa beräknas ge en positiv avvikelse om cirka 0,3 mkr jämfört med budget. Förändringen är en följd av förändrade förutsättningar för maxtaxan. Samtidigt innebär detta att intäkterna från barnomsorgsavgifter förväntas minska med motsvarande belopp.

Därutöver påverkas prognosen av barnomsorgsavgiften negativt av att antalet inskrivna barn i förskolan är lägre än budgeterat. Sammanlagt bedöms detta

medföra en negativ avvikelse på cirka 0,3 mkr på helår.

När det gäller statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder har verksamheten beviljats 0,3 mkr mer än budgeterat, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget.

NETTO: 1,5 mkr bättre än periodbudget.

PROGNOS: 2,5 mkr bättre än årsbudget.

44 Grundskola och Anpassad Grundskola

Personalkostnaderna uppvisar en negativ avvikelse på -0,8 mkr med en helårsprognos på -1,2 mkr. Lägre utfall för statsbidrag än budgeterat ger ytterligare -0,9 mkr hittills och en årsprognos på -1,4 mkr. Även interkommunala ersättningar överstiger budget (-0,4 mkr hittills, -0,5 mkr på helår). Underskottet dämpas av lägre skolskjutskostnader (+0,4 mkr hittills, +0,9 mkr på helår) samt högre ersättningar från Migrationsverket (+0,5 mkr hittills), där helårsprognosen försiktigt beräknas till +0,3 mkr.

Anpassad grundskola är en personalintensiv verksamhet där kostnaderna styrs av elevantal och stödbehov. Under hösten ökar antalet elever från budgeterade 26 till 32, med en fortsatt uppåtgående trend. Det ökade elevantalet har krävt personalförstärkningar. Helårsprognosen visar därför ett underskott på -0,8 mkr, vilket inkluderar erhållna statsbidrag på 2,4 mkr. Utan dessa statsbidrag hade underskottet uppgått till -3,2 mkr.

NETTO: 2,1 mkr sämre än periodbudget

PROGNOS: 2,3 mkr sämre än årsbudget

45 Gymnasieskola

Ökade kostnader finns främst inom interkommunala ersättningar (-1,3 mkr hittills, prognos -2,9 mkr) och skolskjuts (-0,2 mkr, prognos -0,5 mkr). Detta dämpas av tillkommande statsbidrag för läxhjälp (+0,3 mkr på helår), personalförstärkning (+0,3 mkr hittills, prognos +0,5 mkr samt +0,2 mkr avseende 2025) och nordiska elever (+0,3 mkr). Därutöver bidrar högre ersättningar från Migrationsverket (+0,3 mkr hittills, försiktig prognos +0,2 mkr) och ökad beläggning på Elevhemmet Borgen (prognos +0,2 mkr) positivt till helårsprognosen.

NETTO: 0,1 mkr sämre än periodbudget
PROGNOS 2,3 mkr sämre än årsbudget

47 Kommunal vuxenutbildning

Inom SFI ser vi en negativ avvikelse mot budget på -0,5 mkr (helårsprognos -0,7 mkr). Detta beror på att eleverna inte längre studerar i den form (kombinationsutbildningar) som krävs för att erhålla statsbidrag. Övriga verksamheter visar en samlad positiv avvikelse på +0,2 mkr (årsprognos +0,5 mkr). Där ingår att Gränslöst för 2025 gett en lägre återbetalning med +0,2 mkr bättre än budget.

Yrkehögskolans vinst har sjunkit tillbaka till budgeterade 1,1 mkr i prognosen. Den nya utbildningen, underhållstekniker, förväntas gå -0,1 mkr med förlust i år.

Processtekniker fortsätter att gå starkt och ökar sin förväntade vinst med ytterligare +0,4 mkr (totalt +1,6 mkr) medan vinsten för Automation och robot förväntas minska med -0,2 mkr (totalt -0,1 mkr). Pensionsavgången med ny tjänst har löst sig bra men nu beror det sämre ekonomiska läget istället på ökade kostnader för lärare.

NETTO: 0,2 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 0,2 mkr sämre än årsbudget

49 Gemensam administration utbildningskontoret

Personalkostnaderna visar en positiv avvikelse på totalt 0,6 mkr hittills (varav rehab 0,3 mkr och övrig personal 0,3 mkr), med en samlad helårsprognos på +0,9 mkr. Kompetensutveckling finansieras med 0,3 mkr från det utökade statsbidraget för Stärkt kunskapsutveckling. Förebyggande åtgärder på skolor och förskolor gör dessutom att den budgeterade städkostnadsökningen på 0,8 mnkr från Miljöförbundets krav undviks under hösten.

NETTO: 1,2 mkr bättre än periodbudget
PROGNOS: 2,2 mkr bättre än årsbudget

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-15

Diarienummer:
2026/1005-14**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Budget 2027

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. att godkänna förslag till verksamhetsbeskrivning för 2027 med planperiod 2028–2029,
2. att notera redovisat ekonomiskt utgångsläge inför internbudget 2027,
3. att uppdra åt utbildningsförvaltningen att till utbildningsnämndens extra sammanträde den 5 oktober 2026 redovisa förslag till anpassningar och prioriteringar så att internbudget 2027 kan fastställas inom tilldelad budgetram, samt
4. att förvaltningens förslag ska innehålla en redovisning av de ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av föreslagna anpassningar.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen har tagit fram förslag till verksamhetsbeskrivning för 2027 med planperiod 2028–2029 samt ett ekonomiskt underlag inför utbildningsnämndens internbudget för 2027.

Verksamhetsbeskrivningen utgår från utbildningsnämndens grunduppdrag och de förändringar och utvecklingsbehov som verksamheten står inför. Under planperioden behöver nämnden samtidigt hantera ett minskande barn- och elevantal, nya statliga reformer, förändrade kostnader samt dokumenterade behov av riktade förstärkningar.

Budgetarbetet behöver därför hantera tre parallella rörelser:

- strukturell anpassning till förändrade barn- och elevtal,
- nya krav och kostnader som verksamheten behöver hantera,
- riktade förstärkningar för att bättre möta identifierade behov och det kompensatoriska uppdraget.

Utbildningsnämnden har att fastställa internbudget inom den ram som tilldelats nämnden. Det ekonomiska underlaget visar att nuvarande budgetbehov överstiger tilldelad ram. Förvaltningen har därför påbörjat arbetet med att identifiera möjliga anpassningar och prioriteringar inför beslut om internbudget.

Några slutliga förslag till anpassningar redovisas inte i detta skede. Förvaltningen återkommer till utbildningsnämndens extra sammanträde den 5 oktober med ett samlat förslag där ekonomisk effekt och verksamhetsmässiga konsekvenser redovisas.

Yttrande

Ekonomiskt utgångsläge

Utbildningsnämndens budgetram för 2027 uppgår till 367,129 mnkr.

Med nuvarande budgetfördelning uppgår kostnaderna till 376,438 mnkr, vilket innebär ett preliminärt anpassningsbehov på 9,309 mnkr för att internbudgeten ska rymmas inom tilldelad ram.

I budgetunderlaget har utökade kostnader och föreslagna förstärkningar motsvarande sammanlagt 10,955 mnkr identifierats.

Kostnaderna är av olika karaktär. En del följer av nya statliga krav, nödvändiga korrigeringar eller förändrade kostnader som verksamheten behöver hantera. Andra avser föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar där nämnden har möjlighet att göra prioriteringar.

Kostnader som behöver hanteras

Följande kostnader bedöms i nuläget behöva hanteras i budget 2027:

Åtgärd	Beräknad kostnad 2027
Språkval	123 tkr
Reglerat undervisningsuppdrag – grundskola	887 tkr
Reglerad planerings- och uppföljningstid – förskola	1 200 tkr
Reglerat undervisningsuppdrag – gymnasieskola	1 941 tkr
Ökade interkommunala kostnader	3 700 tkr
Summa	7 851 tkr

Nuvarande organisation av språkvalet behöver korrigeras för att motsvara gällande krav.

De interkommunala kostnaderna beräknas öka med cirka 3,7 mnkr. Kostnadsutvecklingen styrs i hög grad av elevernas val och mottagande huvudmäns ersättningsnivåer och är därför endast i begränsad omfattning möjlig att påverka inom den egna verksamheten på kort sikt.

Reglerat undervisningsuppdrag – fortsatt betydande osäkerhet

Det reglerade undervisningsuppdraget träder i kraft den 1 juli 2027 och påverkar förskola, grundskola och gymnasieskola. Reformen innebär förändrade krav på undervisningstid samt tid för planering och uppföljning och får därmed konsekvenser för bemanning, tjänsteplanering och organisation.

I det nuvarande budgetunderlaget beräknas kostnaden under 2027 preliminärt till:

- 1,2 mnkr inom förskolan,
- 0,887 mnkr inom grundskolan,
- 1,941 mnkr inom gymnasieskolan.

Den samlade preliminära kostnaden för 2027 uppgår därmed till cirka 4,0 mnkr.

För gymnasieskolan bygger beräkningen på ett bedömt behov motsvarande cirka fem ytterligare helårstjänster. Eftersom reformen träder i kraft den 1 juli avser budgeteffekten 2027 ett halvt verksamhetsår.

Det behöver samtidigt understrykas att beräkningarna fortfarande är förenade med betydande osäkerhet. Reformens slutliga konsekvenser påverkas bland annat av hur tjänsteplaneringen kan organiseras, hur arbetsuppgifter fördelas mellan olika personalkategorier och vilka organisatoriska förändringar som kan genomföras.

Förvaltningen behöver följa utvecklingen och vid behov justera beräkningarna i takt med att förutsättningarna klargörs.

Föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar

Utöver ovanstående kostnader har förvaltningen identifierat ett antal verksamhetsmässiga förstärkningar:

Åtgärd	Beräknad kostnad 2027
Extra studietid	912 tkr
Förändrad koefficient – NO	378 tkr
Förändrad koefficient – svenska som andraspråk	114 tkr
Förstärkt ledningskapacitet	1 700 tkr
Summa	3 104 tkr

Förslagen behöver ses mot bakgrund av verksamhetens resultat och förutsättningar samt de utvecklingsområden som identifierats av såväl förvaltningen som Skolinspektionen och kommunrevisionen.

Förändrade fördelningskoefficienter syftar till att öka resursfördelningsmodellens träffsäkerhet och bättre beakta skillnader i elevernas behov och skolornas strukturella förutsättningar. Förvaltningens samlade analys visar behov av riktade förstärkningar, framför allt vid Vilboksskolan och Brännaregårdsskolan samt inom delar av Högavångsskolan.

Kommunrevisionen har bland annat rekommenderat att resursfördelningsmodellen beaktar vilken skolform eleven går i och om särskilda resurser behöver avsättas för mer kostnadskrävande verksamheter, exempelvis små skolenheter.

Den föreslagna förstärkningen av ledningskapaciteten omfattar dels cirka en tjänst inom rektorsorganisationen, främst mot bakgrund av den anpassade grundskolans tillväxt och omfattningen av rektorsuppdragen vid Vilboksskolan och Högavångsskolan, dels cirka en halv tjänst på förvaltningsnivå.

Förstärkningen på förvaltningsnivå är kopplad till ett växande reformarbete, införandet av nya gemensamma system och arbetssätt, resursfördelning och samlad resursplanering samt ökade krav inom säkerhet, krisberedskap och kontinuitetsplanering.

Anpassningsbehov inom tilldelad ram

Om samtliga ovan redovisade kostnader och föreslagna förstärkningar genomförs uppgår nuvarande budgetfördelning till 376,438 mnkr. Det är 9,309 mnkr mer än tilldelad budgetram.

Även om samtliga föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar om 3,104 mnkr inte genomförs återstår ett anpassningsbehov på cirka 6,206 mnkr.

Det innebär att balans inte kan nås enbart genom att avstå från de föreslagna förstärkningarna. Ytterligare anpassningar eller omprioriteringar inom befintlig verksamhet behöver därför genomföras.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att identifiera möjliga åtgärder. Arbetet omfattar bland annat anpassningar till förändrade volymer, prövning av planerade förstärkningar, organisatoriska förändringar samt verksamheternas omfattning och servicenivå.

Förvaltningen bedömer samtidigt att möjligheten att möta hela anpassningsbehovet genom generella procentuella besparingar är begränsad.

Grundskolan i Olofström har under flera år haft en relativt låg kostnad per elev jämfört med andra kommuner. Kostnadsbilden visar dessutom att undervisningskostnaden ligger relativt nära jämförbara kommuner, medan framför allt lokal- och övriga kostnader är lägre.

Ytterligare generella besparingar riskerar därför i högre grad att påverka kärnverksamheten. Fortsatta anpassningar behöver i större utsträckning bygga på medvetna prioriteringar, organisatoriska och strukturella förändringar samt en mer träffsäker användning av tillgängliga resurser.

Förvaltningen återkommer till utbildningsnämndens extra sammanträde den 5 oktober med konkreta förslag till anpassningar och prioriteringar. För respektive åtgärd ska ekonomisk effekt och verksamhetsmässiga konsekvenser redovisas.

Finansiering

Utbildningsnämndens budgetram för 2027 uppgår till 367,129 mnkr. Nuvarande budgetfördelning uppgår till 376,439 mnkr och överstiger därmed ramen med 9,309 mnkr.

Identifierade utökade kostnader och föreslagna förstärkningar uppgår till sammanlagt 10,955 mnkr. Av dessa avser 7,851 mnkr kostnader som i nuläget bedöms behöva hanteras och 3,104 mnkr föreslagna verksamhetsmässiga förstärkningar.

Även om samtliga föreslagna förstärkningar tas bort kvarstår ett preliminärt anpassningsbehov om cirka 6,206 mnkr.

Beräkningarna av det reglerade undervisningsuppdraget är fortfarande osäkra och kommunens slutliga nettokostnad påverkas bland annat av den statliga finansieringen. Det ekonomiska underlaget kan därför komma att förändras inför beslut om internbudget.

Utbildningsförvaltningen återkommer till nämndens extra sammanträde den 5 oktober 2026 med förslag till internbudget inom tilldelad ram.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Budgetens utformning har direkt betydelse för barns och elevers möjligheter att få en likvärdig utbildning och det stöd de behöver för att utvecklas och nå utbildningens mål.

Vid framtagandet av förslag till anpassningar behöver konsekvenserna för barn och elever därför särskilt beaktas. Förändringar av resurser, organisation och verksamheternas omfattning behöver analyseras utifrån bland annat likvärdighet, elevernas behov av stöd, trygghet och möjlighet att nå utbildningens mål.

Det kompensatoriska perspektivet är särskilt betydelsefullt eftersom generella minskningar av resurser kan få olika konsekvenser för skolor och elevgrupper med skilda behov och förutsättningar.

Resultat och resursanvändning ska även fortsatt analyseras utifrån kön och andra relevanta elevgrupper för att identifiera omotiverade skillnader och kunna rikta insatser där de får störst effekt.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsbeskrivning 2027 med planperiod 2028–2029
- Ekonomiskt underlag – utökade kostnader inför budget 2027
- Tjänsteskrivelse – Budget 2027 och verksamhetsbeskrivning 2027–2029

Beslutet skickas till
Förvaltningschef P.H
Ekonomer I.P, L.H

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

- 1 Budget 2027 2 pos till UBN 2026-09-02 inkl gy arbetstidsform
- 2 Verksamhetsbeskrivning

Driftsbudget 2027

Utbildningsförvaltningen

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan

Förvaltningschef: Patrik Håkansson

	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Utlagd Budget 2027	Ökning/ minskning %	Differens 2027-2026
NÄMND: 6 Utbildningsnämnden						
Intäkter exkl kapital	-90 154	-89 332	-83 932	-87 075	4%	-3 143
Kostnader	447 079	455 437	441 349	463 513	5%	22 164
NETTO:	356 925	366 105	357 417	376 438	5%	19 021
10 Nämnd- o styrelse verksamhet	1 162	1 319	1 289	1 438	10%	149
16 Kommunledning/personal	1 113	1 197	1 170	1 149	-2%	-21
33 Kulturskolor	5 596	5 656	5 542	5 792	4%	250
40 Förskoleverksamhet	76 608	77 686	76 746	79 265	3%	2 519
42 Fritidshem	14 072	14 580	14 289	14 766	3%	477
43 Förskoleklass	7 228	6 380	6 285	7 124	12%	839
44 Grundskola	160 286	164 593	159 612	165 649	4%	6 037
Varav 443 Anpassad grundskola	14 845	16 059	15 055	19 221	22%	4 166
45 Gymnasieskola	78 000	83 201	79 605	86 490	8%	6 885
Varav 453 Anpassat gymnasium	7 278	7 732	7 732	7 750	0%	18
47 Kommunal vuxenutbildning	5 181	3 308	3 004	1 926	-56%	-1 078
49 Gem administration utb	7 746	8 185	9 875	12 839	23%	2 964
93 Gen statsbidrag o skatteutjämn	-65	0	0	0		

Budgetram 367 129
Besparing att lösa 9 309

Budget 2026 är originalbudget exklusive löneökningar och andra tilläggsbeslut som kommit under året.

Verksamhetsbeskrivning

Nämndsordförande: Tamam Abou-Hamidan
Förvaltningschef: Patrik Håkansson

Uppdrag

Utbildningsnämndens verksamhetsområde omfattar hela utbildningskedjan i Olofströms kommun: förskola, öppen förskola, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunalt aktivitetsansvar, vuxenutbildning, yrkeshögskola och Musikskola.

Nämndens grundläggande uppdrag är att ge barn, elever och vuxenstuderande goda och likvärdiga förutsättningar för lärande och utveckling. Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet, rättssäkerhet och ett tydligt kompensatoriskt perspektiv där organisation, resurser och insatser anpassas efter skilda behov och förutsättningar.

Utbildningsverksamheten har samtidigt en viktig roll i kommunens långsiktiga utveckling och kompetensförsörjning. Uppdraget omfattar därför såväl barns och elevers kunskapsutveckling som att bidra till utbildningsvägar som svarar mot arbetsmarknadens och samhällets behov.

Planering för att uppnå KF:s övergripande mål

Utbildningsnämndens arbete under 2027 ska präglas av ett tydligt fokus på måluppfyllelse, likvärdighet och kvalitet i undervisningen. Resultat och andra kvalitetsmått ska systematiskt följas på skol-, verksamhets- och huvudmannanivå och användas som grund för prioriteringar, resursfördelning och utvecklingsinsatser.

Särskilt fokus riktas mot elevernas möjligheter att få stöd för att klara skolarbetet. Arbetet omfattar såväl kvaliteten i den ordinarie undervisningen som tidiga stödinsatser och särskilt stöd. Revisionens granskning av särskilt stöd och Skolinspektionens tidigare granskning

av huvudmannens kompensatoriska arbete utgör viktiga underlag för fortsatt utveckling.

Huvudmannen behöver säkerställa att skolorna har organisatoriska, kompetensmässiga och ekonomiska förutsättningar att möta elevernas behov samt att genomförda stödinsatser följs upp utifrån vilken effekt de får.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ska fortsätta utvecklas. Tillgängligheten till elevhälsan ska vara tydlig för eleverna samtidigt som elevhälsans olika professioner i högre grad ska bidra till skolornas arbete med lärmiljö, närvaro, trygghet och måluppfyllelse.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska vidareutvecklas genom återkommande resultatanalyser och kvalitetsdialoger. Matematik, svenska och svenska som andraspråk är fortsatt särskilt viktiga områden att följa. Analyserna ska inte enbart beskriva resultaten utan bidra till ökad förståelse för vilka faktorer i undervisning, organisation och resursanvändning som påverkar elevernas möjligheter att nå målen.

Resultatbilden är inte entydig. Gymnasiebehörigheten är relativt hög och ligger över såväl riket som jämförbara kommuner. Samtidigt är andelen elever som når godkänt i samtliga ämnen lägre än riket och ungefär i nivå med jämförbara kommuner. Utgångspunkten för det fortsatta kvalitetsarbetet behöver därför vara att analysera såväl starka som svaga resultat och förstå vilka faktorer som bidrar till skillnader mellan skolor, elevgrupper och klasser.

Årets verksamhet

2027 kommer att präglas av såväl fortsatt kvalitetsutveckling som organisatoriska förändringar. Det minskande barn- och elevantalet innebär behov av fortsatt anpassning av organisation, bemanning och lokaler. Parallellt genomförs nationella reformer och lokala korrigeringar som påverkar verksamhetens organisation och ekonomiska förutsättningar.

Budgetarbetet behöver därför hantera tre parallella rörelser: strukturell anpassning, riktade förstärkningar samt nya och förändrade krav.

Undervisningskvalitet och systematiskt kvalitetsarbete

Det arbete med undervisningsskicklighet som inleddes inom grundskolan under 2026 fortsätter och utvecklas under 2027. Genom Undervisningsskicklighet i praktiken, USiP, skapas ett gemensamt professionellt språk kring undervisningskvalitet. Kollegialt lärande, lektionsobservationer och återkoppling ska bidra till att undervisningen i högre grad blir föremål för systematisk analys och utveckling.

Arbetet innebär en tydligare koppling mellan huvudmannens resultatuppföljning, rektorernas pedagogiska ledarskap och det utvecklingsarbete som sker i klassrummet. Målsättningen är att successivt utveckla ett arbetssätt där resultat, undervisningskvalitet, stödinsatser och organisation analyseras tillsammans.

Särskilt stöd och resursfördelning

Arbetet med särskilt stöd och resursfördelning är ett prioriterat utvecklingsområde under 2027.

Revisionen rekommenderar bland annat att resursfördelningsmodellen beaktar vilken skolform eleven går i och om särskilda resurser behöver avsättas för mer kostnadskrävande verksamheter, exempelvis små skolenheter. Rekommendationen behöver ses tillsammans med Skolinspektionens

tidigare synpunkter på huvudmannens kompensatoriska resursfördelning.

En utvecklad modell behöver därför bättre väga samman elevantal, elevernas behov, skolform och skolornas strukturella förutsättningar.

Samtidigt är det viktigt att tydliggöra de ekonomiska förutsättningarna. Att förstärka vissa verksamheter inom en oförändrad total ram innebär att andra verksamheter behöver få lägre resurser eller att andra prioriteringar behöver göras.

Grundskolan i Olofström har under flera år haft en relativt låg kostnad per elev jämfört med andra kommuner. Kostnadsbilden visar dessutom att undervisningskostnaden ligger relativt nära jämförbara kommuner medan framför allt lokal- och övriga kostnader är lägre. Möjligheten att finansiera nya behov genom generella effektiviseringar bedöms därför som begränsad utan att kärnverksamheten påverkas.

Fortsatta anpassningar behöver därför i högre grad bygga på prioriteringar, strukturella förändringar och riktad resursfördelning än på generella kostnadsminskningar.

Elevhälsa

Elevhälsans arbetssätt ska fortsätta utvecklas mot ett tydligare förebyggande och hälsofrämjande perspektiv och en närmare koppling mellan elevhälsa, undervisning och skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Huvudmannen behöver samtidigt följa elevernas tillgång till elevhälsan och säkerställa att elevhälsans resurser används där behoven är störst.

Demografi och organisation

Det minskande antalet barn och elever är en central planeringsförutsättning för 2027 och kommande år. Resurser, organisation och lokaler behöver successivt anpassas till förändrade volymer.

Anpassningen kan dock inte enbart göras proportionellt utifrån barn- och elevantal.

Skolform, skolornas storlek, geografiska förutsättningar, behov av särskilt stöd och möjligheten att upprätthålla en ändamålsenlig grundorganisation behöver också beaktas.

Den demografiska förändringen ökar därmed behovet av strukturella vägval kring skol- och förskoleorganisationen.

Reglerat undervisningsuppdrag

Från den 1 juli 2027 påverkas verksamheten av den nya regleringen av lärares undervisningsuppdrag samt tid för planering och uppföljning.

Förändringen är ett nytt statligt krav som behöver genomföras och ska därför skiljas från de verksamhetsmässiga ambitionshöjningar som nämnden har att prioritera mellan. Statsfinansiering har aviserats, men kommunens nettokonsekvens behöver slutligt beräknas. Förändringen kan också innebära att arbetsuppgifter flyttas mellan olika personalgrupper och därigenom skapa ytterligare organisatoriska och ekonomiska konsekvenser.

Språkval

Nuvarande organisation av språkvalet behöver korrigeras för att motsvara gällande krav. Även detta är en förändring som verksamheten behöver genomföra och som därför behöver finansieras före ställningstaganden till övriga ambitionshöjningar.

Ledning och rektorsorganisation

Kraven på rektorernas pedagogiska ledarskap och på huvudmannens förmåga att leda och samordna verksamheten har successivt ökat. Förvaltningens bedömning är därför att ledningskapaciteten behöver förstärkas motsvarande cirka 1,5 tjänster på helårsbasis.

Cirka en tjänst av förstärkningen avser rektorsorganisationen. Den anpassade grundskolan har vuxit, vilket har medfört att rektorsuppdraget vid Vilboksskolan blivit mer omfattande och komplext. Även rektorsuppdraget vid Högavångsskolan är omfattande. En förstärkning av

skolledningen vid dessa verksamheter bedöms nödvändig för att skapa rimliga ledningsuppdrag och bättre förutsättningar för pedagogiskt ledarskap, systematiskt kvalitetsarbete, elevhälsa, särskilt stöd och arbetsmiljöarbete.

Resterande cirka 0,5 tjänst avser en förstärkning på förvaltningsnivå. Behovet hänger samman med ett växande antal nationella reformer och förändringar som behöver förberedas, samordnas och genomföras. Därtill kommer införandet och utvecklingen av nya gemensamma arbetssätt och system, bland annat schemaläggning för F–6, resursfördelning på huvudmannanivå samt samlad resursplanering inom grundskolan och gymnasieskolan.

Förvaltningens ansvar inom säkerhet, krisberedskap och kontinuitetsplanering har samtidigt ökat, bland annat mot bakgrund av förändringar i omvärldsläget och ökade krav på verksamheternas beredskap.

Förstärkningen ska därför inte främst ses som en administrativ utökning. Syftet är att säkerställa tillräcklig lednings- och genomförandekapacitet både nära verksamheten och på huvudmannanivå, så att befintliga uppdrag och kommande reformer kan hanteras med bibehållen kvalitet och styrning.

Gymnasieskola och kompetensförsörjning

Gymnasieskolans utbildningsutbud ska fortsatt utvecklas med hänsyn till elevernas efterfrågan, regional dimensionering och arbetsmarknadens kompetensbehov. Yrkesprogrammen har en viktig funktion för den lokala och regionala kompetensförsörjningen samtidigt som utbildningsutbudet behöver vara ekonomiskt och organisatoriskt hållbart.

Utvecklingen av Nordenbergs gymnasium behöver därför fortsatt bygga på en balans mellan attraktivitet, kvalitet, elevunderlag och regional samverkan.

Yrkeshögskola

Under 2026 har kommunen ansökt om nya utbildningsomgångar för Automationsingenjör – Robot och Processtekniker – Smart industri samt blivit beviljade Underhållstekniker – hållbar industri. Myndigheten för yrkeshögskolans beslut kommer att påverka verksamhetens omfattning och inriktning under 2027 och kommande år.

Yrkeshögskoleverksamheten ska fortsatt utvecklas i nära samverkan med arbetslivet. Även formerna för hur utbildningarna organiseras och lokaliseras behöver bedömas utifrån utbildningarnas kvalitet, regional samverkan och långsiktiga ekonomiska hållbarhet.

Verksamheterna

Förskola och öppen förskola

Förskolans verksamhet ska erbjuda en trygg, stimulerande och likvärdig utbildning med undervisning som utgår från läroplanens mål. Fokus ligger på undervisningens kvalitet, språkutveckling, tidiga stödinsatser och att skapa goda förutsättningar för barns utveckling och lärande.

Det minskande barnantalet innebär fortsatt behov av att anpassa förskolans organisation. Samtidigt behöver bemanningen ge förutsättningar att upprätthålla kvalitet och kontinuitet i verksamheten.

Förskolan hade 2025 i genomsnitt 5,5 barn per årsarbetare. I det samlade budgetunderlaget har förskolan identifierats som en av de verksamheter där en riktad förstärkning behöver övervägas.

Från den 1 juli 2027 påverkas förskolan av det reglerade undervisningsuppdraget och kraven på tid för planering och uppföljning. För förskolan bedöms detta motsvara ett behov av cirka två tjänster på halvårsbasis under 2027. Detta är en förändring som behöver hanteras i bemanning och organisation.

Det finns därutöver en föreslagen höjning av förskolans grundbemanning motsvarande cirka 2,5 tjänster på helårsbasis. Syftet är att skapa en mer robust grundorganisation, minska sårbarheten vid frånvaro och förbättra förutsättningarna för kontinuitet och kvalitet.

Den föreslagna förstärkningen är en verksamhetsmässig prioritering och behöver vägas mot den fortsatta demografiska utvecklingen och övriga behov inom nämndens verksamhetsområde.

Grundskola och fritidshem

Grundskolans huvudsakliga fokus under 2027 är ökad måluppfyllelse, utvecklad undervisningskvalitet och en mer träffsäker kompensatorisk resursfördelning. Matematik, svenska och svenska som andraspråk är fortsatt viktiga utvecklingsområden.

Arbetet med USiP fortsätter. Genom gemensamma dimensioner för undervisningsskicklighet, kollegialt lärande, observationer och återkoppling ska kopplingen mellan undervisningens kvalitet och elevernas resultat stärkas.

Det reglerade undervisningsuppdraget från den 1 juli 2027 innebär behov av förändringar i tjänsteplanering och organisation. För grundskolan bedöms förändringen i nuläget motsvara cirka 1,5 tjänster på halvårsbasis under 2027. Reformen kan även innebära att arbetsuppgifter behöver omfördelas mellan olika personalgrupper.

Nuvarande organisation av språkval behöver samtidigt förändras för att motsvara gällande krav. Detta bedöms innebära ett resursbehov motsvarande cirka 0,3 tjänst på halvårsbasis. Förändringen behöver genomföras oberoende av övriga prioriteringar i budgeten.

Det finns därutöver förslag som syftar till att öka resursfördelningssystemets träffsäkerhet. En översyn av vissa fördelningskoefficienter bedöms motsvara

cirka 0,75 tjänst på halvårsbasis. Den föreslagna förändringen gynnar framför allt Högavångsskolan.

Förvaltningens samlade analys pekar samtidigt på behov av riktade förstärkningar vid framför allt Vilboksskolan och Brännaregårdsskolan samt inom delar av Högavångsskolan. Behoven behöver ses mot bland annat socioekonomiska förutsättningar, svenska som andraspråk, matematik och skolornas förmåga att möta elever i behov av stöd. Budgetunderlaget visar att en relativt låg total kostnad inte innebär att resursnivån är rätt i varje del av organisationen.

Revisionens rekommendation innebär därutöver att resursfördelningsmodellen behöver utvecklas så att den bättre tar hänsyn till skolform och strukturellt mer kostnadskrävande verksamheter, exempelvis små skolenheter.

Att fullt ut genomföra sådana förändringar inom befintlig ekonomisk ram innebär emellertid omprioriteringar. Grundskolans relativt låga kostnadsnivå och kostnadsstruktur innebär att möjligheten att finansiera förstärkningar genom generella besparingar är begränsad. Anpassningar behöver därför i högre grad ske genom medvetna prioriteringar och strukturella vägval.

Även organisationen kring extra studietid ingår i budgetberedningen. Det bedömda resursbehovet motsvarar cirka 1,6 tjänster på halvårsbasis. Hur insatsen organiseras behöver ses tillsammans med skolornas övriga stödinsatser och samlade förutsättningar att ge elever stöd för att nå utbildningens mål.

Fritidshemmets pedagogiska uppdrag ska fortsatt utvecklas. Förändringen av det reglerade undervisningsuppdraget påverkar även förutsättningarna för planering och organisation inom fritidshemmet.

Anpassad grundskola

Den anpassade grundskolan ska fortsatt utvecklas som en sammanhållen verksamhet. Prioriterade områden är

gemensamma arbetssätt, strukturer för elevhälsa, kvalitetssäkrade övergångar samt gemensamma rutiner för dokumentation och uppföljning.

Verksamhetens utveckling ska bidra till ökad likvärdighet och säkerställa att varje elev ges utbildning och stöd utifrån sina individuella behov.

Gymnasieskola

Nordenbergs gymnasium ska erbjuda ett attraktivt och långsiktigt hållbart utbildningsutbud med hög kvalitet och god koppling till såväl fortsatta studier som arbetsliv. Utbudet behöver kontinuerligt anpassas efter elevunderlag, regional dimensionering och arbetsmarknadens kompetensbehov.

Även gymnasieskolan omfattas av förändringarna av lärarnas undervisningsuppdrag från den 1 juli 2027. De organisatoriska och ekonomiska konsekvenserna är ännu inte fullt klarlagda och behöver analyseras vidare inför genomförandet. Budgetunderlaget anger uttryckligen att konsekvensen för gymnasieskolan fortfarande är oklar.

Arbetet med elevernas måluppfyllelse, närvaro och tillgång till stöd och elevhälsa är fortsatt prioriterat.

Utbildningsutbudet behöver även fortsättningsvis prövas mot såväl elevernas efterfrågan som regionala rekommendationer och ekonomisk hållbarhet.

Vuxenutbildning och yrkeshögskola

Den kommunala vuxenutbildningen har en viktig roll för kompetensförsörjning, omställning och möjligheten för vuxna att stärka sin ställning på arbetsmarknaden.

Olofströms kommun bedriver inte längre egen undervisning inom vuxenutbildningen. Utbildningarna tillhandahålls i stället genom samverkan med andra kommuner och genom externa utbildningsanordnare. Kommunen har fortsatt ansvar för verksamheten och har en lokal organisation med rektor, studie- och yrkesvägledning samt administration.

Inriktningen är att säkerställa att kommuninvånarna har tillgång till ett relevant och tillgängligt utbildningsutbud samtidigt som utbildningarna organiseras på ett resurseffektivt sätt genom regional samverkan och externa utförare.

Yrkeshögskoleverksamheten har en tydlig koppling till den lokala och regionala kompetensförsörjningen och bedrivs i nära samverkan med arbetslivet. Myndigheten för yrkeshögskolans beslut om de ansökningar om nya utbildningsomgångar som lämnats under 2026 blir en viktig förutsättning för verksamhetens omfattning och organisering under planperioden.

Former för samverkan, genomförande och lokalisering av yrkeshögskoleutbildningarna behöver löpande bedömas utifrån utbildningarnas kvalitet, arbetslivets behov och långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Kommunalt aktivitetsansvar

Kommunens aktivitetsansvar ska bidra till att ungdomar som inte studerar i gymnasieskolan erbjuds individuellt anpassade insatser med målet att återgå till studier eller etablera sig på arbetsmarknaden.

Samverkan mellan utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsverksamheten och andra berörda aktörer behöver vara tydlig och bygga på en klar ansvarsfördelning.

Musikskola

Musikskolan ska erbjuda barn och unga möjlighet till eget skapande och utveckling inom olika konstnärliga uttrycksformer. Verksamheten bidrar till kommunens kultur- och fritidsutbud och kompletterar skolans arbete genom att skapa ytterligare möjligheter till delaktighet, kreativitet och utveckling.

Intern kontroll

Utbildningsnämnden antar årligen en plan för intern kontroll. Internkontrollarbetet ska bidra till att säkerställa att verksamheten bedrivs ändamålsenligt, rättssäkert och med god ekonomisk hushållning.

Kontrollområden för 2027 fastställs i den särskilda internkontrollplanen utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Resultatet av kontrollerna följs upp under året och redovisas till nämnden.

Erfarenheter från externa granskningar, kvalitetsarbete och identifierade riskområden ska beaktas vid valet av kontrollområden.

Nyckeltal

Kommunfullmäktiges mål följs bland annat genom elevernas upplevelse av tillgång till stöd och elevhälsa.

Elever får hjälp att klara skolarbetet – mål 75 procent

Arbetet för att nå målet ska omfatta utveckling av undervisningen, tillgång till tidiga stödinsatser och särskilt stöd samt förbättrad uppföljning av stödinsatsernas effekt. Skillnader mellan årskurser och skolor ska analyseras och ligga till grund för riktade åtgärder.

Elever har lätt att få kontakt med elevhälsan – mål 70 procent

Elevhälsans tillgänglighet och kännedom bland eleverna ska följas. Särskild uppmärksamhet behöver riktas mot verksamheter och elevgrupper där resultaten visar lägre upplevd tillgänglighet. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande uppdrag ska samtidigt utvecklas i nära samverkan med skolornas övriga verksamhet.

Utöver dessa nyckeltal följer nämnden och förvaltningen även flera andra nyckeltal.

Framtiden

Utbildningsnämnden står under planperioden 2027–2029 inför flera samtidiga förändringar. Den demografiska utvecklingen är den mest grundläggande. Färre barn och elever innebär successivt minskade ekonomiska ramar och kräver anpassning av organisation, bemanning och lokaler.

Utmaningen är att genomföra dessa anpassningar utan att försvaga verksamhetens förmåga att erbjuda en

likvärdig utbildning. Organisationen kan därför inte anpassas enbart genom proportionella minskningar utifrån barn- och elevantal. Skolform, skolors och förskolors storlek, geografiska förutsättningar, behov av särskilt stöd, elevhälsa, ledning och tillgång till behörig personal behöver vägas in.

Under planperioden behöver därför strategiska beslut fattas om såväl skol- och förskolestruktur som resursfördelning och ledningsorganisation.

Den relativt låga kostnadsnivån inom grundskolan innebär samtidigt att framtida effektiviseringar i begränsad utsträckning kan förväntas ske genom generella besparingar. Kommunens kostnadsbild visar att det framför allt är lokaler och övriga kostnader som ligger lågt, medan undervisningskostnaden ligger närmare jämförbara kommuner. Ytterligare generella besparingar riskerar därför i högre grad att påverka kärnverksamheten.

Det innebär inte att verksamheten saknar möjligheter till effektivisering. Däremot behöver fortsatt effektivisering i högre grad handla om struktur, organisation, prioriteringar och att resurser används där de gör störst nytta, snarare än generella procentuella kostnadsminskningar.

Samtidigt finns dokumenterade behov av riktade förstärkningar. Socioekonomiska förutsättningar och utbildningstradition påverkar elevernas förutsättningar, vilket förstärker betydelsen av skolans kompensatoriska uppdrag och behovet av att resurser i högre grad följer identifierade behov.

De nationella reformerna innebär ytterligare förändringar. Det reglerade undervisningsuppdraget får organisatoriska och ekonomiska konsekvenser från halvårsskiftet 2027. Därutöver behöver verksamheten under planperioden hantera kommande förändringar av grundskolans organisation och andra statliga reformer.

Planeringen och genomförandet av en ny 7–9-skola är ytterligare en strategiskt viktig fråga under perioden. Investeringen ger möjlighet att skapa lärmiljöer som bättre stödjer undervisning, trygghet och moderna arbetssätt, men behöver samtidigt genomföras med hänsyn till kommunens långsiktigt minskande elevunderlag.

Arbetet med undervisningskvalitet, elevhälsa och särskilt stöd behöver fortsätta parallellt med de strukturella förändringarna. Ett centralt mål är att huvudmannens analyser tydligare ska påverka prioriteringar, resursfördelning och organisation och därigenom bidra till att skillnader i resultat mellan skolor, elevgrupper och klasser minskar.

Under planperioden behöver även förskolans bemanningsorganisation analyseras vidare. En kartläggning av vikariebehov och vikarieanvändning vid kommunens sex förskolor påbörjas under 2026 och beräknas slutföras under 2027.

Kartläggningen ska ge en bättre förståelse för varför vikarieanvändningen skiljer sig mellan förskolorna och vilka faktorer som verksamheten själv kan påverka. Analysen omfattar bland annat personalfrånvaro, grundbemanning, schemaläggning, barngruppernas förutsättningar, organisation, arbetssätt och ledarskap.

Syftet är inte att utgå från ett på förhand bestämt besparingskrav, utan att skapa en mer robust och likvärdig förskoleorganisation där resurser används effektivt samtidigt som kontinuitet, kvalitet och en hållbar arbetsmiljö säkerställs. Resultatet kan komma att ligga till grund för framtida ställningstaganden kring bemanning, organisation och gemensamma principer för vikariehantering.

Digitalisering och artificiell intelligens skapar nya möjligheter i såväl undervisning som administration, men ställer samtidigt krav på kompetens, informationssäkerhet och ett kritiskt förhållningssätt.

För gymnasieskola, vuxenutbildning och yrkeshögskola blir regional samverkan och anpassning till arbetsmarknadens kompetensbehov fortsatt viktiga.

Sammantaget behöver utbildningsnämnden under planperioden hantera en dubbel uppgift: att anpassa organisationen till färre barn och elever samtidigt som nya krav genomförs och identifierade kvalitetsbehov möts.

Budgetarbetet handlar därför inte enbart om hur stora resurser som finns tillgängliga utan om var resurserna gör störst nytta, vilka delar av verksamheten som behöver värnas eller förstärkas och vilka förändringar eller omprioriteringar som krävs för att finansiera detta. Budgetunderlaget sammanfattar den politiska kärnfrågan som vilken ambitionsnivå kommunen vill ha och vad man i så fall är beredd att prioritera bort.

Målsättningen är en långsiktigt hållbar utbildningsorganisation där resurser, kompetens, lokaler och ledning används där de får störst betydelse för barns och elevers lärande och utveckling.

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-15

Diarienummer:
2026/1270-4**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Förskolans lokalförsörjning - framtida inriktning för förskoleorganisationen

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. Godkänna redovisningen av genomförd översyn av förskolans lokalförsörjning.
2. Ställa sig bakom inriktningen att anpassa förskolans lokalbestånd till den demografiska utvecklingen och det långsiktiga behovet av förskoleplatser.
3. Ställa sig bakom inriktningen att minska överkapaciteten av förskolelokaler i centralorten genom samordning och effektivare nyttjande av befintliga lokaler.
4. Ställa sig bakom inriktningen att på sikt koncentrera den centrala förskoleverksamheten till färre förskoleenheter och därigenom skapa förutsättningar för minskade drift- och underhållskostnader samt ett mer hållbart fastighetsbestånd.
5. Uppdra åt utbildningsförvaltningen att, med utgångspunkt i redovisad inriktning, ta fram förslag till framtida förskoleorganisation och lokalförsörjning inklusive konsekvenser för verksamhet, personal, barn, ekonomi och fastigheter.
6. Uppdra åt utbildningsförvaltningen att återkomma med förslag till genomförandeplan, tidplan, riskanalys, barnkonsekvensanalys samt ekonomisk konsekvensanalys inför framtida beslut.

Ärendebeskrivning

Utbildningsförvaltningen har sedan en längre tid haft i uppdrag att se över såväl förskolans som grundskolans organisation och lokalförsörjning.

Befolkningsprognoserna visar att antalet barn i förskoleålder fortsätter att minska under kommande år. Mellan år 2026 och 2036 prognostiseras antalet barn i åldern 0–5 år minska med ytterligare cirka 85 barn. Samtidigt visar prognosen för våren 2027 att behovet av förskoleavdelningar i centralorten uppgår till cirka 14,5 avdelningar medan dagens kapacitet uppgår till 21–22 avdelningar. Kommunen har därmed en betydande överkapacitet av förskolelokaler.

Utbildningsförvaltningen genomförde redan tidigare en lokalutredning av förskolans lokaler. Därefter har tekniska enheten genomfört en övergripande bedömning av kommunens fastighetsbestånd. Båda utredningarna pekar i samma riktning och visar att Ekeryds förskola är den förskola som har störst tekniskt åtgärdsbehov.

Ekeryds förskola är ursprungligen uppförd som låg- och mellanstadieskola och har anpassats till dagens förskoleverksamhet. Byggnaden har omfattande behov av investeringar i bland annat ventilation, värmesystem, konstruktion och energiförbättrande åtgärder. Den tekniska livslängden för flera system har passerats och energiförbrukningen är hög. Bedömningen från tekniska enheten är att omfattande renoveringsåtgärder sannolikt inte är ekonomiskt försvarbara i jämförelse med nybyggnation.

Ur ett rent fastighetsperspektiv framstår därför Ekeryds förskola som den förskola som på sikt bör avvecklas först. Samtidigt rymmer Ekeryds förskola flest avdelningar av de centralt placerade förskolorna. En direkt avveckling skulle därför kräva ersättningslokaler motsvarande cirka 3–5 avdelningar, vilket skulle medföra betydande investerings- och driftkostnader.

Tidigare har det funnits ett intresse från socialförvaltningen att disponera delar av Ekeryds förskola som idag står tomma. Enligt nuvarande uppgifter bedöms detta inte längre vara aktuellt. Därmed kan dessa lokaler fortsatt användas för förskoleverksamhet. Lokalerna är redan anpassade för verksamheten men används för närvarande inte av barnverksamhet.

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningen att en mer ändamålsenlig lösning är att på kort och medellång sikt koncentrera den centrala förskoleverksamheten till Ekeryds och Vilbokens förskolor samt att Brännaregårdens förskola läggs i träda när förutsättningarna är de rätta.

En sådan lösning innebär att befintliga lokaler kan nyttjas mer effektivt samtidigt som kommunen undviker kostnader för tillfälliga ersättningslokaler. Förvaltningen föreslår samtidigt att en långsiktig avvecklingsplan tas fram för Ekeryds förskola där ett slutdatum för verksamheten fastställs. Genom att tydliggöra att Ekeryds förskola används under en begränsad övergångsperiod kan framtida investeringar begränsas till sådana som är nödvändiga för att upprätthålla en säker och fungerande verksamhet.

Utifrån nuvarande befolkningsprognoser bedömer förvaltningen att behovet omkring år 2030 kan hanteras inom Brännaregårdens förskola och Vilbokens förskola. Dessa två förskolor omfattar tillsammans tolv avdelningar, vilket motsvarar det långsiktigt prognostiserade behovet.

Förvaltningen ser även över möjligheten att effektivisera användningen av lokalerna genom att omlokalisera verksamheten för omsorg på obekvämt arbetstid. Verksamheten bedrivs idag på Ekeryds förskola. Då verksamheten nyttjas under större delar av dygnet medför detta relativt höga energikostnader i en fastighet som redan har hög energiförbrukning. Förvaltningen undersöker därför möjligheten att flytta verksamheten till Vilbokens förskola. En sådan förändring bedöms kunna minska energikostnaderna med cirka 250 tkr per år samtidigt som lokalerna nyttjas mer effektivt.

Yttrande

Förvaltningen bedömer att kommunen behöver anpassa sitt lokalbestånd till den demografiska utvecklingen. Befolkningsprognoserna visar att antalet barn i förskoleålder fortsätter att minska under kommande år, vilket innebär att behovet av förskolelokaler successivt kommer att bli lägre än idag.

Samtidigt visar både utbildningsförvaltningens tidigare lokalutredning och tekniska enhetens fastighetsgenomgång att kommunen står inför betydande investerings- och underhållsbehov i delar av fastighetsbeståndet. Förvaltningen bedömer därför att framtida investeringar bör koncentreras till de lokaler som långsiktigt bedöms vara mest ändamålsenliga och kostnadseffektiva.

Ur ett fastighetsperspektiv har Ekeryds förskola det största tekniska åtgärdsbehovet. Byggnaden har hög energiförbrukning och flera tekniska system har nått eller passerat sin tekniska livslängd. Samtidigt utgör Ekeryds förskola en viktig del av den samlade förskolekapaciteten i centralorten. En omedelbar avveckling skulle därför kräva ersättningslokaler.

Förvaltningens bedömning är därför att den mest ändamålsenliga lösningen är att under en övergångsperiod koncentrera verksamheten till Ekeryds och Vilbokens förskolor samt att Brännaregårdens förskola läggs i träda. Detta skapar förutsättningar för att successivt minska lokalbeståndet i takt med att barnantalet minskar samtidigt som kommunen undviker kostnader för tillfälliga ersättningslokaler.

Förvaltningen bedömer vidare att ett slutdatum bör fastställas för Ekeryds förskolas användning. Genom en tydlig avvecklingsplan kan kommunen begränsa framtida investeringar till sådana åtgärder som är nödvändiga för att upprätthålla säker och fungerande verksamhet under övergångsperioden. På längre sikt bedöms Brännaregårdens förskola och Vilbokens förskola kunna utgöra basen för den centrala förskoleverksamheten.

Förvaltningen ser även över möjligheten att omlokalisera verksamheten för omsorg på obekvämt arbetstid från Ekeryds förskola till Vilbokens förskola. En sådan förändring bedöms kunna bidra till ett effektivare lokalutnyttjande och lägre energikostnader.

De ekonomiska beräkningar som redovisas i ärendet ska i nuläget främst ses som en indikation på storleksordningen av möjliga besparingar. Förvaltningen bedömer att kostnaderna för kostverksamheten sannolikt kommer att minska genom ett mer koncentrerat lokalutnyttjande. Samtidigt finns osäkerheter kopplade till bland annat lokalvård, då delar av de kostnader som idag finns på en förskola kommer att överföras till de verksamheter som tar emot fler barn och avdelningar. Den faktiska besparingen behöver därför analyseras närmare.

Innan ett eventuellt genomförandebeslut fattas behöver konsekvenser för verksamhet, personal, lokalvård, kostorganisation, transporter och ekonomi utredas ytterligare. Förvaltningen bedömer dock att den föreslagna inriktningen ger kommunen goda förutsättningar att långsiktigt anpassa lokalbeståndet till den demografiska utvecklingen samt minska framtida drift- och investeringskostnader.

Finansiering

Brännaregårdens förskola omfattar fem avdelningar. Enligt de beräkningar som hittills genomförts kan en trädeläggning av förskolan innebära minskade driftkostnader om cirka 1,3 mnkr per år jämfört med fortsatt drift.

Beräkningarna ska dock ses som preliminära. Förvaltningen bedömer att kostnaderna för kostverksamhet sannolikt blir lägre än idag genom ett mer koncentrerat nyttjande av lokaler och resurser. Samtidigt behöver effekterna för lokalvården analyseras närmare. I den preliminära kalkylen har lokalvårdskostnaden för Brännaregårdens förskola satts till noll, men i praktiken kommer delar av städbehovet att överföras till de förskolor som tar emot fler barn och avdelningar. Den faktiska besparingen för lokalvården bedöms därför bli lägre än vad den preliminära kalkylen visar.

Förvaltningen utreder även möjligheten att flytta verksamheten för omsorg på obekväm arbetstid från Ekeryds förskola till Vilbokens förskola. En sådan förändring bedöms kunna ge ytterligare besparingar om cirka 250 tkr per år genom lägre energikostnader och ett mer effektivt lokalutnyttjande.

Sammantaget bedöms den redovisade inriktningen skapa förutsättningar för lägre driftkostnader, minskat framtida investeringsbehov samt en mer ändamålsenlig användning av kommunens förskolelokaler. Exakta ekonomiska konsekvenser kommer att behöva analyseras vidare och redovisas i samband med ett framtida genomförandebeslut.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Förslaget innebär ingen förändring av barns rätt till förskoleplats. Förvaltningens utgångspunkt är att verksamheten även fortsättningsvis ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler med god kvalitet och tillgänglighet.

Vid framtida förändringar kommer barnkonsekvensanalys och riskbedömning att genomföras. Särskild hänsyn ska tas till barns trygghet, kontinuitet och behov av goda övergångar.

Beslutsunderlag

- Prognos förskoleplatser och avdelningsbehov våren 2027.
- Fastighetsrapport – Prioriteringar fastigheter utifrån teknisk status.
- Driftkalkyl förändringar i förskola.
- Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Tekniska enheten
Ekonomiavdelningen
Rektorer A.O, M.J, C.F, K.S

Bilagor:

- 1 Prioriteringar fastigheter utefter teknisk status
- 2 Driftkalkyl förändringar i förskola 2026-05-12
- 3 behov_2027

Prioriteringar fastigheter utefter teknisk status

Olofströms kommun äger fastigheter med varierad användning och skick. Investeringar som görs i fastigheter avskrivs under många kommande år. Det är därför av stor vikt att man har dialog om kommande behov och prognoser för att kunna planera underhållet på rätt sätt. I annat fall finns risk att komponentbyten med lång avskrivningstid görs på fastigheter som framöver är tänkta att avyttras.

För de fastigheter vi önskar ha kvar, bör medel för underhåll och komponentbyten tilldelas varje år i en jämn nivå. För fastigheter som inte behövs i den långsiktiga planen behöver kommunen ha en avvecklingsplan.

Fastighetsavdelningen har i detta dokument gjort en prioritering på alla kommunägda fastigheter. **Ingen hänsyn är taget till verksamhetens funktioner i fastigheten, utan endast den tekniska statusen.**

Detta dokument är tänkt som ett stöd till nämnderna i planeringen av vilka lokaler som är bäst lämpade att behåll och utveckla respektive avyttra. Det är upp till respektive nämnd och förvaltning att ta ställning till framtida behov.

Teknisk Status

För att göra den tekniska prioriteringen har vi poängsatt utefter följande kategorier;

- Byggnader utvändigt - tak, fönster, dörrar, fasad
- Värme, ventilation, styr o regler
- Tekniska installationer- el, VA, belysning, larm, storköksutrustning, hiss mm
- Grund, mark, utemiljö
- Inre underhåll – innerväggar, mattor, toaletter

Därefter mynnar dessa statusbedömningar ut i ett åtgärdsbehov som visar den övergripande statusen på varje fastighet. **Ju högre poäng för åtgärdsbehov, ju sämre byggnad.** De åtgärder som är nämnda under respektive byggnad är ett exemplifierande urval och baserar sig på det vi ser behöver göras på ett 10 års perspektiv.

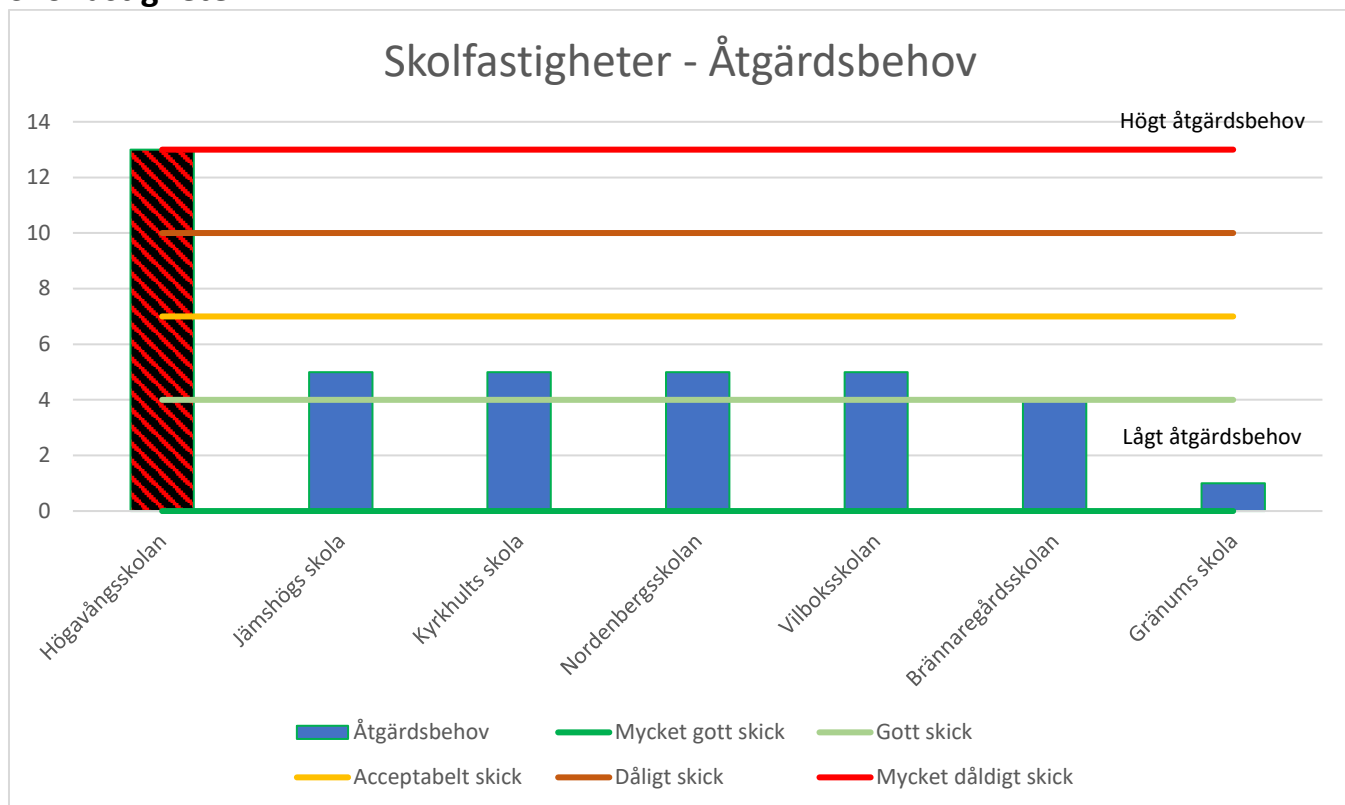
Vi har tagit fram diagram uppdelade utefter byggnadernas använda funktion. Staplarna i diagrammen är högre för de som har sämre poäng och färgsatta enligt nedan tabell.

För Högavångskolan, Vilshults brandstation och Toffelvägen finns redan beslut om avyttrande, dessa redovisas som skrafferade staplar i diagrammen.

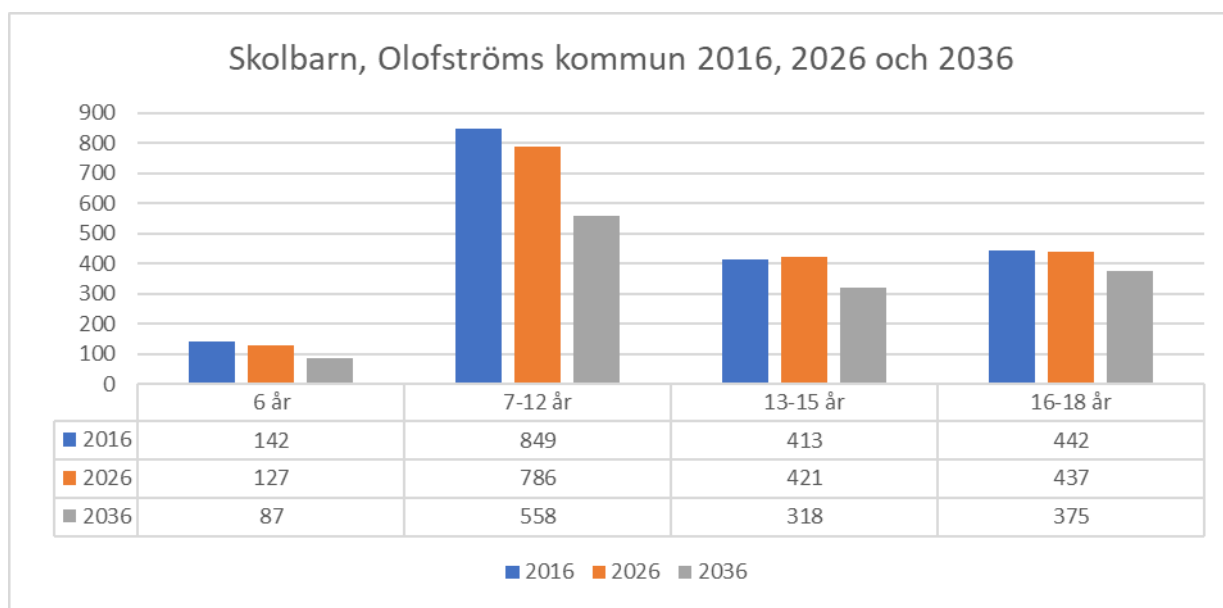
Poäng för åtgärdsbehov	Status			
Beslut om avyttring				
13-15	Mycket dåligt skick – Akuta brister, stora åtgärder behövs			
10-12	Dåligt skick – Flera brister, åtgärder behövs inom kort			
7-9	Acceptabelt skick – Fungerar men visst eftersatt underhåll			
4-6	Gott skick – Väl underhållen, mindre åtgärder behövs			
0-3	Mycket gott skick – Minimala åtgärder behövs			

Fastighetsrapport upprättad av Fastighetssamordnare Anna Blissing, Driftsingenjör Pasi Perätalo och Förvaltningsekonom Marie Ahonen.

Skolfastigheter

Enligt prognos minskar skolbarnen inom 10 år (från år 2026 till 2036) med 433 barn.

Antal elever/barn och personal i texten nedan avser ht 2025.

Högavångsskolan

Antal elever 464, antal personal 74. De äldsta delarna av skolan uppfördes 1952 och resterande delar kort därefter. Här finns beslut om avveckling och nybyggnation av högstadieskola

Jämshögs skola

Antal elever 146, antal personal 23. De äldsta delarna av skolan uppfördes 1954 och har därefter kompletterats med en gymnastikdel som är hopbyggd med huvudbyggnaden. Skolan har även byggts till under mitten av 1990 talet.

Utbyten av äldre värmeledningar, tappvattenledningar samt delar av avloppsledningar behöver göras på delar av skolan inom några år, samt fasadrenoveringar på de äldsta delarna. Även delar av elinstallationerna behöver moderniseras, samt viss uppgradering av ventilation.

Även utemiljön kräver vissa investeringar kommande år.

Kyrkhults skola

Antal elever 169, antal personal 19. Skolan uppfördes 1955, tillbyggnad gjordes under 1980 talet. Utbyten av vissa äldre värmeledningar, elinstallationer, och värmepumpar behöver utföras inom några år. Även fasadrenoveringar behöver utföras inom kort för att säkra ett tätt klimatskal över tid.

Nordenbergsskolan

Antal elever 466, antal personal 83 (Klara ej inräknat som hyr 785 m²). Delar av huvudbyggnaden uppfördes under 1940 och har fungerat som både stall och fabrikslokal. En större ombyggnad genomfördes 1980 då lokalerna gjordes om till skollokaler. Skolan har därefter löpande kompletterats med nya delar för specialinriktningar i undervisningen.

Det behöver utföras fasadrenoveringar av vissa delar av skolan. En del av skolans takytor behöver en omläggning av papptak inom några år.

Vilboksskolan

Antal elever 207, antal personal 42. Skolan uppfördes 1968 och kompletterades med en större byggnad 2021.

Merparten av takytorna på skolan har ny takbeläggning, en byggnad återstår att byta på.

Brännaregårdsskolan

Antal elever 342, antal personal 47. Skolan uppfördes 1974 och har kompletterats med två tillbyggnader 2016.

Skolans värmepumpar behöver sannolikt bytas ut inom några år innan akuta haverier inträffar.

Gränums skola

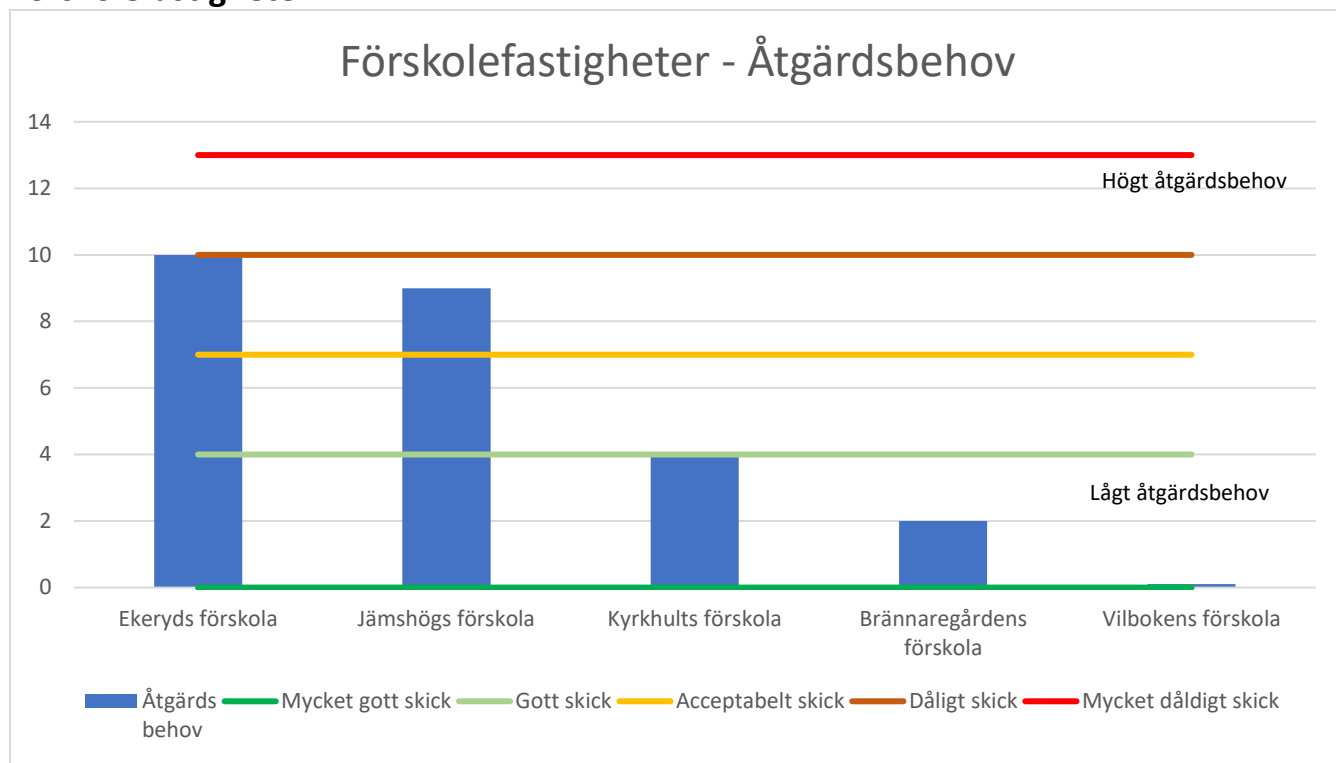
Skola; antal elever 31, antal personal 5. Förskola; antal barn 23, antal personal 5. Skolan uppförde 1981. Byggnaden är i gott skick.

Mindre takytor återstår att byta takbeläggning på.

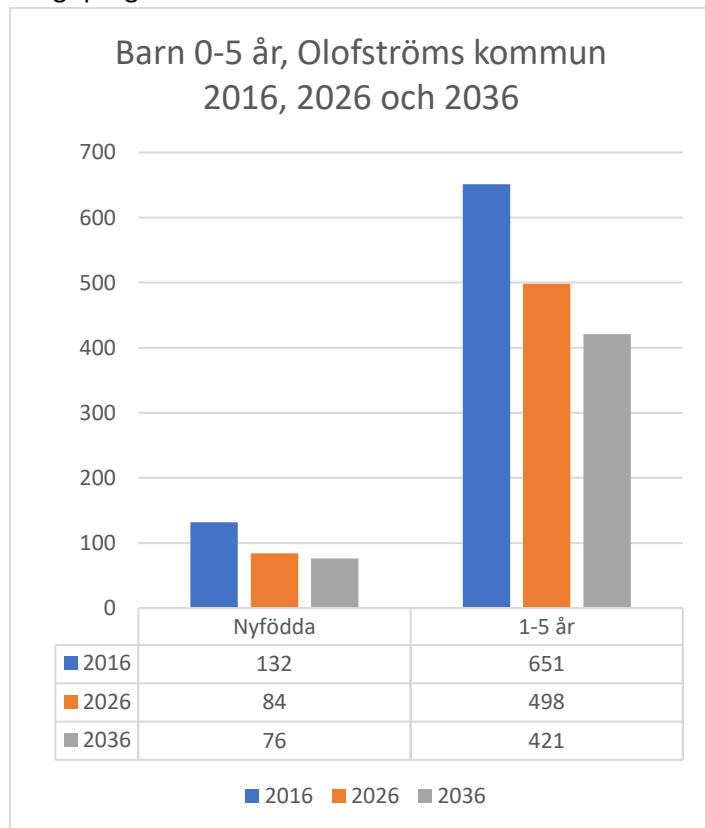
Angelägna beslut skolfastigheter;

Det finns ett beslut om att bygga en ny högstadieskola. Under förutsättning att detta genomförs undanröjer det identifierade risker för mycket kostsamma haverier inom ventilation, vatten, avlopp eller värmesystem på Högavångsskolan. Skulle sådana haverier inträffa vore det inte möjligt att bedriva verksamhet i byggnaderna. Tex kulvertar där teknisk livslängd har passerats, ett haveri skulle påverka både värme och vattenförsörjningen till byggnaderna.

Förskolefastigheter

Enligt prognos minskar antalet barn mellan 0-5 år inom 10 år (från år 2026 till 2036) med 85 barn.

Antal elever/barn och personal i texten nedan avser ht 2025.

Ekeryds förskola

Antal barn 85, antal personal 26. Flera avdelningar står i dagsläget tomma. Förskolan uppfördes som låg- och mellanstadieskola 1969. 2016 övergick verksamheten till att enbart vara förskola. Någon större anpassning av lokalerna har inte gjorts när verksamheten förändrades.

Ekeryds förskola är byggd med tunn isolering i hela klimatskalet. Att åtgärda detta skulle vara mycket dyrt. Våldigt stora investeringar behöver också göras i förskolans tekniska system såsom ventilation, konstruktion och värmesystem.

Den tekniska livslängden är passerad och förskolans redan höga energiförbrukningar ger med dagens energipriser mycket höga driftkostnader. Att underhålla befintliga system genom rena komponentbyten är därför inte att rekommendera.

Fastigheten är planlagd för "Allmänt ändamål" vilket innebär att tomten och byggnaderna kan användas för alla typer av kommunal verksamhet utan att detaljplanen behöver ändras.

Jämshögs förskola

Antal barn 86, antal personal 17. Förskolan uppfördes 1985 och har därefter byggts till i två omgångar.

Den senast tillbyggda delen är i så gott som nyskick. De äldre delarna har större behov av invändig uppfräschning.

Storköket är i behov av ombyggnad för att klara livsmedelshantering på ett bra sätt. Åtgärder på installationer och klimatskal behövs och bör samordnas med renovering och ombyggnad av storkök.

Kyrkhults förskola

Antal barn 98, antal personal 19. Förskola uppfördes 1980, tillbyggd 1989 och kompletterades med ytterligare en tillbyggnad 2016.

I de äldre delarna finns det behov av invändig uppfräschning, detta arbete pågår och utförs avdelning för avdelning. I övrigt är lokalerna i relativt gott skick. Värmeproduktionsanläggningen består av värmepumpar som behöver bytas inom kort.

Brännaregårdens förskola

Antal barn 82, antal personal 18. Förskolan uppfördes 1974 och totalrenoverades 2016. Lokalerna är därför i relativt gott skick.

Vilbokens förskola

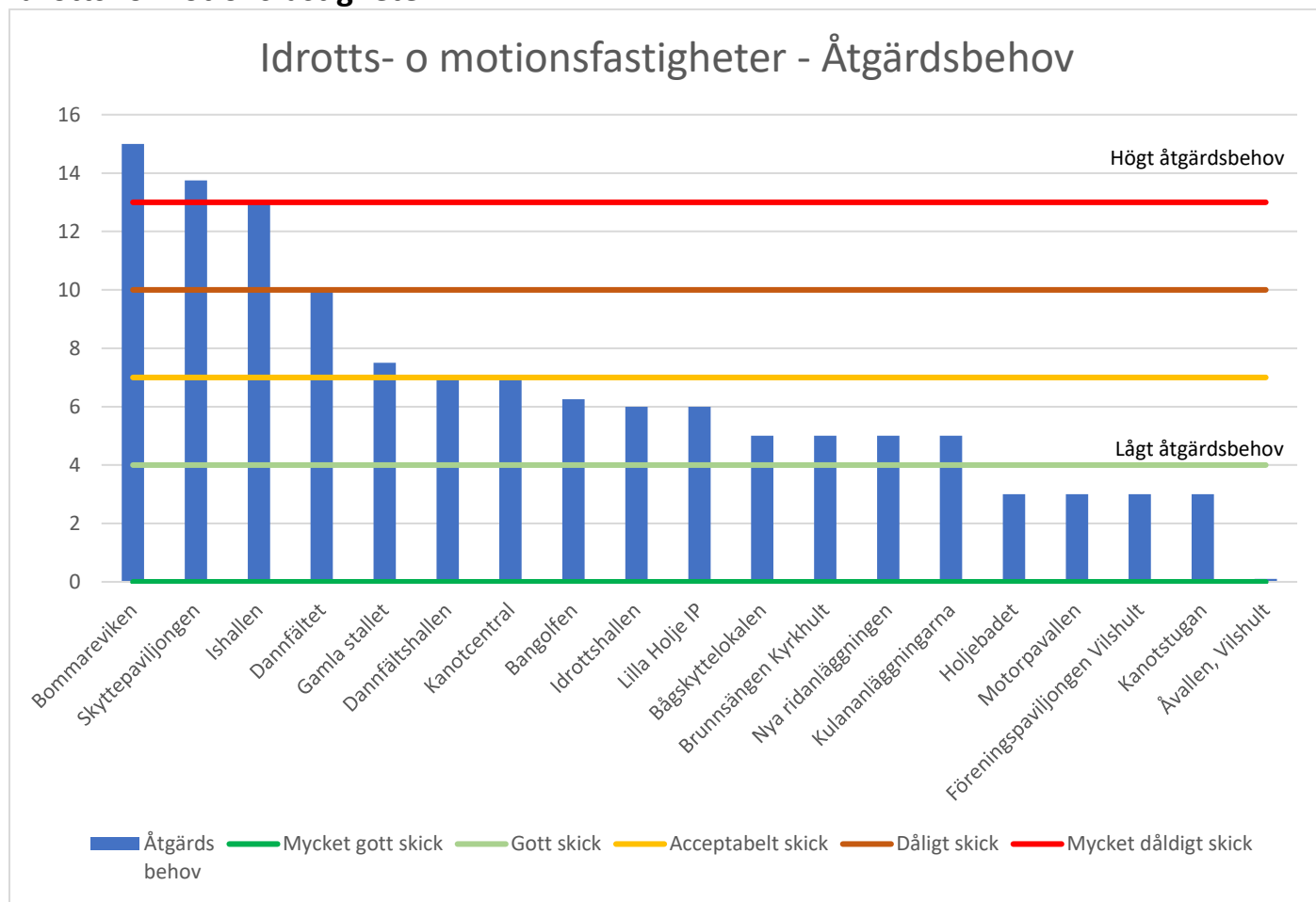
Antal barn 86, antal personal 19. Byggnaden uppfördes 2017 och har inget eftersatt underhåll.

Angelägna beslut förskolefastigheter;

För Ekeryds förskola behöver en avvecklingsplan tas fram så att hela eller delar av Ekeryds förskola kan avvecklas i takt med att behoven av avdelningar minskar. Alternativt att medel avsätts för en omfattande renovering och ombyggnad. Dock skulle sannolikt renoveringskostnaderna bli så höga att de inte är försvarbara jämfört med nybyggnadskostnader.

För Jämshögs förskola behöver medel avsättas för ombyggnad av storkök samt nödvändiga komponentbyten.

Idrotts- o motionsfastigheter

Bommareviken

Ingen förening som nyttjar lokalen. Byggnaden i dåligt skick och bör antingen säljas eller rivas.

Skyttepaviljongen

Ingen förening som nyttjar lokalen. Byggnaden i dåligt skick och bör antingen säljas eller rivas.

Ishallen

Nyttjas av Olofströms IK, Jämshögs Saints, Nordenbergs hockeyprofil och även av skolan. Byggnaden uppfördes 1971. Byggnaden har flera komponenter som är i kritiskt tillstånd. Akuthaverier kan uppstå utan förvarning med konsekvens att verksamheten får pausas eller upphöra.

Utredningsarbeten pågår på uppdrag av kultur & fritidsnämnden:

1. Att en eller flera företag bildar ett driftsbolag som arrenderar befintlig ishall med möjlighet till kommunalt driftsbidrag.
2. Att en extern aktör bygger en ny ishall och hyr ut denna till kommunen och/eller föreningar
3. Att undersöka vilka åtgärder som är möjliga att genomföra inom befintlig investeringsbudget om 12 mkr, samt vilka effekter dessa skulle få på hallens livslängd och funktion

Dannfältet

Nyttjas av Olofströms IF och UF Contact, anlades i början av 1970-talet.

Grusplanen är i dåligt skick, bland annat en dränering som slutat fungera, belysning som behöver bytas ut. Grusplanen har därför varit nedstängd under ett antal år.

Löparbanorna och tidtagningstornet behöver ses över. I övrigt är idrottsområdet i användbart skick men visst underhåll kommer krävas närmsta åren.

Gamla stallet

En del nyttjas av Holje Katthem. Andra delen är ett kommunalt förråd. Äldre byggnader uppförda innan 1900. Byggnaderna är funktionella som förråd.

Dannfältshallen

Nyttjas av Friskis&Svettis, UF Contact, Olofströms Innebandyklubb, Olofströms IF, Jämshögs IF, BK Union, Vilshults IF, Olofströms fritidsklubb och av Nordenbergsskolan. Byggnaden uppfördes 1979 och har därefter löpande genomgått en del underhåll och ombyggnader.

Byte av sportgolv kommer utföras sommaren 2026, byggnaden har även behov av en del yttre underhåll. Vi har även omklädningsrum som behöver renoveras och önskemål har framförts ifrån både skola och föreningar om att modernisera dessa för att bli mer funktionella.

Kanotcentral

Kanotcentral hyrs ut till Ofms Fritidsklubb. Byggnaden uppfördes 1974 men med en låg standard med oisolerade väggar. Byggnaden har stort behov av yttre underhåll.

Bangolfen

Byggnaden som är på ca 20kvm uppfördes 1981.

Dialog pågår med föreningen om att skänka byggnaden till dem. Därmed övergår ansvaret för underhållet till föreningen.

Idrottshallen

Stora hallen nyttjas av Olofströms innebandyklubb och även av Högavångsskolan. Andra delar av lokalen nyttjas av; Dance Studio, Friskis&Svettis, Olofströms kickboxing, Olofströms Judoklubb.

Byggnaden uppfördes 1962 och har därefter löpande genomgått en del underhåll och ombyggnader.

Lilla Holje IP

Nyttjas av Olofströms IF. Kommunen äger omklädningsbyggnaden som uppfördes 1960.

Byggnaden är i behov av både yttre och inre underhåll. Byggnaden värms med direkt-el.

På fastigheten finns även en klubbstuga som ägs av OIF.

Bågskyttelokalen

Nyttjas av BSK snapphanen. UF Contact har ett förråd i byggnaden. Det finns även en

föreningsoberoende kiosk som kan nyttjas i samband med event på dannfältets idrottsområde.

Byggnaden som är av moduler uppfördes på platsen 1998.

Brunnsängen Kyrkhult

Nyttjas av BK Union. Vintertid även av Jämshögs IF, Olofströms IF och Vilshults IF.

Delar av byggnaden behöver invändigt underhåll. Byggnaden värms med direktel.

Nya ridanläggningen

Nyttjas av Olofströms ridklubb. Stallbyggnaden uppfördes 2007. Många åtgärder som bör utföras har vi valt att avvakta med pga osäkerheter kring hur ridanläggningen kommer att drabbas när sydostlänken byggs.

Kulananläggningarna

Fotbollsplaner som är till för allmänheten. Finns på Vilboksskolan, Brännaregårdsskolan, Ekeryds förskola och Jämshögs skola.

Underhåll har utförts under 2025 och dessa är nu i gott skick.

Holjebadet

Bad, spa och gym som drivs av kommunen. Ursprungligen uppfört 1962 och tillbyggt 2007.

Anläggningen har nyligen genomgått omfattande renovering av bassängsystem och vissa tekniskdelar som hör därtill.

Motorpavallen

Nyttjas av Jämshögs IF. Anläggning består av två kommunalt ägda byggnader.

Dessa har nyare uppvärmning och har genomgått löpande underhåll genom åren men har likväl visst behov av underhåll.

På fastigheten står även en kioskbyggnad och en förrådsbyggnad som ägs och förvaltas av Jämshögs IF.

Föreningspaviljongen Vilshult

Nyttjas av Vilshults skytteförening. Uppförd 1982 i enklare standard.

Kanotstugan

Kanotstuga hyrs ut till Ofms Fritidsklubb. Uppförd på 1940-talet och utvändigt renoverad 2024.

Åvallen Vilshult

Nyttjas av Vilshults IF. Uppfört 1972 och totalrenoverad 2023.

Angelägna beslut Idrotts o motionsfastigheter;

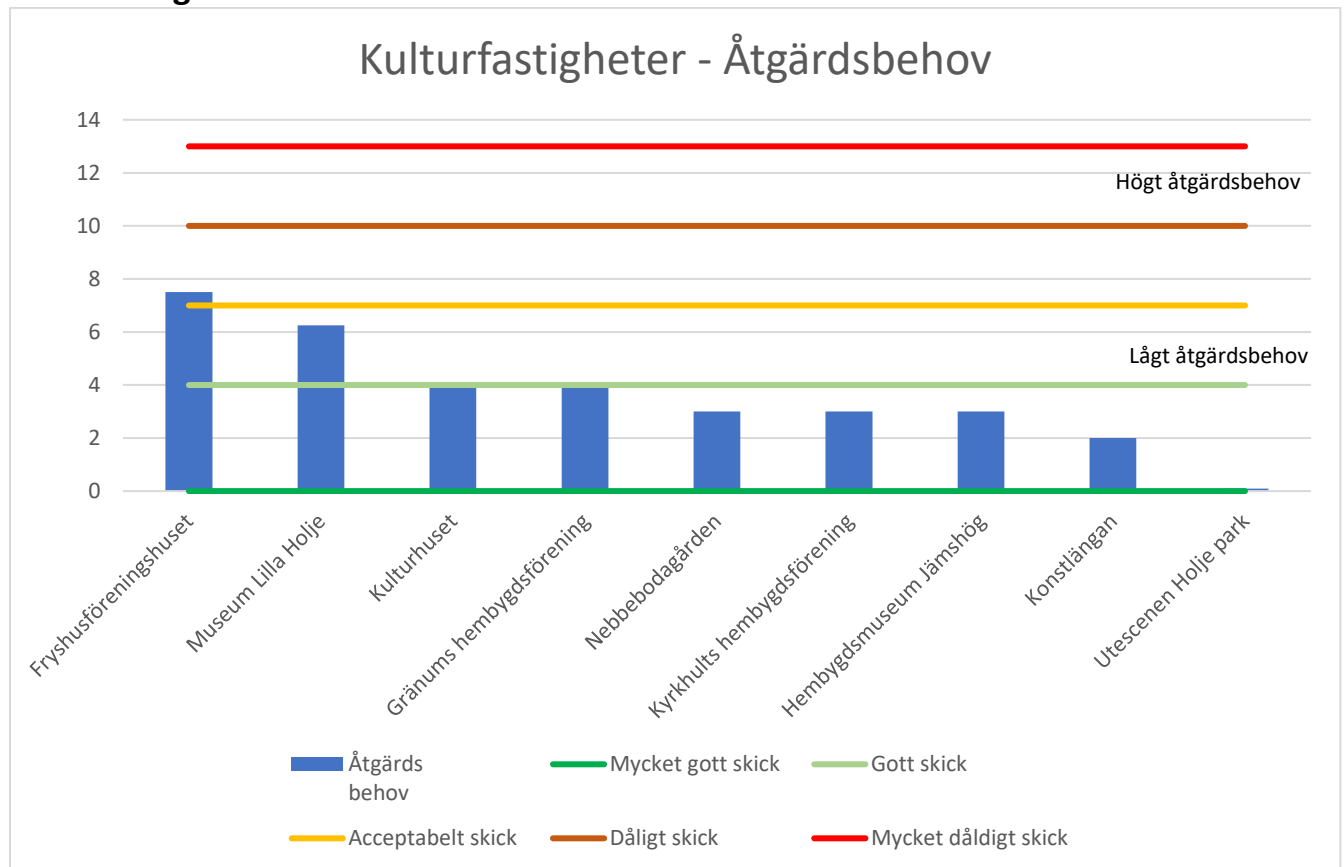
Beslut för antingen rivning eller försäljning av Bommarevikens omklädningsrum och Skyttepaviljongen bör tas under 2026

Inriktningsbeslut för Ishallen bör tas skyndsamt.

Om grusplanen på dannfältet ska fortsätta hyras ut till föreningar behöver medel avsättas för att åtgärda de omfattande bristerna.

Ställningstagande bör göras till förändrad uppvärmningsmetod för Lilla Holje omklädningsbyggnad samt Brunnsången.

Kulturfastigheter

Fryshusföreningshuset

Mindre fryshus som är i dåligt skick. Åtgärder krävs om byggnaden ska säkras för framtiden. Kommunen har ingen användning för byggnaden. Ingen nyttjar byggnaden.

Museum Lilla Holje

Stenbyggnad som nyttjas av Olofströms hembygdsförening. Värmeinstallationerna behöver bytas ut och visst invändigt underhåll behövs.

Kulturhuset

Bibliotek och kulturhus. Delar av byggnaden hyrs ut till föreningar och företag. Diskussioner pågår dock om att huset ska göras mer till ett rent kulturhus. Invändig renovering pågår. Delar av ventilations- och värmeanläggningen behöver renoveras. För att kunna planera underhåll och ombyggnader behöver användningsområdena för byggnaden beslutas.

Gränums hembygdsförening

Byggnaden nyttjas av Gränums hembygdsförening. Byggnaden i sig har inget kulturhistoriskt värde och skulle kunna avyttras genom försäljning.

Nebbebodagården

Byggnad med kulturvärde placerad i Holje park. Byggnaden nyttjas av näringsidkare. Utvändigt underhåll har utförts senaste åren. Byggnaden har uppvärmning med direkt-el och luft-luft-VP.

Kyrkhults hembygdsförening

Byggnad med kulturvärde. Nyttjas av Kyrkhults hembygdsförening. Enligt kontraktet ska föreningen utföra löpande underhåll.

Hembygdsmuseum Jämshög

Byggnad med kulturvärde. Nyttjas av jämshögs hembygdsförening. Byggnaden är i gott skick.

Konstlängan

Byggnaden har inte ett kulturhistoriskt värde i sig. Nyttjas av konstföreningar vid tillfälliga utställningar.

Utescenen Holje park

Scenen nyttjas vid event i Holje park och har genomgått renoveringar i närtid och är nu i gott skick.

Angelägna beslut Kulturfastigheter;

Utredning av vilken inriktning kulturhuset ska ha för att bli den mötesplats man önskar. Kan kulturverksamheter som finns i andra byggnader inrymmas i kulturhuset? Tex kommunala musikskolan, konstutställningar, skolevenemang och föreläsningar.

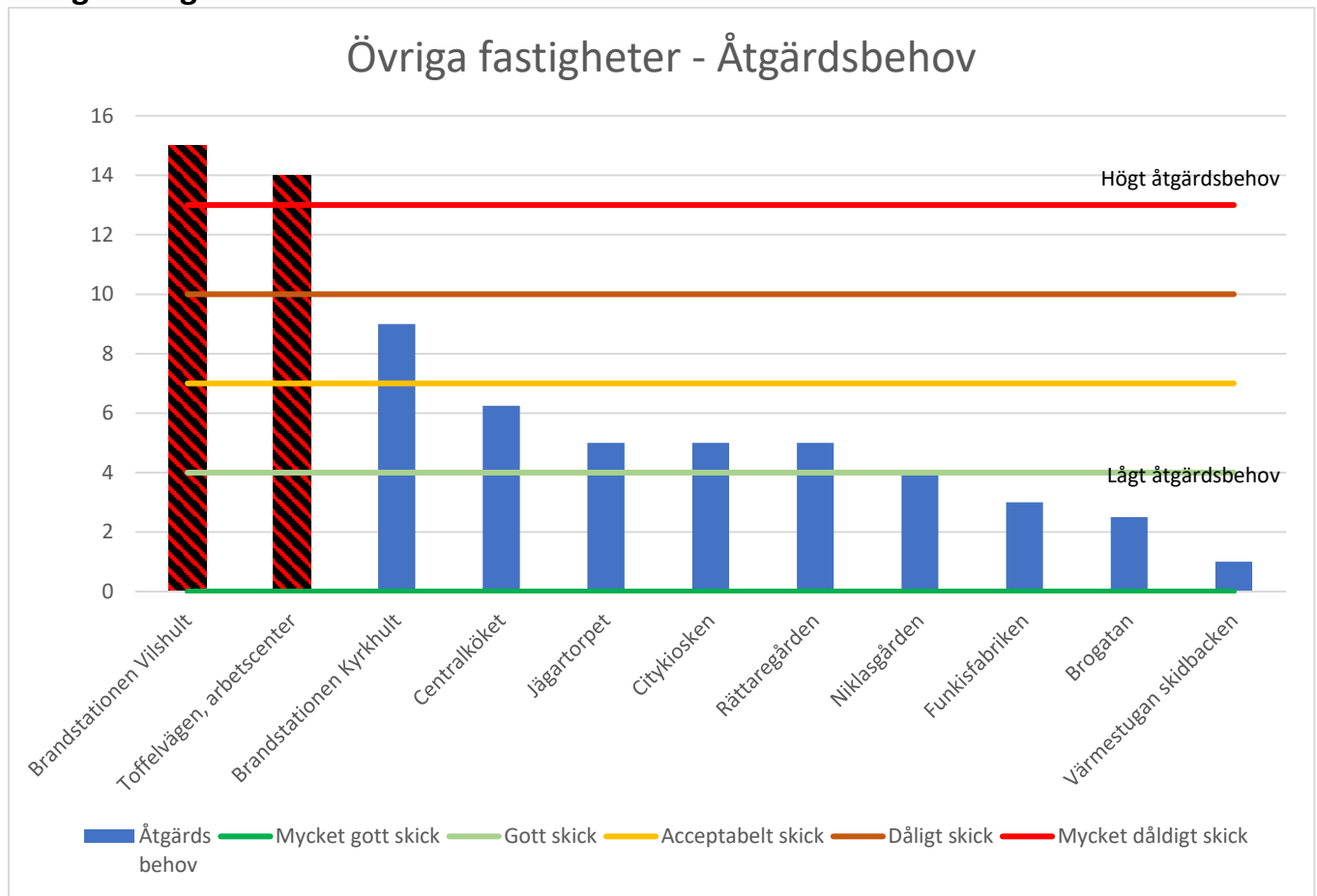
Utredning av framtida behov av konstlängan beaktat att vi nu har ett kulturhus.

Ställningstagande till förändrad uppvärmningsmetod för Lilla Holje museum samt Næbbebodagården.

Ställningstagande kring försäljning av Gränums hembygdsföreningsbyggnad.

Ett uppdrag bör ges kring möjlighet att riva fryshusföreningshuset.

Övriga fastigheter

Brandstationen Vilshult

Hys ut till privatperson. Beslut i KS om att fastigheten ska säljas.

Toffelvägen

Beslut finns att byggnaden ska rivas.

Brandstationen Kyrkhult

Hys ut till klubb.

Avloppssystemet är ej godkänt. Investeringar behöver göras inom kort. Kommunen har ingen användning för byggnaden och den skulle kunna avyttras.

Centralköket

Verksamheten kommer att flytta till Holjegården.

Oklart hur byggnaden ska användas till därefter.

Jägartorpet

Hys ut till kommunjägarna.

Hyresgästen ansvarar för löpande underhåll.

Citykiosken

Offentlig toalett, pumpstation och en kiosk som hyrs ut till näringsidkare.

Rättaregården

Föreningsbyggnad, hyrs ut till hembygdsförening

Niklasgården

Omsorgsfastighet för barn med särskilda behov

Funkisfabriken

Daglig verksamhet. Byggnaden är uppförd som skola 1998 och genomgick viss renovering och ombyggnad till daglig verksamhet 2022. Byggnaden har även en gymnastikdel som nyttjas i väldigt liten omfattning. Omklädningsdelen är i behov av renovering med detta har inte prioriterats pga den låga nyttjandegraden.

Brogatan

Lånas i nuläget ut till Olofströmshus.

Värmestugan skidbacken

Hyrs ut till förening. På fastigheten finns installationer och byggnader kvar från tiden då skidbacken var i drift. Dessa bör av säkerhetsskäl rivas.

Angelägna beslut övriga fastigheter;

Ställningstagande kring försäljning av Kyrkhults brandstation.

Utredning av nuvarande centralkökets kommande användning bör göras i samband med avvecklingsplan för Ekeryds förskola.

Utredning av skidbacke-området bör göras i samverkan med i området aktiva föreningar.

Prioritera för ett hållbart fastighetsbestånd

Kommunens samlade underhållsbehov överstiger tillgängliga resurser. Det innebär att alla fastigheter inte kan prioriteras lika. För att använda skattemedlen ansvarsfullt krävs tydliga och medvetna val.

Fastigheter som är avgörande för kommunens kärnverksamheter måste ges företräde i underhåll och investeringar. Samtidigt bör kommunens ägande av fastigheter med stort underhållsbehov och låg strategisk betydelse omprövas. Att avyttra eller avveckla sådana fastigheter är ett sätt att minska framtida kostnader och frigöra resurser.

Befolkningsprognosen visar att lokalbehovet i Olofströms kommun kommer att förändras tydligt fram till 2040, främst på grund av minskande befolkning och en åldrande invånarstruktur.

Minskningen av barn mellan 0-5 år är 201 barn från 2016 till 2026.

Prognosen från 2026 till 2036 är en minskning på ytterligare 85 barn i samma åldersintervall.

Minskningen av skolbarn (6-18 år) är 75 barn från 2016 till 2026.

Prognosen från 2026 till 2036 är en minskning av ytterligare 433 skolbarn.

När befolkningen minskar kommer det generella behovet av kommunala lokaler att sjunka, särskilt inom verksamheter som är kopplade till yngre åldersgrupper.

Låga födelsetal och färre barn innebär att behovet av förskole- och skollokaler minskar över tid. Det kan leda till överskott av lokaler eller behov av omställning och samlokalisering.

Den växande gruppen äldre ökar efterfrågan på lokaler för vård, omsorg, särskilda boenden och andra stödverksamheter.

Befolkningsutvecklingen i Olofströms kommun påverkar även behovet av tex fritids- och kulturlokaler, både i omfattning och i vilken typ av verksamheter som efterfrågas.

Kommunen behöver inte bara färre lokaler totalt – lokalerna behöver även bli mer flexibla och samutnyttjas mer.

Genom att prioritera kan kommunen säkra funktion, värde och långsiktighet i de fastigheter som är viktigast för invånare och verksamheter.

Brännaregårdens förskola i träda

Kostnadsdel	Del	Kostnad internhyra 2027	Kostnad om objektet är i träda	Skillnad	
Kapitaltjänstkostnad	Kapitaltjänstkostnad	621 000 kr	621 000 kr	0 kr	
Vatten o avlopp	Drift	27 000 kr	7 000 kr	20 000 kr	
Elkostnad	Drift	385 000 kr	75 000 kr	310 000 kr	
Sophantering	Drift	59 000 kr	0 kr	59 000 kr	
Fastighetsskötsel	Drift	180 000 kr	40 000 kr	140 000 kr	Endast tillsyn
Service vitvaror	Drift	5 000 kr	0 kr	5 000 kr	
Tillsynsavgift	Drift	2 000 kr	0 kr	2 000 kr	
Skötsel utemiljö	Drift	65 000 kr	30 000 kr	35 000 kr	
Snöröjning	Drift	5 000 kr	0 kr	5 000 kr	
Ventilationsfilter	Drift	7 000 kr	0 kr	7 000 kr	
Fastighetsadministration	Drift	68 000 kr	34 000 kr	34 000 kr	
Besiktning ventilation	Drift	5 000 kr	5 000 kr	0 kr	
Besiktning köldmedia	Drift	2 000 kr	2 000 kr	0 kr	
Brandlarmsabonnemang	Drift	9 000 kr	9 000 kr	0 kr	
Brandskyddsutrustning	Drift	10 000 kr	2 000 kr	8 000 kr	
Brandsyner	Drift	5 000 kr	5 000 kr	0 kr	
Larmsändarövervakning	Drift	6 000 kr	6 000 kr	0 kr	
Bevakning lokaler	Drift	5 000 kr	5 000 kr	0 kr	
Försäkring	Drift	7 000 kr	7 000 kr	0 kr	
Övriga försäkringar (Anticimex)	Drift	1 000 kr	1 000 kr	0 kr	
Underhåll	Underhåll	70 000 kr	20 000 kr	50 000 kr	
Lokalvård	Lokalvård	638 000 kr	0 kr	638 000 kr	
		2 182 000 kr	869 000 kr	1 313 000 kr	

Moduler 4 avd förskola

Driftskostnad, årlig kostnad	Kostnad	
Hysespris moduler	758 400 kr	
Elkostnad	85 000 kr	Klar
OVK besiktning	2 000 kr	
Sophämtning	40 000 kr	Brg fsk 59 tkr
VA-kostnad	30 000 kr	klar
Skötsel utemiljö	60 000 kr	Likt Brg fsk
Försäkring	3 000 kr	Hälften av Brg fsk
Brandlarmsabonnemang	5 000 kr	Hälften av Borggården
Bevakning lokaler	14 000 kr	Likt Borggården
Brandkyddsutrustning	20 000 kr	Hälften av Borggården
Larmsändarövervakning	5 000 kr	Likt Borggården
Fastighetsskötsel	50 000 kr	1/4-del av Brg fsk
Underhåll	50 000 kr	590m2, öven utemiljö
Fastighetsadministration	40 000 kr	590 m2
Verksamhetsvaktmästeri	132 000 kr	Hälften av Brg fsk
Lokalvårdskostnad	318 800 kr	Hälften av Brg fsk
1 613 200 kr		

Vissa delar ingår i Expandias offert

Delar ingår i Expandias offert

Delar ingår i Expandias offert

Etableringskostnad (engångskostnad)	Kostnad
Montage	657 000 kr
Anslutningsavgift, el	75 000 kr
Anslutningsavgift, va	70 000 kr
Anslutningsavgift, fiber	20 000 kr
Markarbete	300 000 kr
Brand- o utrymningslarm	300 000 kr
Inbrottslarm o RCO	200 000 kr
Staket	600 000 kr
Lekmiljö	400 m staket
2 822 000 kr	

Rivning Ekeryds förskola - kostnad

Driftskostnad, årlig kostnad Ekeryds förskola	Kostnad
Internhyran 2027	3 643 000 kr
Lokalvård	1 452 000 kr
Verksamhetsvaktmästare 2027	226 000 kr
	5 321 000 kr

Kostnad avveckling (engångskostnad)	Kostnad
Nedskrivning kvarvarande värde i förskolan	8 431 441 kr
Driftsföra pågående projekt	177 757 kr 226210324 Ekeryds förskola, värme o ventilationsåtgärder
Rivningskostnad	9 000 000 kr mellan 6-12 mkr
Återställning mark	1 250 000 kr mellan 0,5-2 mkr
Miljöinventering	500 000 kr mellan 300-800 tkr
Asbest/PCB-sanering	5 000 000 kr mellan 2-8 mkr
Deponi	3 500 000 kr mellan 2-5 mkr
	27 859 198 kr

Skyddsrum i källarplan. Rivs det så måste de återställas
Om skyddsrummen inte rivs, blir rivningskostnaden betydligt mindre

Prognos våren 2027

Förskola	Antal avdelningar, behov våren 2027
Brännaregården	4,5
Vilboken	4,7
Ekeryd	5,3
	14,5

Förskola	Antal avdelningar 260515
Brännaregården	5
Vilboken	5
Ekeryd	5
	15

Förskola	Antal avdelningar våren 2027	Möjligt antal avd.
Brännaregården	0	
Vilboken	7	
Ekeryd	9	11
	16	

Förskola	Antal avdelningar våren 2027	Möjligt antal avd.
Brä	5	
Vb	7	
Eke	0	
	12	

	Antal avdelningar
Förskola	260515
Gränum	1,3
Jämshög	5
Kyrkhult	5,7
	12

Utbildningsnämnden

UBN § 58/2026

UBN 2026/1296

§ 58/2026 Kamerabevakning vid Högavångsskolan - redovisning av extern utredningUtbildningsnämndens beslut:

Bordlägger ärendet till nästa möte för utbildningsnämnden den 21 september 2026, så att utredningen kan kommuniceras på Högavångsskolan och till de fackliga representanterna. I övrigt tas informationen till protokollet.

Ärendebeskrivning

Frågan om kamerabevakning i Högavångsskolans inomhusmiljö har aktualiserats under våren 2026. Synpunkter och önskemål om att frågan skulle utredas har framförts från fackliga företrädare vid skolan samt i den offentliga debatten.

Utbildningsförvaltningen informerade utbildningsnämndens arbetsutskott den 18 maj 2026 om att en formell begäran om rättslig bedömning hade översänts för vidare hantering. Mot bakgrund av frågans komplexitet beslutades att anlita extern kompetens för att genomföra en oberoende bedömning av förutsättningarna för kamerabevakning vid Högavångsskolan.

Den externa utredningen redovisades den 10 juni 2026.

Yttrande

Utredningen redogör för gällande lagstiftning, Integritetsskyddsmyndighetens praxis samt de omständigheter som framförts som skäl för kamerabevakning.

I utredningen konstateras bland annat att:

- skolmiljöer omfattas av ett starkt integritetsskydd,
- elever är skyldiga att vistas i skolan, vilket förstärker integritetsintresset,
- kamerabevakning i korridorer, uppehållsytor och andra områden där elever normalt vistas endast kan komma i fråga vid mycket omfattande och allvarlig problematik,
- kamerabevakning inte får användas i förebyggande syfte utan måste grundas på dokumenterade inträffade händelser,
- önskemål om att kunna utreda konflikter eller kränkningar normalt inte utgör tillräcklig grund för kamerabevakning.

Utredaren har även analyserat tillgänglig dokumentation av inträffade händelser samt de synpunkter som framförts från verksamheten. Bedömningen är att det saknas underlag som visar på en återkommande eller systematisk problematik av sådan omfattning att den skulle kunna motivera kamerabevakning i skolans inomhusmiljö.

Utbildningsnämnden

UBN § 58/2026

UBN 2026/1296

Den samlade bedömningen är att bevakningsintresset är lågt och att det inte överväger det starka integritetsintresset. Utredaren rekommenderar därför att befintliga kamerasystem monteras ned.

Utbildningsförvaltningen delar den bedömning som redovisas i den externa utredningen.

Finansiering

Ärendet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Ett bibehållande eller införande av kamerabevakning utan tillräcklig rättslig grund skulle däremot kunna innebära ekonomiska risker i form av tillsynsåtgärder och eventuella sanktionsavgifter.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Kamerabevakning i skolmiljö innebär behandling av personuppgifter och ett intrång i barns personliga integritet. Barnkonventionens bestämmelser om barnets bästa och barns rätt till privatliv ska särskilt beaktas.

Utredningen konstaterar att integritetsintresset väger mycket tungt i skolmiljö och att det inte finns tillräckliga skäl för att inskränka detta genom kamerabevakning.

Beslutsunderlag

- PM om kameraövervakning, Per Drysen, 2026-06-10
- Information till utbildningsnämndens arbetsutskott 2026-05-18

Beslutet skickas till

Kommunledningsförvaltningen
Förvaltningschef P.H
Rektor Högavångsskolan O.H, K.L

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-06-10

Diarienummer:
2026/1296-5**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-06-15

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Kamerabevakning vid Högavångsskolan - redovisning av extern utredning

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. Notera informationen om genomförd extern utredning avseende kamerabevakning vid Högavångsskolan.
2. Ställa sig bakom utredningens bedömning att det i nuläget saknas rättsliga förutsättningar för kamerabevakning i skolans inomhusmiljö.
3. Uppdra åt utbildningsförvaltningen att fortsätta arbetet med alternativa åtgärder för trygghet, studiero och förebyggande arbete inom skolans verksamhet.
4. Överlämna utredningen till kommunledningsförvaltningen i egenskap av systemägare för kommunens kamerabevakning för fortsatt hantering av befintlig kamerautrustning.

Ärendebeskrivning

Frågan om kamerabevakning i Högavångsskolans inomhusmiljö har aktualiserats under våren 2026. Synpunkter och önskemål om att frågan skulle utredas har framförts från fackliga företrädare vid skolan samt i den offentliga debatten.

Utbildningsförvaltningen informerade utbildningsnämndens arbetsutskott den 18 maj 2026 om att en formell begäran om rättslig bedömning hade översänts för vidare hantering. Mot bakgrund av frågans komplexitet beslutades att anlita extern kompetens för att genomföra en oberoende bedömning av förutsättningarna för kamerabevakning vid Högavångsskolan.

Den externa utredningen redovisades den 10 juni 2026.

Yttrande

Utredningen redogör för gällande lagstiftning, Integritetsskyddsmyndighetens praxis samt de omständigheter som framförts som skäl för kamerabevakning.

I utredningen konstateras bland annat att:

- skolmiljöer omfattas av ett starkt integritetsskydd,
- elever är skyldiga att vistas i skolan, vilket förstärker integritetsintresset,
- kamerabevakning i korridorer, uppehållsytor och andra områden där elever normalt vistas endast kan komma i fråga vid mycket omfattande och allvarlig problematik,
- kamerabevakning inte får användas i förebyggande syfte utan måste grundas på dokumenterade inträffade händelser,
- önskemål om att kunna utreda konflikter eller kränkningar normalt inte utgör tillräcklig grund för kamerabevakning.

Utredaren har även analyserat tillgänglig dokumentation av inträffade händelser samt de synpunkter som framförts från verksamheten. Bedömningen är att det saknas underlag som visar på en återkommande eller systematisk problematik av sådan omfattning att den skulle kunna motivera kamerabevakning i skolans inomhusmiljö.

Den samlade bedömningen är att bevakningsintresset är lågt och att det inte överväger det starka integritetsintresset. Utredaren rekommenderar därför att befintliga kamerasytem monteras ned.

Utbildningsförvaltningen delar den bedömning som redovisas i den externa utredningen.

Finansiering

Ärendet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Ett bibehållande eller införande av kamerabevakning utan tillräcklig rättslig grund skulle däremot kunna innebära ekonomiska risker i form av tillsynsåtgärder och eventuella sanktionsavgifter.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Kamerabevakning i skolmiljö innebär behandling av personuppgifter och ett intrång i barns personliga integritet. Barnkonventionens bestämmelser om barnets bästa och barns rätt till privatliv ska särskilt beaktas.

Utredningen konstaterar att integritetsintresset väger mycket tungt i skolmiljö och att det inte finns tillräckliga skäl för att inskränka detta genom kamerabevakning.

Beslutsunderlag

- PM om kameraövervakning, Per Drysen, 2026-06-10
- Information till utbildningsnämndens arbetsutskott 2026-05-18

Beslutet skickas till

Kommunledningsförvaltningen
Förvaltningschef P.H
Rektor Högavångsskolan O.H, K.L

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

1 PM om kameraövervakning

PM om kameraövervakning

Till: Utbildningschef

Från: Per Drysen

Ärende: PM om kameraövervakning i syfte att bedöma huruvida övervakningsintresset är tillräckligt för att kameraövervakning ska vara i överensstämmelse med lag och rättspraxis

Bakgrund

Frågan om kamerabevakning i Högavångsskolans inomhusmiljö har åter aktualiserats. Önskemål om att frågan utreds har framförts från fackliga företrädare vid skolan samt lyfts i den offentliga debatten.

Syftet med denna PM är att ge en beskrivning av gällande regelverk och praxis samt lämna en bedömning kring kameraövervakning på Högavångsskolan.

Kommunledningsförvaltningen är systemägare för kommunens kamerabevakning och ansvarar för eventuella rättsliga bedömningar och utredningar inom området.

Regelverk och praxis

Regelverket har ändrats så att tillstånd för kameraövervakning numera inte är nödvändigt. Däremot ska det göras en bedömning av bevakningsintresset i förhållande till skyddet för den enskildes integritet. Grundregeln är att den enskilde ska inte behöva bli övervakad i onödan. Det kan kortfattat beskrivas som att för att kameraövervakning ska vara tillåten ska bevakningsintresset överskrida integritetsintresset.

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) är tillsynsmyndighet och kan komma att kontrollera huruvida kameraövervakning är tillåten eller inte.

Bevakningsintresset ska grundas i inträffade händelser som är i nutid. Historiska händelser ska inte vägas in i bedömningen. Det är också frågan om att se om händelserna är grova nog att försvara kameraövervakning.

Integritetsintressets vikt har över tid ökat mer och mer. Det finns numera lagstiftning som till exempel GDPR och Datasäkerhetslagen som ska svara för att individer inte övervakas i onödan och att personuppgifter hanteras med stor försiktighet. En inspelning på film där individen kan identifieras är en personuppgift som hanteras inom ramen för kommunens servrar varför kommunen är ansvarig för hanteringen av personuppgiften.

Det kan konstateras vid en genomgång av genomförda granskningar och tillsyner att det ställs höga krav för att vara tillåtet med kameraövervakning. De begränsningar som nämns är bland annat att ett flertal bränder och

Per Drysén

Datum
2026-06-10

Dnr

misshandlar inte är tillräckligt för att godkänna övervakning. I en lokal som en skola, där det är tvingande närvaro för eleverna, begränsas generellt även övervakningsytan till att gälla entréer och omedelbart närliggande områden.

En stark praxis gäller för områden där elever normalt rör sig, till exempel korridorer och uppehållsrum, där det bedömts inte vara tillåtet med kameraövervakning.

De skolor som angivit att det förekommer konflikter eller oordning och där skolan försökt få tillstånd eller granskats i efterhand och där det önskats som underlag för utredning av inträffad händelse har genomgående avvisats som tillräckligt skäl. Endast vid mycket grova och ofta förekommande konflikter har begränsat tillstånd givits.

Övervakning i förebyggande syfte är inte tillåtet. Det krävs underlag om inträffade händelser för att kameraövervakning överhuvudtaget ska övervägas.

Det räcker dock inte med att konstatera att det finns omfattande och grova händelser för att kameraövervakning ska kunna införas. Det krävs också ett omfattande skydd för den enskilde genom att endast ett fåtal personer ska kunna ta del av materialet och att det endast får sparas mycket kort tid, under en vecka kan anses som en genomgående norm. En dokumentation av hur materialet hanteras, vilka som får ta del av den samt hur den sparas måste finnas.

Skolor är områden som generellt sett inte är att anse som riskområden för brott. Undantag gäller för fasadytor där övervakning tillåts utan omfattande skadegörelse och gäller då själva fasaden och 2 meter utanför. Inomhus behöver man kunna visa att inträffade händelser det senast året varit både omfattande och huvudsakligen grova.

Inträffade händelser

Av den statistik om inträffade polisanmälda brott i området kring skolan under 2025 kan konstateras att det har inträffat 19 händelser, framförallt utomhus, varav endast 2 kan anses som grova. Av brottsrubriceringen framgår inte exakt var eller när händelserna inträffat förutom i ett fall där det handlar om internet. Flera av fallen kan dock vara utanför skolans verksamhetstid.

Framförda skäl för önskemål om kamerabevakning

Fackliga företrädare samt medarbetare vid skolan har bland annat framfört följande:

- Förekomst av viss skadegörelse och nedskräpning inom skolans lokaler, bland annat på toaletter
- Önskemål om möjlighet att i vissa situationer kunna klarlägga händelseförlopp vid konflikter och misstänkta kränkningar mellan elever

Per Drysen

Datum
2026-06-10

Dnr

- Uppgift om att det vid något tillfälle ska ha förekommit eldning i papperskorg på toalett

Utbildningsförvaltningen vill samtidigt framhålla att:

- dokumentation kring omfattning och frekvens av skadegörelse är begränsad
- uppgiften om eldning av papperskorg avser en enstaka historisk händelse där närmare dokumentation saknas
- det i nuläget inte finns dokumenterat underlag som visar på en återkommande eller systematisk problematik av allvarigare slag

Bedömning

Vid en jämförelse mellan vad som redogjorts ovan rörande rättsläge och praxis med vad som framkommit rörande inträffade händelser i området och det som framförts som önskemål kan konstateras följande:

- Antalet polisanmälda händelser är få och flera kan inte anses ha skett inomhus i skolan under verksamhetstid. Mycket få är att anse som grova.
- Övervakning i förebyggande syfte är inte tillåtet.
- Övervakning av inomhusområden där elever normalt vistas får inte förekomma utan omfattande och grova händelser.
- Inget har framförts som pekar på att fasaden är utsatt för skadegörelse, inte heller har behov av sådan övervakning önskats

Sammantaget är det min bedömning att bevakningsintresset är lågt överhuvudtaget och absolut inte når i närheten av integritetsintresset. Det ska samtidigt uppmärksammas att skolan är en plats där eleverna är tvingade att vistas vilket stärker integritetsskyddet. Övervakning av barn och elever är också särskilt känslig

Rekommendation

Jag rekommenderar att Utbildningsnämnden beslutar att montera ner befintliga kamerasystem.

Per Drysen
Utredare säkerhetsskydd & beredskap

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-15

Diarienummer:
2026/2204-1

Nämnd

Utbildningsnämnden

2026-09-21

Handläggare

Namn: Patricia Thomasson

Titel: Utbildningskontoret

Elevuppföljning och förskolekö för september månad

Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Förvaltningschef, Patrik Håkansson redovisar elevuppföljningen och förskolekön för september månad.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Det finns inget barnrätts- och jämställdhetsperspektiv att beakta.

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

- 1 Elevuppföljning och förskolekö september

Utfall elever

Hela kommunen

Datum: 2026-09-15

Årskurs	Brännare- gårds skolan	Gränums Skola	Jämshögs Skola	Kyrkhults Skola	Vilboks- skolan	Vilbokens anpassade grundskola	Högavångs skolan	Högavångs anpassade grundskola	Summa elever	Varav Dossienr	Varav anpassad	Varav inter- kommunala	Elever i annan kommun
Förskoleklass	54	5	22	27	18				126				2
Åk 1	48	3	18	16	25	1		1	112			1	2
Åk 2	47	9	12	31	29	2			130			2	4
Åk 3	45	7	18	28	20	3			121			1	2
Åk 4	37		35	23	37	1		1	134				2
Åk 5	51		25	20	34	3			133				3
Åk 6	58		18	30	23	5		1	135			1	2
Åk 7							131	5	136			6	4
Åk 8							149	1	150		1	10	5
Åk 9							144		144		3	12	5
Summa	340	24	148	175	186	15	424	9	1321	0	4	33	31

(inkl integrerad anpassad grundskola)

	Skyddad id (varav)				
	F-klass	åk 1-9	Papperslösa /Gömda	Varav elever som saknar siffror (ej asyl)	
Brännaregårdsskolan		1			
Gränums skola					
Gränums anpassade grundskola					
Jämshögs skola		1			
Kyrkhults skola			1		
Vilboksskolan		3	1		
Högavångsskolan		2	2		
Högavångs anpassade grundskola					
Summa		7	4	0	

Utfall placerade barn i förskoleverksamhet

Hela kommunen

Datum:

260915

Födelseår	Antal barn i kommunen	Brännaregården	Ekeryd	Grånum	Jämshög	Kyrkhult	Vilboken	Summa Placerade	Asyl (varav)
2025	96	3	5	0	10	4	11	33	
2024	85	17	12	0	21	12	10	72	
2023	86	13	12	3	14	21	18	81	
2022	106	13	15	8	18	28	19	101	
2021	118	24	22	6	19	24	23	118	
2020			2	1	1			4	
Summa (skyddade ingår)	491	70	68	18	83	89	81	409	
Lediga platser		20	112	18	7	19	45	221	
Antal platser		90	180	36	90	108	126	630	

Födda 2026

71

Förskolekö

Hela kommunen

Datum:

Förskolor	Förskoleplatser	Placerade	Ej folkbokförd (varav)	Kö 2026 juli-sep	Kö 2026 okt-dec	Kö 2027 jan-mars	Kö 2027 april-juni	Totalt i kö
Brännaregården	90	70			1	6	2	9
Ekeryd	180	68			4	2	1	7
Grånum	36	18				2	0	2
Jämshög	90	83			1	4	2	7
Kyrkhult	108	88		1	3	6	1	11
Vilboken	126	81		1	4	5	1	11
Summa (asyl och skyddade ingår)	630	408	0	2	13	25	7	47

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-02

Diarienummer:
2026/2060-1**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Sammanträdesplan utbildningsnämnden 2027

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna till sammanträdesplan för utbildningsnämnden 2027.

Förslag till kallelseordning kommer att presenteras när ledamöterna i utbildningsnämnden är utsedda efter valet.

Ärendebeskrivning

Förslag till sammanträdesplan 2027.

Kallelseordning tas även i samband med sammanträdesplan, men på grund av valår beslutas den först när ledamöterna i utbildningsnämnden är utsedda efter valet.

Sammanträdesplan 2027

Observera att året efter val ska det vara nämndsmöte som ligger först i sammanträdesplanen.

Arbetsutskottet AU

Arbetsutskottet inleder sitt sammanträde kl 8:00-9:00 med dialog, vilket är ett diskussionsforum med fackliga företrädare och politiker. Detta sker 4 gånger per år. Aktuella ämne finns med på dagordningen.

Arbetsutskottet förstärks denna informationstimme med ytterligare valda ledamöter utöver arbetsutskottet för att alla partier skall få representeras.

15 februari samt dialog

19 april

14 juni samt dialog

20 september samt dialog

22 november samt dialog

Utbildningsnämnden UBN

Utbildningsnämndens beslutssammanträde startar kl 9:00.

Politisk överläggning sker kl 8:00-9:00.

25 januari

15 mars

17 maj

23 augusti
4 oktober
13 december

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Förvaltningssekreterare A.M

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-15

Diarienummer:
2026/325-12**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Aktuell information från förvaltningenFörslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen lämnar information inom följande områden:

- Översyn av rektorsorganisation inom grundskola och anpassad grundskola
- Sommarverksamhet och läsårsstart
- Aktuellt antagningsläge för YHS-utbildningarna
- Fortsatt etablering av familjecentraler i Blekinge

Yttrande**Översyn av rektorsorganisation inom grundskola och anpassad grundskola – status**

Utbildningsnämnden informerades den 15 juni om den pågående översynen av ledningsorganisationen inom grundskola och anpassad grundskola. Bakgrunden till översynen är bland annat omfattande chefsuppdrag, behovet av stärkt ledningskapacitet, utvecklingen inom anpassad grundskola samt det kommande arbetet med byggnation av ny högstadieskola.

Efter den tidigare informationen har analysen fortsatt. Dialog har genomförts med berörda rektorer och förvaltningschef har även träffat direkt berörda medarbetare vid Vilboksskolan och Högavångsskolan.

I dialogerna har det framkommit en tydlig önskan från berörda verksamheter om att i huvudsak behålla nuvarande organisation. Även berörda rektorer förordar att nuvarande rektorsuppdrag behålls och att ledningskapaciteten i stället förstärks genom biträdande funktioner. Synpunkterna har framför allt handlat om kontinuitet, närhet till verksamheten, flexibilitet och värdet av att behålla etablerade organisatoriska samband.

Förvaltningens samlade bedömning är dock att arbetet bör gå vidare med inriktningen att samla ansvaret för den anpassade grundskolan under en gemensam rektor. En sådan organisation innebär samtidigt att rektorsuppdraget vid Vilboksskolans grundskola renodlas till att omfatta grundskolan och att det biträdande rektorsuppdraget vid Högavångsskolan renodlas på motsvarande sätt till grundskolans verksamhet.

Bedömningen utgår från behovet av tydligare och långsiktigt hållbara ledningsuppdrag. En sammanhållen ledning för den anpassade grundskolan bedöms också skapa bättre förutsättningar för att hålla samman och utveckla verksamheten samt tydliggöra ansvar och styrning. Samtidigt skapas mer renodlade ledningsuppdrag inom grundskolan på Vilboksskolan och Högavångsskolan.

Översynen behöver även ses tillsammans med planeringen av ledningsresurser inför byggnationen av den nya högstadieskolan. Den projektjänst som är kopplad till byggprojektet påverkar förutsättningarna för den samlade ledningsorganisationen och behöver därför hanteras som en del av helheten.

Något slutligt beslut om förändrad organisation är ännu inte fattat. Innan detta kan ske behöver de ekonomiska konsekvenserna och finansieringen av den samlade organisationen klarläggas. Därefter kan slutligt ställningstagande göras.

Informationen lämnas för att ge arbetsutskottet och Utbildningsnämnden insyn i den fortsatta processen inför förvaltningens slutliga ställningstagande.

Sommarverksamhet och läsårsstart

Den verksamhet som bedrivits under sommaren har sammantaget fungerat väl. Sommarförskolan och fritidsverksamheten har enligt den löpande dokumentationen och samtal med ansvariga haft en lugn och välfungerande sommar. Enstaka situationer, bland annat kopplade till sjukfrånvaro, har uppstått men har kunnat hanteras inom verksamheten. Antalet närvarande barn har under delar av perioden varit lägre än antalet anmälda.

I uppföljningen har också en förbättringspunkt inför kommande sommarverksamhet identifierats. Det behöver säkerställas att relevanta handlingsplaner och information från barnets ordinarie förskola är kända av all personal som möter barnet i sommarverksamheten. Erfarenheten tas med i den fortsatta planeringen och organisationen av kommande sommarverksamhet.

Även på förvaltningsnivå har sommaren varit lugn. Ett mindre antal frågor har hanterats av chef i tjänst och övrig tjänstgörande personal, men inga större händelser eller störningar i verksamheten har rapporterats.

Uppstarten inför läsåret har så här långt fungerat väl. Som en del av kompetensutvecklingen har medarbetare inom F-6 genomfört en utbildningsdag med inriktning mot AI. Motsvarande utbildningsinsats har tidigare genomförts för högstadiet och gymnasiet. Återkopplingen från F-6 har varit positiv.

Samtliga medarbetare inom grundskola och gymnasium har även fått en gemensam introduktion till Undervisningsskicklighet i praktiken (USiP). Arbetet med USiP är en del i förvaltningens långsiktiga arbete med undervisningskvalitet, likvärdighet och ökad måluppfyllelse.

I samband med läsårsstarten har synpunkter kring schemaläggning förekommit på ett par skolor. Det är frågor som normalt kan uppstå vid en läsårsstart och som hanteras av respektive skola.

De första signalerna från skolornas uppstart med elever är överlag positiva. Nordenbergs gymnasium har haft en lugn start och har inför läsåret gjort vissa förändringar i mottagandet av eleverna i årskurs 1, vilket hittills bedöms ha fallit väl ut.

Även skolskjutsarna förefaller överlag ha fungerat så väl som kan förväntas vid en läsårsstart. En återkommande utmaning är dock att ansökningar om skolskjuts i vissa fall kommer in sent, samtidigt som det finns en förväntan om att skolskjuts ska kunna ordnas från första skoldagen. Detta innebär en praktisk utmaning i planeringen.

En mer fullständig lägesbild av uppstarten lämnas muntligt vid sammanträdet. Förvaltningen har då även haft möjlighet att följa upp läget tillsammans med rektorerna.

Antagningsläge för YHS-utbildningarna:

- Automationsingenjör (AU): 17 antagna har tackat ja till 20 platser. Utbildningen startar den 31 augusti.
- Processtekniker (PT): 25 antagna har tackat ja till 22 platser. Utbildningen startar den 31 augusti.
- Underhållstekniker (UH): 20 antagna har tackat ja till 20 platser. Utbildningen startar den 24 augusti.
- Ridlärarutbildningen (RL): 10 antagna har tackat ja till 12 platser. Utbildningen startar den 18 augusti.

Fortsatt etablering av familjecentraler i Blekinge

Inom ramen för LSVO har ett länsgemensamt analysarbete genomförts kring fortsatt etablering av familjecentraler i Blekinge. Analysen har omfattat såväl barns och familjers behov som kommunernas praktiska förutsättningar och beredskap för etablering.

I det ursprungliga arbetet fanns en utgångspunkt om att kommunerna skulle behöva prioriteras sinsemellan inför fortsatt etablering. Det fortsatta arbetet har dock tydliggjort att någon egentlig prioriteringsordning inte behövs. Region Blekinge har möjlighet att medverka vid etablering i samtliga kommuner och flera kommuner kan därför i princip befinna sig i olika faser av en etableringsprocess samtidigt. Avgörande blir i stället respektive kommuns vilja och beredskap samt möjligheten att tillsammans med regionen skapa långsiktigt hållbara förutsättningar för verksamheten.

Ronnebys pågående etablering fortsätter. Sölvesborg bedöms i nuläget kunna vara nästa kommun som går vidare, främst utifrån kommunens höga etableringsberedskap. Detta innebär inte att Sölvesborg bedöms ha större behov än exempelvis Olofström eller Karlshamn.

Den genomförda behovsanalysen är fortsatt ett viktigt kunskapsunderlag, men bör främst användas som stöd för kommunernas ställningstaganden samt vid planering av lokalisering och utformning av familjecentralerna, snarare än som grund för en länsgemensam turordning.

Finansiering

Ej aktuellt

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Samtliga informationspunkter syftar ytterst till att skapa goda förutsättningar för barns och elevers trygghet, utbildning och utveckling, såväl i vardagen som vid extraordinära händelser.

Beslutet skickas till

Förvaltningschef P.H

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-18

Diarienummer:
2026/1906-2**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Taxor och avgifter Utbildningsnämnden 2027

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förslag till Kommunstyrelsen för beslut gällande taxor och avgifter 2027.

Ärendebeskrivning

Inför 2027 ska taxor och avgifter revideras.

Månadsavgifter enligt lag om maxtaxa är ännu ej antagna av Skolverket och kompletteras med så snart det är möjligt. Måltider och betygskopior räknas upp som vanligt med index och tillägg görs så att avgiften även gäller examensbevis och utbildningsbevis inom Komvux och YHS. Inom musikskolan följer avgiftsmodellen Fritidskortets ersättningsnivå.

Yttrande

Förvaltningschef, kvalitetsutvecklare och verksamhetschef för musikskolan har tillsammans med förvaltningsekonom Ingela Porter gjort en uppdatering av taxor och avgifter för måltider, betygskopior samt kopior av examens- och utbildningsbevis och en anpassning av musikskolans avgifter till Fritidskortets ersättningsnivå.

Finansiering

Ingen påverkan.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet har beaktats.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Förvaltningschef P.H.

Ekonomer I.P. och L.H.

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

1 Taxor och avgifter UBN 2027

Utbildningsnämnden, Ubn § XX

Månadsavgifter enligt lag om maxtaxa

Maxavgiften för 2027 följer den maxtaxa som Skolverket antar och som meddelas senast 1 december inför kommande år. Dessa avgifter är enbart för information. Avgiften debiteras under 12 månader. Under 2026 gjorde Skolverket ytterligare en justering av maxtaxan från och med den 1 juli.

Från 2026-07-01 räknas endast den del av hushållets månadsinkomst som är över 10 000 kr.

Förskola Barn nr	% av inkomsten	Avgift, högst		
		2027	2026-07-01	Ändring
1	3%		1 547	
2	2%		1 031	
3	1%		516	

Allmän förskola 3-5 år är avgiftsfri och omfattar 16 timmar. Erbjuds endast på av förskolan schemalagd tid. Kan ej nyttjas på annan tid.

Fritidshem Barn nr	% av inkomsten	Avgift, högst		
		2027	2026-07-01	Ändring
1	2%		1 031	
2	1%		516	
3	1%		516	

Avgifter för musikskolan

		Avgift		
		2027	2026	Ändring
Terminsavgift 8-19 år ²	kr/instrument och person	275	250	10,0%
Terminsavgift 20 år och äldre ²	kr/instrument och person	600	600	0,0%
Instrumenthyra ² (första terminen är avgiftsfri)	kr/termin	275	250	10,0%
Blockflöjtsundervisning, avgiftsfritt		0	0	0,0%

² Vid påbörjad kurs efter 15/3 resp. 15/10 så debiteras halv avgift/hyra.

Måltider

Måltidspriserna justeras varje år med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV. I år höjs måltidspriserna för åren 2026-2027 med 2,9%. Beloppet avrundas till närmaste hel krona.

	Avgift		
	2027	2026	Ändring
Personal frukost och mellanmål i förskola	21	20	5,0%
Pedagogisk lunch i skola och fritids	39	38	2,6%
Pedagogisk lunch i förskola	23	22	4,5%

Avgifter för kopior på betyg, examensbevis och utbildningsbevis

Priserna justeras varje år med SKR:s prisindex för kommunal verksamhet, PKV. I år höjs avgifterna för åren 2026-2027 med 2,9%. Beloppet avrundas till närmaste fem krona.

	Avgift		
	2027	2026	Ändring
Kopia betyg t.o.m. år 1996	365	355	2,8%
Kopia betyg fr.o.m. år 1997	140	135	3,7%
Översättning av betyg till engelska	365	355	2,8%

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-09

Diarienummer:
2026/2135-1

2026

Nämnd

Utbildningsnämnden

2026-09-21

Handläggare

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

Ledamöters rapporter från samråd 2026/2027

Förslag till beslut

Ledamöter som deltar i samråd bör kunna sammanfatta samrådet för övriga mötesdeltagare på cirka 3 min per samråd.

Ärendebeskrivning

Samrådsmöte genomfördes på Brännaregårdsskolan den 2 september 2026.

Beslutet skickas till

Utbildningsförvaltningen

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-10

Diarienummer:
2026/360-5

Nämnd

Utbildningsnämnden

2026-09-21

Handläggare

Namn: Ann Magnusson

Titel: Förvaltningssekreterare

Kurser, konferenser och inbjudningar Utbildningsnämnden 2026

Förslag till beslut

Informationen tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Inga kurser, konferenser, eller inbjudningar har inkommit till utbildningsnämnden.

Beslutet skickas till

Utbildningsförvaltningen

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-11

Diarienummer:
2026/326-6**Nämnd**

Utbildningsnämnden

2026-09-21**Handläggare**

Namn: Patrik Håkansson

Titel: Förvaltningschef

MeddelandeFörslag till beslut

Meddelande tas till protokollet.

Ärendebeskrivning

Ärende nr	Ärende	Datum
<u>2026/2161</u>	Beslut KS §142/2026 Omcertifiering Vård-och omsorgscollege Blekinge	2026-09-08
<u>2026/1563</u>	Beslut KSAU § 99/2026 Återrapportering trafiksäkerhetsåtgärder Kyrkhults skolområde	2026-06-04

Beslutet skickas till

Utbildningsförvaltningen

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor:

- 1 Beslut KSAU § 99 2026 Återrapportering trafiksäkerhetsåtgärder Kyrkhults skolområde.PDF
- 2 PM Trafiksäkerhetsåtgärder Kyrkhults skolområde.pdf
- 3 Beslut KS § 142 2026 Omcertifiering Vård- och omsorgscollege Blekinge.PDF

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 08:30 - 11:20

§ 94-105

Beslutande:

Christoffer Danielsson (S)
Rolf Jönsson (C)
Tommy Holmgren (SD)
Ingeborg Braun (S)
Patrik Krupa (M)

Ersättare för:

Ej närvarande, ersättare
saknas.

Övriga deltagare:

Irène Robertsson, kommunchef
Matilda Frigård Danielsson, sekreterare
Anna Blissing, fastighetssamordnare § 95
Anne Berntsson, entreprenadsupphandlare § 95
Glenn Bengtsson, gruppleddare KD § 95
Öjvind Hatt, plan- och byggchef § 96-98
Oskar Sandberg, planarkitekt § 97-98
Roger Jönsson, infrastruktur- och näringslivschef § 99-104
Karoline Mattsson, miljösamordnare § 103
Linnea Persson, teknisk samordnare offentlig miljö § 104

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Matilda Frigård Danielsson

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Christoffer Danielsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Tommy Holmgren

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras digitalt och anslås på Olofströms kommuns
digitala anslagstavla.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 99/2026

KS 2025/3440

**§ 99/2026 Återrapportering, prioritering samt igångsättningsbesked
trafiksäkerhetsåtgärder Kyrkhults skolområde**Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar följande:

1. Föreslagna åtgärder och inriktningar i PM är tillräckliga för att lämnat uppdrag till förvaltningen ska anses vara uppfyllt.
2. Åtgärder i zon 1, 2, 3, 4, 5 och/eller 6 ska utföras.
3. Förvaltningen ska prioritera åtgärd – i zon 1, 2, 3, 4 och/eller 5 inom ramen för tilldelad budget.
4. Förvaltningens fastighetsavdelning samt utbildningsförvaltningen ska skriva fram ärende till investeringsbudgeten för dem åtgärder som inte ryms inom befintliga projektmedel, avseende zon 1–5. Där ska även åtgärder för belysning innefattas.
5. Igångsättningsbeslut lämnas för projektnamn Kyrkhults skola, trafiksäkerhet med projektnummer 225711626

Yrkanden

Rolf Jönsson (C) yrkar att zon 6 avvaktas.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkandet och finner att punkt 1-5 tas till beslut medan punkt 6 avvaktas.

Ärendebeskrivning

Roger Jönsson, infrastruktur- och näringslivschef redovisar i ärendet. De ramar som givits förvaltningen i samband med KSAU § 20/2026 har sammanställts i ett PM. Återrapportering under Q2 2026.

Förslag till beslut från förvaltningen var följande:

1. Föreslagna åtgärder och inriktningar i PM är tillräckliga för att lämnat uppdrag till förvaltningen ska anses vara uppfyllt.
2. Åtgärder i zon 1, 2, 3, 4, 5 och/eller 6 ska utföras.
3. Förvaltningen ska prioritera åtgärd – i zon 1, 2, 3, 4 och/eller 5 inom ramen för tilldelad budget.
4. Förvaltningens fastighetsavdelning samt utbildningsförvaltningen ska skriva fram ärende till investeringsbudgeten för dem åtgärder som inte ryms inom befintliga projektmedel, avseende zon 1–5. Där ska även åtgärder för belysning innefattas.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 99/2026

KS 2025/3440

5. Igångsättningsbeslut lämnas för projektnamn Kyrkhults skola, trafiksäkerhet med projektnummer 225711626

6. Åtgärder i zon 6 finansieras genom att medel tillförs från KS-förfogade medel

Ärendet har även behandlats i KFN § 89/2025 (kultur- och fritidsnämnden) samt i KSAU § 13/2026.

Bedömning

Infrastruktur- och näringslivschef har i enlighet med givna ramar utrett givet uppdrag och sammanställt lämpliga åtgärder tillsammans med initiala kostnadsbedömningar för dem olika zonerna. Då åtgärder i dem olika zonerna överstiger projektets tilldelade budget, krävs att prioriteringar av vilka åtgärder som ska genomföras först tillhandahålls. Hanteringen av dem åtgärder som inte ryms inom befintlig budget behövs instruktioner för prioritering och finansiering.

Finansiering

Åtgärder finansieras genom projekt i investeringsbudgeten.
225711626 - Kyrkhults skola, trafiksäkerhet, där 500 tkr finns avsatt.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Har beaktats och bedömts i framtagande av PM och tillhörande tjänsteskrivelse.
Ärendet rör skol- och fritidsverksamhet och område, där föreslagna trafiksäkerhetsåtgärder och andra lösningar grundat sig i att separera ytor och skapa en tydligare struktur för att underlätta barns användning av respektive verksamhetsområde. Att begränsa var man kan köra med fordon bedöms som fördelaktigt för barn då skol- och fritidsområde ofta används för lek och för barns skull betraktas den som primär. Då är det viktigt att den leken kan få genomföras på ett så säkert sätt som möjligt.

Beslutet bedöms som neutralt ur ett jämställdhetsperspektiv.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Specificera vilka underlag som redovisas

Beslutet skickas till

Infrastruktur och Näringslivschef R.J
Ekonom M.A
Driftchef F.L

PM - Trafiksäkerhetsåtgärder Kyrkhults skolområde

1. Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott har fattat inriktningsbeslut § 20/2026 om trafiksäkerhetsåtgärder inom aktuellt område. Förvaltningen har fått i uppdrag att ta fram ett förenklat PM med tillhörande åtgärdsinriktningar, översiktliga skisser samt kostnadsbedömningar som underlag för fortsatt beslut och genomförande.

Området omfattar skol- och idrottsmiljö med tillhörande parkeringar, infarter samt kopplingar till bostadsområden och rekreationsstråk. Belastningen varierar över tid med tydliga toppar vid lämning/hämtning samt vid föreningsaktiviteter och evenemang.

Kommunstyrelsens arbetsutskott § 20/2026 har givit Infrastruktur och Näringslivschef i uppdrag att se över trafiksäkerheten gällande belysningen generellt, område kring cykelställen och kring lastbryggan vid skolans matsal.

Förvaltningens primära bedömning är att parkering på gatumark och befintliga parkeringar är tillräckliga för att hantera belastningen som förekommer. Inom de delar som omfattas av aktuella beslut har dock behov identifierats av kompletterande åtgärder för att förbättra trafiksäkerhet och funktion enligt beslut KFN § 89/2025 och beslut KSAU §13 och §20/2026.

2. Syfte

Syftet med detta PM är att redovisa de brister som identifierats i trafik- och parkeringssituationen inom området samt att föreslå övergripande åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten och funktionaliteten. PM:et ska vidare utgöra ett underlag för fortsatt planering, prioritering och beslut avseende genomförande av föreslagna åtgärder.

3. Avgränsning

PM:et omfattar trafik, parkering och tillgänglighet inom aktuellt område och redovisar övergripande åtgärdsförslag uppdelade i zoner. Vidare ingår översiktliga kostnadsbedömningar som syftar till att ge en tidig indikation på investeringsbehov. PM:et omfattar inte detaljerad teknisk projektering, exakta dimensioneringar eller framtagande av bygghandlingar, utan dessa delar hanteras i ett efterföljande skede om så anses behövt.

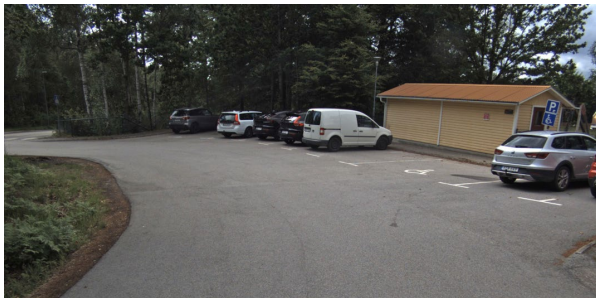
4. Nulägesbeskrivning

4.1 Trafik och parkering

Parkering sker idag delvis oreglerat med otydlig struktur. Avsaknad av uppmärkta platser och varierande ytbredd leder till ineffektiv användning och felparkeringar som påverkar framkomligheten negativt. Parkering i gaturummet finns tillgängligt som komplement men har låg nyttjandegrad.

De största konflikterna bedöms uppstå i anslutning till entréer, lämning- och hämtningszoner samt i övergången mellan parkeringsytor och gångstråk.

Vid förskolan finns 9 stycken parkeringsplatser samt en plats för rörelsehindrade. Vid infarten till Brunnsängens finns 17 stycken parkeringsplatser.

Parkeringar längs med Olofströmsvägen är 18 stycken till antalet samt 6 stycken vid infarten till skolan. I förlängningen vid entré finns en plats för rörelsehindrad.

Totalt antal parkeringar uppgår därmed till 52 stycken, för skol- och fritidsverksamheten.

Infartsvägen till idrottshallen omfattas av förbud mot trafik 7–16 (dock ej varutransporter), även vid entrévägen till skolan förekommer förbud mot trafik med fordon 7.30-17.00. Inom området förekommer parkeringsförbud vid hållplats och vändplats.

4.2 Gående och cyklister

Det saknas i stor utsträckning separerade gång- och cykelvägar. Gående och cyklister rör sig i samma ytor som fordonstrafik, vilket kan skapa och bidra till otrygghet och ökad olycksrisk.

4.3 Belastning

Området har en varierande belastning över tid. Under vardagar präglas trafiken främst av lämning och hämtning i anslutning till skolverksamhet samt löpande föreningsaktiviteter. Under kvällar och helger ökar belastningen i samband med träningar och matcher, medan större evenemang medför ett ökat tryck på både parkering och trafikflöden. Denna variation

ställer krav på en trafiklösning som är både robust i vardagen och flexibel vid tillfälliga belastningstoppar. En högre belastning vid vissa platser har identifierats såsom infart Båtslyckevägen, hållplats Olofströmsvägen och vid Idrottshallen.

Trafiklösningen dimensioneras i första hand för vardagliga behov kopplade till skol- och föreningsverksamhet. Tillfälliga belastningstoppar vid större evenemang hanteras genom flexibla lösningar såsom tillfälliga parkeringsytor och anpassade trafikflöden.

5. Problemidentifiering

Analysen av nuläget visar att området präglas av flera samverkande brister.

Parkeringsstrukturen är otydlig och kapaciteten är i perioder otillräcklig inom området, vilket leder till felparkeringar och försämrad framkomlighet. Lämning och hämtning sker i stor utsträckning i oreglerade former, vilket skapar otrygga situationer, särskilt för barn. Samtidigt saknas separerade gång- och cykelstråk, vilket innebär att oskyddade trafikanter rör sig i samma ytor som fordonstrafik. Vid hög belastning förstärks problemen ytterligare genom bristande logistik och otydliga trafikflöden, särskilt i samband med evenemang.

Det förekommer bristande efterlevnad av begränsningar för fordonstrafik i anslutning till skola.

6. Åtgärdsförslag

Utformningen tar särskild hänsyn till barn som trafikantgrupp, där förutsägbarhet, tydlighet och separation från fordonstrafik är centrala principer. Trafiklösningen dimensioneras i första hand för vardagssituationer, medan tillfälliga belastningstoppar hanteras lämpligast genom flexibla åtgärder. Full parkeringstäckning inom området eftersträvas inte, utan lösningen baseras på en kombination av intern kapacitet och kompletterande nyttjande av gaturummet.

6.1 Övergripande inriktning

Åtgärdsförslagen syftar till att skapa en tydlig och trafiksäker struktur genom att:

- Separera gång-, cykel- och biltrafik där möjligt
- Införa tydlig zonindelning för olika funktioner
- Skapa säkra lösningar för lämning och hämtning
- Säkerställa framkomlighet för alla trafikslag
- Möjliggöra flexibel och anpassningsbar hantering vid hög belastning och evenemang

Vid framtagande av åtgärdsförslag för området har fokus varit att skapa en trafiksäker, tydlig och funktionell helhetslösning som möter både dagligt behov och tillfälliga belastningstoppar vid evenemang i enlighet med Kultur- och Fritidsnämndens förslag på åtgärder.

En central utgångspunkt är att minska konflikter mellan olika trafikslag. Idag sker rörelser av gående, cyklister och fordon i samma ytor, vilket skapar otydlighet och ökad olycksrisk. Åtgärderna syftar därför till att i så stor utsträckning som möjligt separera trafikflöden, särskilt i de delar där barn och unga vistas. Detta innefattar tydliga gångstråk, säkrare passager samt en mer strukturerad koppling mellan parkering, hall, elljusspår och närliggande bostadsområden.

Vidare beaktas behovet av en tydlig parkeringsstruktur. Nuvarande situation med odefinierade ytor leder till ineffektivt nyttjande av mark och så kallade "kreativa parkeringar" som försämrar framkomligheten. Förslaget utgår från att skapa en zonindeldad parkeringslösning där olika funktioner – såsom korttidsparkering, personalparkering och

besöksparkering – särskiljs genom uppmärkning och skyltning. Detta bidrar till bättre flöden, minskad söktrafik och ökad ordning.

Särskild hänsyn tas till lämning- och hämtningssituationer, som idag utgör en av de mest riskfyllda delarna av trafikmiljön. Genom att införa en avgränsad zon för korta stopp, med tydlig angöring och säkra gångpassager, skapas en mer kontrollerad och trygg miljö, särskilt för barn.

En annan viktig aspekt är att säkerställa god framkomlighet för alla trafikslag och funktioner, inklusive räddningstjänst, servicefordon och kollektivtrafik där så är relevant. Detta innebär att körvägar och vändzoner dimensioneras och hålls fria från hinder, samt att parkering inte tillåts inkräkta på dessa ytor.

Åtgärdsförslagen tar även höjd för variationer i belastning över tid. Vid större evenemang eller matchdagar ökar trycket på området, vilket kräver en flexibel lösning. Därför ingår en inriktning mot att kunna hantera tillfälliga trafikflöden genom exempelvis enkelriktning, tillfälliga parkeringsytor och trafikvärdar. Detta möjliggör en mer robust och anpassningsbar trafikmiljö.

Slutligen beaktas vikten av att åtgärderna är genomförbara i etapper. En kombination av snabba, kostnadseffektiva insatser och mer långsiktiga investeringar – såsom ombyggnation av ytor och anläggning av gång- och cykelvägar – skapar förutsättningar för en successiv förbättring av området.

Sammanfattningsvis syftar åtgärdsförslagen till att skapa en tydlig struktur, ökad trafiksäkerhet och bättre funktionalitet, med särskilt fokus på barnperspektiv, tillgänglighet och ett effektivt nyttjande av befintliga ytor.

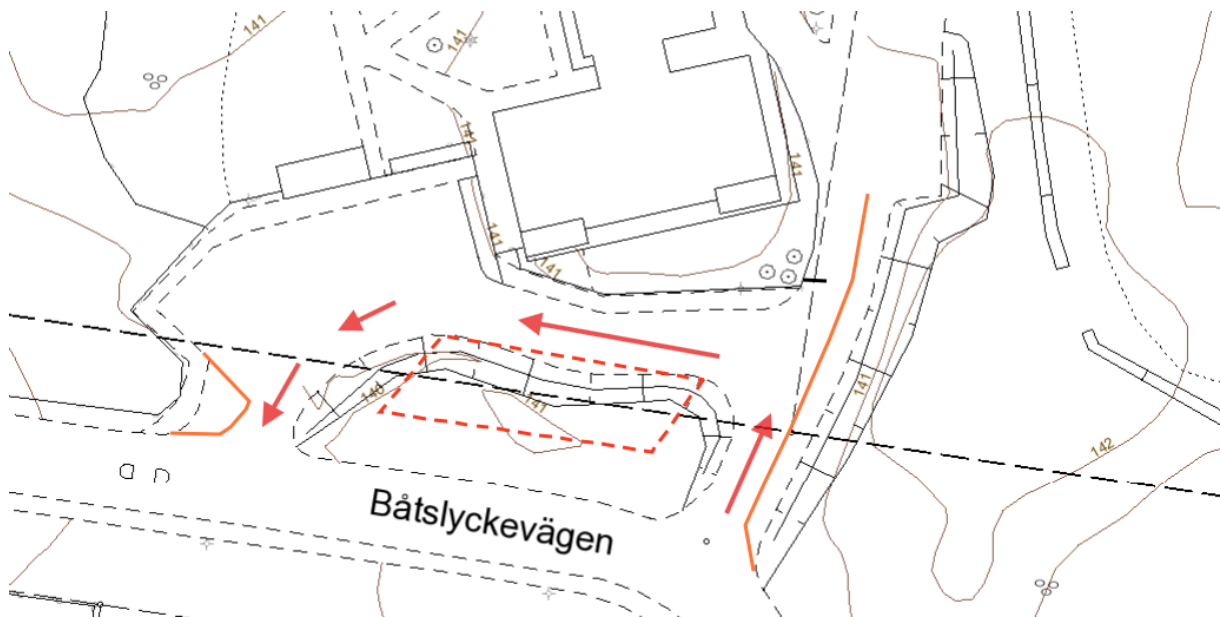

Trafiklösningen utgår från att prioritera trafiksäkerhet och framkomlighet i de mest känsliga delarna av området, särskilt i anslutning till skola och entréer. Parkering koncentreras och struktureras i första hand inom området, medan det omgivande gaturummet utgör ett komplement vid behov, särskilt vid tillfälliga belastningstoppar. Utformningen tar särskild hänsyn till barn som trafikantgrupp, där förutsägbarhet, tydlighet och separation från fordonstrafik är centrala principer.

6.2 Åtgärder per zon

Zon 1 – Förskole-/lämningsområde

- Införande av lämna/hämta-zon (Kiss & Ride)
- Begränsad fordonstrafik genom avstängning (t.ex. bom)
- Anläggande av gångbana för ökad säkerhet
- Minskning av parkeringsytor för att prioritera säker miljö

Översikt åtgärder vid zon 1 och 2

Åtgärden kräver att varuleveranser och renhållning behöver öppna/stänga bommar för att tillgå utrymmen.

Den minskade trafiken vid parkeringen bedöms uppfylla önskemål på bättre förutsättningar för användare av motionsslinga. Samtidigt skapas avskilt område och gångstråk som ansluter till motionsslinga och idrottsplats.

Parkeringsplatser ersätts delvis i anslutning. 10 parkeringsplatser anordnas.

Zon 2 – Parkeringsområde

- Anläggning av parkeringsplatser som delvis ersätter borttagna platser
- Enkelriktning av trafikflöde
- Tydlig in- och utfartsstruktur

Infartsvägen blir enkelriktad och utfartsvägen, begränsas i bredd för att inte bjuda in till infart. Trafikföreskrifter och tillhörande vägmärken anordnas för att reglera trafiken.

Zon 3 – Idrottshall

- Uppmärkning av parkeringsplatser (23 parkeringsplatser)
- Breddning och tydliggörande av infart
- Införande av lämna/hämta-zon (Kiss & Ride)
- Begränsning av trafik nära entréer
- Förberedelse för evenemangslogistik (tillfälliga flöden)

Översikt åtgärder zon 3

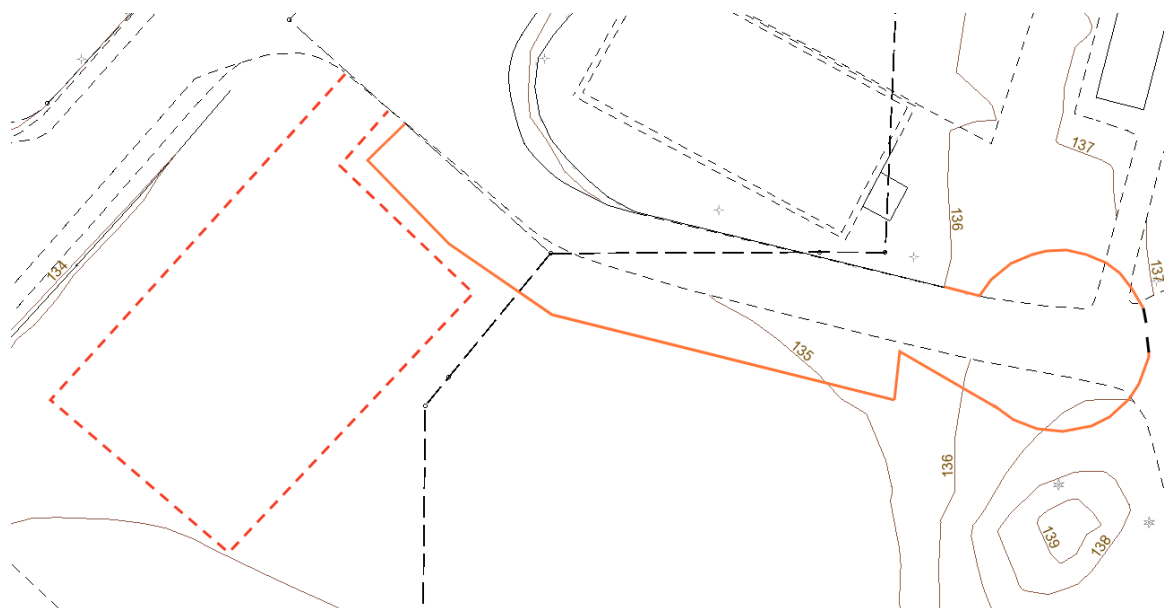
Infartsvägen breddas och parkeringsplatser anordnas i dess förlängning. En vändögla (10 m radie) anordnas nära idrottshallen med begränsningar för fortsatt färd in mot skolan, med bommar. Skapar avskildhet mellan olika trafikslag och skolgård fredas från obehörig trafik. Skol- och Idrottshallsområdet begränsas för trafik, vilket ökar trafiksäkerheten i dess anslutning och trafiksituation förtydligas.

Varutransporter och renhållning behöver öppna bommar för att nå målpunkter.

Aktiviteter kvällstid i idrottshallen får primärt dedikerade parkeringsplatser. Parkering för besökare till idrottsplatsen.

Zon 4 – Begränsad yta

- Ingen ny parkering anläggs
- Ytan hålls fri från permanent parkering och kan vid behov nyttjas tillfälligt för att avlasta övriga funktioner, exempelvis vid större evenemang
- Krävs att gräsklippning utförs mer frekvent under året

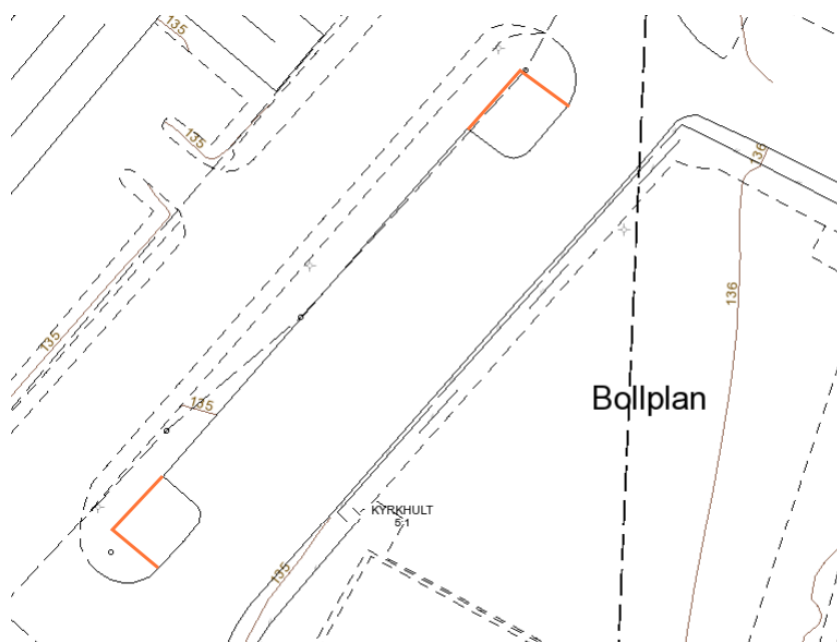
Översikt evenemangsparkering i anslutning till zon 3

Att tillåta att ytan används tillfälligt vid evenemang bidrar till att underlätta belastningen på övriga ytor. Föreningar kan använda ytan och strukturera avgränsningar i samband med evenemang. Funktionärer dirigerar trafiken för att tydliggöra att användning är tillåten.

Strukturen bidrar till att minska behovet av åtgärder samtidigt som ytan nyttjas för att minska belastningen.

Zon 5 – Utökning av parkering

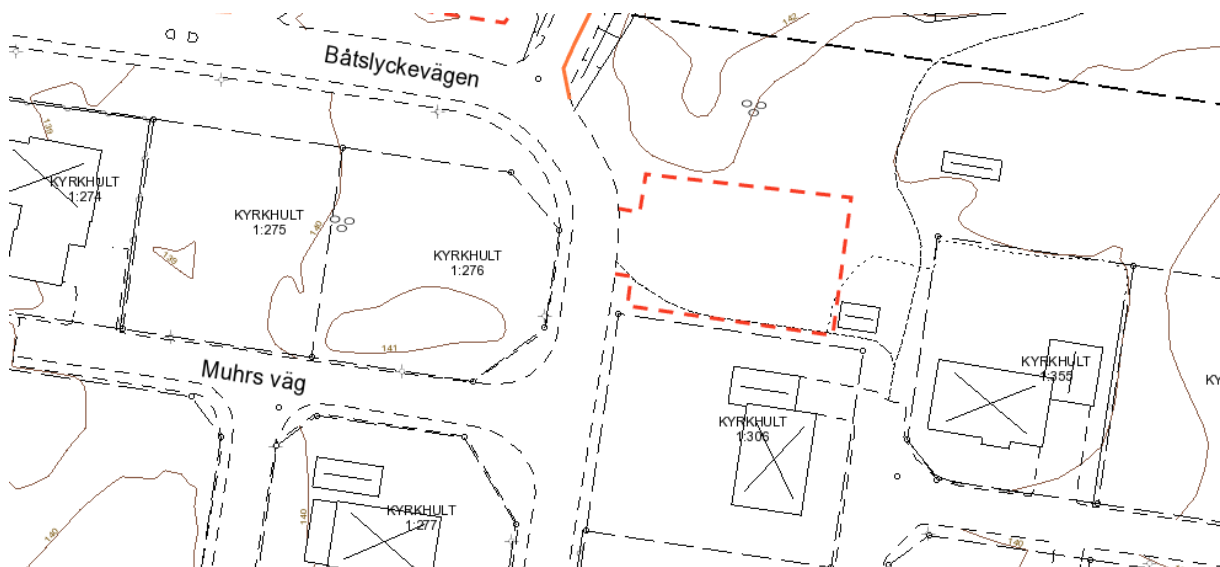
- Utökning av befintlig parkeringsyta (5 parkeringsplatser)
- Bättre förutsättningar för skolverksamheten
- Avlastning vid högre belastning och evenemang

Översikt åtgärder zon 5

Zon 6 – Kompletterande parkering

- Ny parkeringsyta för att möta behov och komplement till bostadsområde
- Strategisk placering för att minska tryck på centrala ytor
- Parkeringsplats enligt detaljplan (20–22 parkeringsplatser)

Översikt åtgärder zon 6

Kyrkhults skolområde – Belysning och säkerhetsåtgärder

Infrastruktur- och näringslivschefen har fått i uppdrag att se över trafiksäkerheten inom skolområdet med särskilt fokus på belysning, området kring cykelparkeringar samt vid lastbryggan i anslutning till skolans matsal.

Det är i detta sammanhang viktigt att tydliggöra skillnaden mellan de olika, som i detta PM benämns - fastighetsbelysning och trafiksäkerhetsbelysning.

Fastighetsbelysning utformas i regel med andra huvudsakliga syften än trafiksäkerhet, såsom:

- att skapa en trygg och upplyst utemiljö ur ett upplevelse- och trygghetsperspektiv
- att verka brottsförebyggande och avskräckande
- att bidra till byggnaders och utemiljöers gestaltning

Trafiksäkerhetsbelysning har däremot som primärt syfte att:

- säkerställa god sikt i trafikmiljöer
- tydliggöra rörelsemönster, korsningspunkter och nivåskillnader
- minska risken för olyckor mellan olika trafikslag

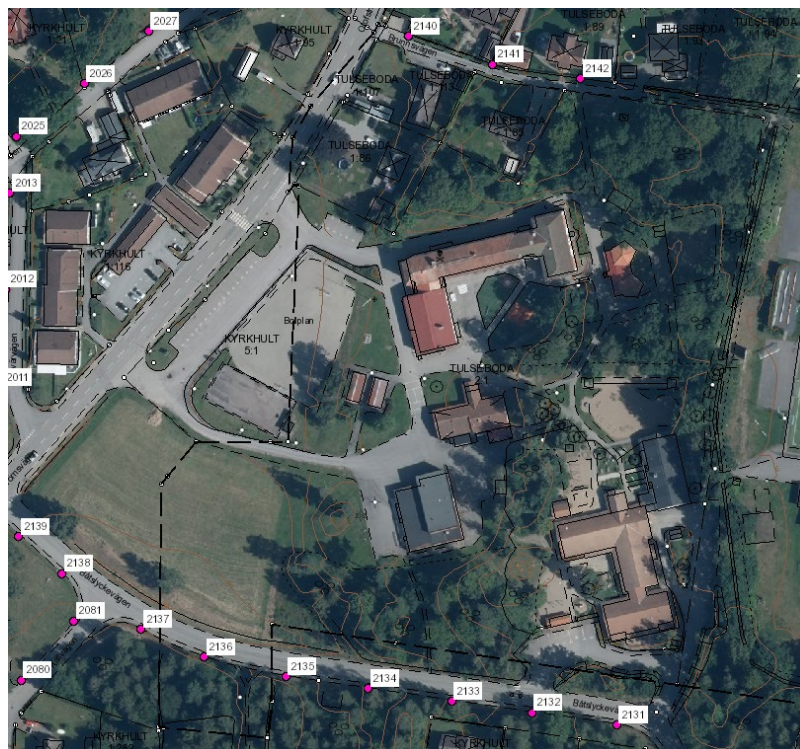
För att uppnå en trafiksäker miljö krävs därför en riktad och funktionellt utformad belysning, särskilt i:

- gångstråk
- passager över körvägar
- områden med blandad trafik (t.ex. parkeringar)
- cykelparkeringar
- lastzoner och serviceytor

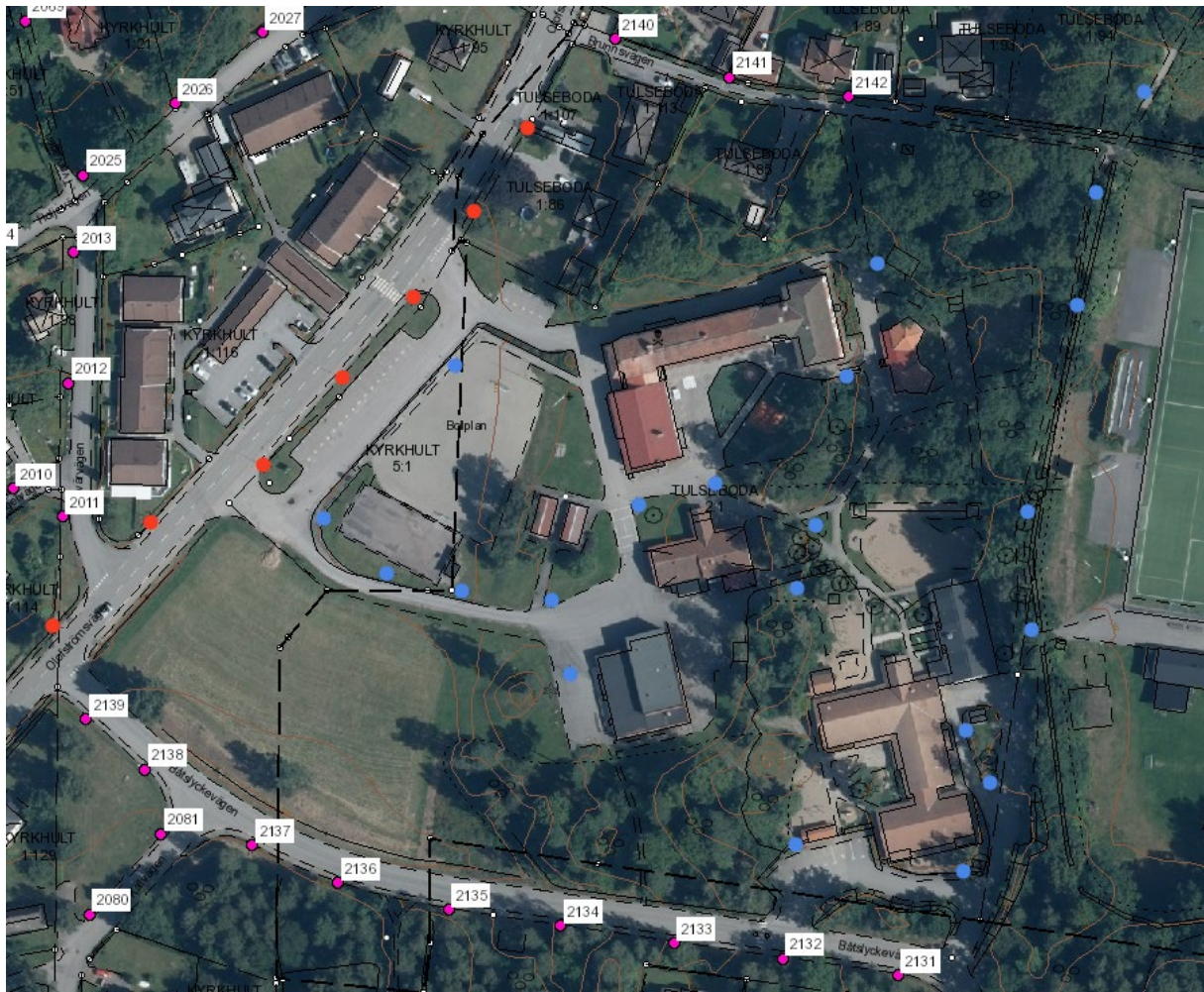
Bedömningen är att befintlig fastighetsbelysning inte ensamt kan tillgodose dessa behov för att även tillgodose trafiksäkerheten. Belysningssituationen inom delar av området bör ses över, särskilt i anslutning till gångstråk, cykelparkeringar och passager där siktförhållanden är avgörande för säker orientering. Åtgärderna syftar i detta avseende inte till att förstärka fastighetsbelysningen som sådan, utan till att säkerställa funktionell trafiksäkerhetsbelysning som tydliggör rörelseytor och minskar risken för konflikter mellan olika trafikslag. Att anpassa fastighetsbelysningen för att fullt ut uppfylla krav på trafiksäkerhet bedöms inte vara en ändamålsenlig eller kostnadseffektiv lösning. Fastighetsbelysningen är i första hand inte dimensionerad utifrån trafiksäkerhetskrav, men kan i vissa delar komplettera den övergripande trafikmiljön. Fastighetsbelysningen kan kompletteras för att bli bättre täckande på gångstråk och passager. Detta hanteras lämpligast utanför aktuellt projekt och istället inom aktuell verksamhet samt dem behov som denna anser behövliga.

Området vid cykelparkeringen är något som fastighetsavdelningen tittat på tidigare och planer finns för ett annat utförande. Med begränsade medel inom aktuellt projekt är detta något som lämpligast läggs som en egen del i ett investeringsprojekt kopplat till fastigheten.

Väghållningsmyndigheten Olofströms kommun har gatubelysning längs med de kommunala vägarna i området.

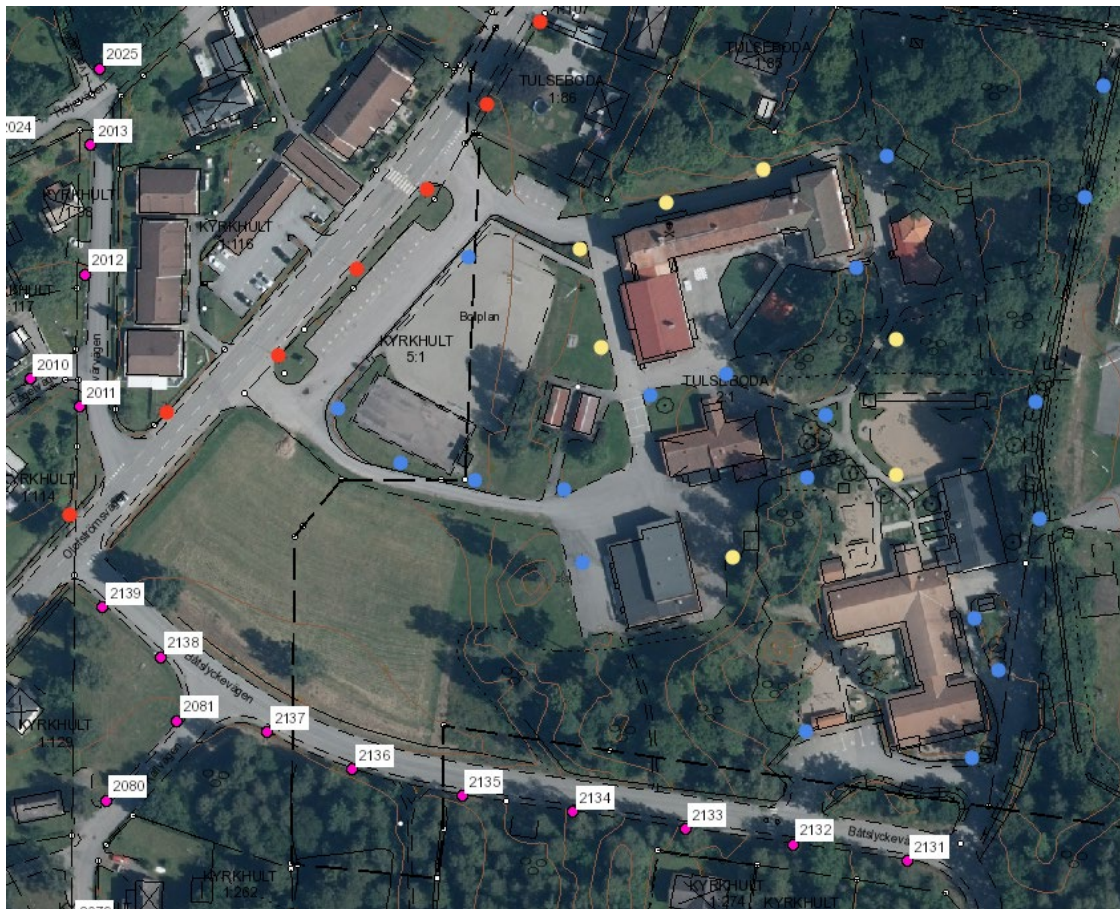
Översikt gatubelysning

Samtlig gatubelysning i området

Som översikten visar finns det mer belysning inom fastigheten som Olofströms kommun anordnar, dock inte väghållningsmyndigheten. Trafikverkets gatubelysning är markerade med röda prickar. Blåa prickar är dels belysningen för fastigheten, samt dem belysningspunkter som är för motionsslingan längs idrottsplatsen. Det som inte går att illustrera på en översikt är den fasad- och fastighetsbelysning som bidrar till att området är upplyst. Denna kompletterar och bidrar till att området är belyst och underlättar orientering samt motverkar otrygghet. Fastighetsbelysningen som stolpar är inte heltäckande för att tillgodose att samtliga stråk är belysta i syfte att tillgodose bättre trafiksäkerhet, vilket den inte heller behöver göra. Det finns möjligheter att komplettera densamma för att ge bättre belysning i stråken. Behovet av detta behöver dock lämpligast utgå från fastighets- och skolverksamhetens bedömning.

På nästkommande bild lämnas enbart förslag till komplettering av fastighetsbelysningen för att denna ska vara mer täckande i sitt utförande och bättre bidra till att primära stråk belyses. Gula prickar utgör kompletterande belysning. Kompletteringen bedöms öka den trafiksäkerhets åtaganden som lyfts i §20/2026 KSAU. Dock bedöms det som lämpligast att Fastighetsavdelningen tillsammans med Utbildningsförvaltningen på Olofströms kommun hanterar detta inom ramen för sina åtaganden och kompetenser.

Översikt kompletterande belysning

Parkeringsplatser

Befintliga platser vid skola och idrottsplats idag, uppgår till 52 stycken. Åtgärder ökar antalet parkeringsplatser. Gaturumsparkering medräknas som komplement vid belastningstoppar.

Område	Antal platser
Befintliga	52
Zon 1–5	+21
Zon 6	+20
Tillfälliga ytor (Zon 4)	+50
Gaturum	+70
Tulseboda Brunn	+30

Det bör beaktas att tillskapande av parkeringsplatser även kan bidra till ökat bilanvändande och högre trafikbelastning inom området över tid. Föreslagen inriktning bygger därför på en avvägning mellan behovet av tillgängliga parkeringsytor och ambitionen att upprätthålla en trafiksäker och hållbar miljö, särskilt i anslutning till skol- och idrottsområdet. Lösningen syftar därmed inte till att maximera antalet parkeringsplatser i de mest centrala delarna, utan till att skapa en balanserad helhet med god funktion i både vardag och vid tillfälliga belastningstoppar.

7. Kostnadsbedömning

Kostnadsbedömningarna i detta PM är översiktliga och baseras på schablonvärden. De syftar till att ge en övergripande bild av investeringsnivåer snarare än exakta kostnader. Större ombyggnationer av vägar och parkeringsytor samt anläggande av gång- och cykelvägar innebär högre investeringskostnader. Kostnaderna varierar även mellan zonerna, där åtgärder i anslutning till idrottshallen och nya parkeringsytor bedöms vara mer omfattande och därmed mer kostnadsdrivande. Samtliga kostnader behöver eller kan preciseras i ett senare skede i samband med projektering.

Kostnadsuppskattning åtgärder trafiksäkerhet Kyrkhults skolområde				
Begränsning förskola	ZON 1			
<i>Beskrivning</i>	<i>m2</i>	<i>m/st</i>	<i>å-pris</i>	<i>totalt</i>
Bommar		2	7000	14 000,00 kr
Kantsten		25	300	7 500,00 kr
Bärlager	70		160	11 200,00 kr
Slitlager	520		175	91 000,00 kr
Markarbete (oförutsett)		1	15000	15 000,00 kr
				138 700,00 kr
Parkering förskola	ZON 2			
<i>Beskrivning</i>	<i>m2</i>	<i>m/st</i>	<i>å-pris</i>	<i>totalt</i>
Jordschakt	141		400	56 400,00 kr
Sprängning			25000	25 000,00 kr
Förstärkningslager	141		130	18 330,00 kr
Slitlager	141		110	15 510,00 kr
Linjemålning		50	100	5 000,00 kr
Markarbete (oförutsett)		1	35000	35 000,00 kr
				155 240,00 kr
Parkering Idrottshall	ZON 3			
<i>Beskrivning</i>	<i>m2</i>	<i>m/st</i>	<i>å-pris</i>	<i>totalt</i>
Jordschakt	430		400	172 000,00 kr
Förstärkningslager	430		130	55 900,00 kr
Slitlager	430		110	47 300,00 kr
Linjemålning		75	100	7 500,00 kr
Bommar		2	7000	14 000,00 kr
Stängsel (H 120 mm)		36	397	14 292,00 kr
P-räcke		60	1017	61 020,00 kr
Markarbete (oförutsett)		1	90000	90 000,00 kr
				462 012,00 kr

Parkering Skolan	ZON 5			
<i>Beskrivning</i>	<i>m2</i>	<i>m/st</i>	<i>å-pris</i>	<i>totalt</i>
Jordschakt	70		400	28 000,00 kr
Flytt reklamskylt		1	10000	10 000,00 kr
Förstärkningslager	70		130	9 100,00 kr
Slitlager	70		110	7 700,00 kr
Linjemålning		10	100	1 000,00 kr
Markarbete (oförutsett)		1	15000	15 000,00 kr
				70 800,00 kr
Parkering Båtslyckevägen	ZON 6			
<i>Beskrivning</i>	<i>m2</i>	<i>m/st</i>	<i>å-pris</i>	<i>totalt</i>
Jordschakt	570		400	228 000,00 kr
Förstärkningslager	570		130	74 100,00 kr
Sprängning		1	25000	25 000,00 kr
Slitlager	570		110	62 700,00 kr
Linjemålning		20	100	2 000,00 kr
Markarbete (oförutsett)		1	50000	50 000,00 kr
				441 800,00 kr

Samtliga kostnader behöver preciseras i nästa skede. Driftkostnader är inte beräknade.

8. Genomförande

Genomförandet av åtgärderna föreslås ske etappvis. I ett första skede genomförs åtgärder som kan realiseras snabbt och till relativt låg kostnad, såsom uppmärkning av parkeringsytor, skyltning och införande av trafikregleringar med mindre utbyggnader. Dessa insatser kan ge omedelbara förbättringar i struktur och trafiksäkerhet. I ett andra skede genomförs mer omfattande åtgärder, såsom ombyggnation av infarter och vägar, anläggande av gång- och cykelvägar samt utökning av parkeringskapacitet. Denna etapp kräver ytterligare projektering och budgetbeslut.

Etapp 1 – Direkta åtgärder

Åtgärder kopplade till lämnning och hämtning samt gångstråk prioriteras då dessa har störst betydelse för trafiksäkerheten, särskilt ur ett barnperspektiv.

- Uppmärkning av parkeringar och mindre utbyggnader
- Skyltning och trafikreglering
- Tydliggörande av zoner och avgränsning för trafik

Etapp 2 – Långsiktiga åtgärder

- Ombyggnation av infarter och vägar
- Anläggande av gång- och cykelvägar
- Utökning av parkeringsytor

Uppskattad kostnadsbedömning resulterar i att avsatta medel i investeringsbudgeten inte är tillräcklig för att samtliga åtgärder genomförs inom tilldelad ram. Detta kan hanteras genom att vissa etapper genomförs initialt med andra mer kostnadsdrivande åtgärder avvaktas. Alternativt att ytterligare medel tillförs. Föreslagna åtgärder medför ett visst behov av drift och underhåll, exempelvis för linjemålning, gräsklippning, skyltning och belysning, vilket behöver beaktas i kommande budgetarbete och ingår inte i kostnadsbedömningen.

Investeringsprojektet är kopplat till fastigheten som huserar skolan, vilket innebär att kapitaltjänstkostnader och avskrivningstider också är kopplat dit. Detta påverkar internhyran för fastigheten och samspelet mellan förvaltningarna.

9. Konsekvenser och nyttor

De föreslagna åtgärderna bedöms sammantaget bidra till en väsentligt förbättrad trafiksituation inom området, både ur ett säkerhets- och framkomlighetsperspektiv.

En av de mest betydande effekterna är en ökad trafiksäkerhet, särskilt för barn och unga som dagligen vistas i området i samband med skolverksamhet och fritidsaktiviteter. Genom att tydligare separera gång-, cykel- och biltrafik minskar antalet konfliktpunkter, vilket i sin tur reducerar risken för olyckor. Särskilt viktigt är införandet av säkrare lösningar för lämning och hämtning, där dagens otydliga rörelsemönster ersätts med mer kontrollerade och förutsägbara flöden.

En annan viktig nytta är en förbättrad orienterbarhet och upplevd trygghet. Tydlig skyltning, uppmärkning och strukturerade flöden gör det enklare för besökare att förstå hur området ska användas. Detta är särskilt betydelsefullt vid tillfällen då många personer som inte är dagliga användare vistas på platsen, exempelvis vid matcher och evenemang. Att erbjuda en flexibilitet kopplat till evenemang som är mer krävande bedöms vara tillräckligt då det inte är vardagligt återkommande behov.

Utöver redovisade åtgärder i underlaget har Infrastruktur och Näringslivsavdelningen även gjort åtgärder längs med Båtslyckevägen. Under 2025 gjordes den långsgående trottoaren iordning och breddades. Under 2026 kommer det även anordnas farthinder på Båtslyckevägen strax innan utfarten vid förskolan, på grund av höga hastigheter enligt trafikmätningar samt som ett led i Olofströms kommuns trafiksäkerhetsarbete.

10. Fortsatt arbete

Det fortsatta arbetet omfattar framtagande av mer detaljerade skisser samt en fördjupad kostnadsberäkning för de föreslagna åtgärderna. Vidare krävs dialog med berörda verksamheter inför genomförandet för att säkerställa att lösningarna är ändamålsenliga och förankrade.

Området är beläget i anslutning till ett bostadsområde där parkering längs gata är tillåten. Det omgivande gaturummet utgör därmed en del av den samlade parkeringskapaciteten i området. Ett sådant nyttjande förutsätter att parkering sker inom ramen för gällande trafikregler och att sikt, framkomlighet och trafiksäkerhet inte påverkas negativt.

Samtidigt visar en översiktlig bedömning att nyttjandegraden av denna typ av parkering generellt är låg under stora delar av dygnet. Detta innebär att det finns en befintlig kapacitet i

gaturummet som i viss utsträckning kan nyttjas, särskilt vid tillfälliga belastningstoppar såsom träningar, matcher och evenemang.

Att tillåta ett visst nyttjande av gatuparkering kan därmed bidra till att:

- avlasta de mest centrala och trafiksäkerhetskritiska ytorna i direkt anslutning till skolan och idrottsanläggningen
- minska behovet av att anlägga ytterligare parkeringsytor inom området
- skapa en mer flexibel och resurseffektiv helhetslösning utan att negativt påverka omgivningen.

Samtidigt är det viktigt att detta sker med hänsyn till boendemiljön. Ett ökat nyttjande av gatuparkering får inte leda till försämrad framkomlighet, otrygga trafikmiljöer eller hinder för boende, räddningstjänst och servicefordon.

Målsättningen bör vara att uppnå en balanserad helhetslösning, där parkering i första hand hanteras inom området, men där gaturummet vid behov kan fungera som ett komplement utan att negativt påverka omgivningen. Föreslagen inriktning skapar en mer trafiksäker, tydlig och funktionell miljö för skol- och idrottsområdet. Åtgärderna bedöms särskilt stärka säkerheten för barn och andra oskyddade trafikanter samtidigt som området ges bättre förutsättningar att hantera varierande belastning över tid.

Plats: Lokal Olofström, Kommunhuset

Tid: 14:00 - 16:00

§ 141-176

Beslutande:**Ersättare för:**

Christoffer Danielsson	(S)	Ersätts § 164-165 av Dan Orvegren (S)
Rolf Jönsson	(C)	Tjänstgör § 164-165 som ordförande
Tommy Holmgren	(SD)	
Pirjo Veteli	(S)	
Håkan Assarsson	(S)	
Ola Claesson	(S)	
Ingeborg Braun	(S)	
Malin Åman	(C)	
Roal Bencic	(SD)	Ersätts § 144-146 av Andreas Brovall (C)
Max Nielsen	(SD)	Ersätts § 144-146 av Robert Andersson (SD)
Patrik Krupa	(M)	Ersätts § 144-146 av Dan Orvegren (S)
Torsten Cairenius	(M)	
Glenn Bengtsson	(KD)	

Övriga deltagare:

Karl Andrae, biträdande kommunchef

Anna-Karin Johansen, sekreterare

Dan Orvegren (S)

Bogdanka Sublja (S)

Andreas Brovall (C)

Robert Andersson (SD)

Cecilia Tallkvist, HR-chef § 142

Oskar Sandberg, planarkitekt § 143

Öjvind Hatt, plan och bygg § 143-146

Alexander Kouzmine, plan- och byggchef § 143-146

Sekreterare:

Elektronisk underskrift

Anna-Karin Johansen

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Christoffer Danielsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Rolf Jönsson

Elektronisk underskrift
Malin Åman

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

Kommunstyrelsen

KS § 142/2026

KS 2026/1451

§ 142/2026 Omcertifiering Vård- och omsorgscollege BlekingeKommunstyrelsens beslut:

att fortsatt vara med i Vård- och omsorgscollege Blekinge och stödja att Vård- och omsorgscollege Blekinge omcertifieras för de kommande fem åren med start 2028 och leva upp till kvalitetskraven för handledning och validering.

att finansiera sin del av Vård- och omsorgscollege Blekinge de kommande fem åren med start 2028, enligt föreslagen fördelning.

att styrgruppen för vård- och omsorgscollege får i uppdrag att verkställa omcertifieringen.

att beslutet gäller under förutsättning att samtliga Blekinges fem kommuner och Region Blekinge fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Ärendet föredras av Cecilia Tallkvist, HR-chef

Vård- och omsorgscollege Blekinge bildades våren 2024 som ett regionalt samarbete mellan Blekinges fem kommuner, Region Blekinge, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Syftet är att långsiktigt trygga kompetensförsörjningen inom vård och omsorg genom kvalitetssäkrade utbildningar, strukturerad samverkan och ökad attraktivitet för branschen.

Den nuvarande certifieringen gäller till och med 2027. För att Vård- och omsorgscollege Blekinge ska kunna fortsätta sitt arbete krävs att parterna tar ställning till fortsatt deltagande samt genomför en omcertifiering för perioden 2028–2032. Omcertifieringen innebär att samverkan, mål och arbetssätt vidareutvecklas utifrån nationella kvalitetskriterier och regionala behov.

Förslaget innebär att Blekinges kommuner och Region Blekinge gemensamt fortsätter finansieringen av Vård- och omsorgscollege Blekinge samt står bakom omcertifieringen. Detta bedöms ge betydande nytta i form av stärkt kompetensförsörjning, högre kvalitet i utbildning och praktik samt ökad attraktivitet för vård- och omsorgsykten i Blekinge.

Bakgrund

Vård- och omsorgscollege är en nationellt etablerad och certifierad samverkansmodell där arbetsgivare, fackförbund och utbildningsanordnare gemensamt arbetar för att utveckla vård- och omsorgsutbildningar och stärka kompetensförsörjningen. Certifieringen fungerar som en kvalitetsstämpel och bygger på gemensamma nationella kriterier, bland annat avseende samverkan, handledning, validering och uppföljning.

Kommunstyrelsen

KS § 142/2026

KS 2026/1451

Blekinge står, liksom övriga Sverige, inför stora kompetensförsörjningsutmaningar inom vård och omsorg till följd av demografisk utveckling, ökade vårdbehov och stora pensionsavgångar. Samverkan genom Vård- och omsorgscollege Blekinge skapar förutsättningar för att möta dessa utmaningar på ett mer samordnat, effektivt och långsiktigt sätt.

Yttrande/Bedömning**Nyttoeffekter**

Beslut om fortsatt deltagande och omcertifiering av Vård- och omsorgscollege Blekinge bedöms ge betydande och långsiktiga nyttor för både verksamheter och invånare i Blekinge:

- Tryggad kompetensförsörjning:** Genom samverkan mellan arbetsgivare och utbildningsanordnare förbättras matchningen mellan utbildningsutbud och arbetsmarknadens behov. Detta minskar risken för personalbrist och bidrar till att fler utbildade faktiskt arbetar inom vård och omsorg efter avslutad utbildning.
- Högre kvalitet i utbildning och praktik:** Gemensamma kvalitetskriterier, handledarutbildning och strukturerad uppföljning leder till mer likvärdig och hög kvalitet på utbildningar och praktikplatser i hela Blekinge. Arbetsgivare får bättre förutsättningar att ta emot elever och nyanställda med rätt kunskaper.
- Ökad attraktivitet för yrken inom vård och omsorg:** Vård- och omsorgscollege bidrar till att synliggöra karriärvägar, utvecklingsmöjligheter och moderna arbetssätt, inklusive välfärdsteknik. Detta stärker bilden av vård och omsorg som en attraktiv och framtidssäker bransch.
- Effektivare resursanvändning:** Regional samordning av utbildnings- och praktikplatser ger bättre planering och minskar dubbelarbete. Gemensamma arbetssätt och samverkan bidrar till ökad kostnadseffektivitet över tid.
- Långsiktig samhällsnytta:** En stabil kompetensförsörjning inom vård och omsorg är avgörande för välfärdens kvalitet, invånarnas trygghet och regionens utvecklingskraft. Nyttoeffekterna uppstår successivt men bedöms vara långsiktiga och strukturella.

Vid positivt beslut i samtliga berörda organisationer ansvarar Vård- och omsorgscollege Blekinges styrgrupp för genomförandet av omcertifieringsprocessen. Detta inkluderar att ta fram reviderade mål och aktiviteter för perioden 2028–2032 samt att lämna in ansökan om omcertifiering.

- Ärendet har beretts av Vård- och omsorgscollege styrgrupp hösten 2025.
- LSVO, 16 januari 2026
- PSVO, 6 februari 2026
- Regionala samverkansrådet, 17 mars 2026.

Finansiering

Finansieringen av vård- och omsorgscollege Blekinge sker enligt fördelningsmodellen:

Kommunstyrelsen

KS § 142/2026

KS 2026/1451

Region Blekinge 50%.
Karlskrona kommun 20%
Ronneby kommun 10%
Karlshamns kommun 10%
Olofströms kommun 5%
Sölvesborgs kommun 5%

Förslaget är att Vård- och omsorgscollege Blekinges budget är 1,3 MSEK år 2028 och att beloppet indexjusteras årligen enligt LPIK. Budgeten är baserad på samma ambitionsnivå som Vård- och omsorgscollege Blekinge har nu.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms ha en indirekt positiv påverkan ur ett barnrättsperspektiv. Genom att stärka kompetensförsörjningen inom vård och omsorg skapas bättre förutsättningar för hög kvalitet och kontinuitet i verksamheter som möter barn, unga och familjer, exempelvis inom hälso- och sjukvård samt funktionsstöd. Vidare bidrar satsningar på utbildning och trygga yrkesvägar till ungas rätt till utbildning, framtidstro och etablering på arbetsmarknaden.

Beslutet skickas till

Kommunchef I.R

UBN

SÄN

HR-chef C.T

Utbildningsförvaltningen UBF

Datum: 2026-09-11

Diarienummer:
2026/445-6

Nämnd

Utbildningsnämnden

2026-09-21

Handläggare

Namn: Ann Magnusson

Titel: Förvaltningssekreterare

Redovisning av delegationsbeslut 2026

Förslag till beslut

Redovisning av delegationsbeslut tas till protokollet

Ärendebeskrivning

Redovisning av delegationsbeslut tas till protokollet 2026-06-06 – 2026-09-11

Ärende nr	Ärende	Datum
2026/2188	Beslut om skolskjuts inför läsåret 2026/2027	2026-09-10

Beslutet skickas till

Utbildningsförvaltningen

Förvaltning: Utbildningsförvaltningen UBF

Bilagor: